

Lokaal Sociaal Beleidsplan Aalst 2008 – 2013

stad Aalst
OCMW Aalst

Voorwoord

Tijdens het afgelopen jaar werden in Aalst de krachtlijnen voor een vernieuwend sociaal beleid vastgelegd. De bakens werden uitgezet om, onder meer gebruik makend van de samenvoeging van het schepenamtb en het OCMW voorzitterschap, te komen tot een meer gecoördineerd beleid tussen stad en OCMW en alle betrokken diensten en verenigingen actief in het ruime welzijnsveld.

Het kernbegrip wordt "SAMENWERKING" over alle domeinen en met alle betrokkenen om zo met gebundelde krachten een nog beter antwoord te bieden op de grote sociale uitdagingen waaronder de verarming en verkleuring, de vergrijzing en vereenzaming. Ook dialoog en participatie zijn hierbij van belang via onder meer het inschakelen van ervaringsdeskundigen en vrijwilligers.

Bijkomende, maar aanvullende en coördinerende instrumenten voor een bredere sociale dienstverlening op maat zijn opgenomen in dit Lokaal Sociaal Beleidsplan: het verruimde Sociaal Huis, het geïntegreerd lokaal kinderopvangplan, armoedeoverleg en de oprichting van een welzijnsplatform.

Het toekomstig "welzijnshuis" zal de reeds uitgebouwde sociale dienstverlening van de stad Aalst, het OCMW en het Sociaal Huis verenigen en verder uitbouwen tot een volwaardig éénloket en dit in samenwerking met diverse organisaties.

Hiertoe worden zowel het menselijk potentieel als de structuur en infrastructuur van het lokaal bestuur in beweging gebracht. Om meer sociaal beleid mogelijk te maken werd binnen het budget een verschuiving van middelen tot stand gebracht van de ondersteunende diensten naar de sociale dienstverlening. Door een verhoogde samenwerking en afstemming tussen het OCMW en de stad wordt in de toekomst mogelijks bijkomende financiële ruimte vrijgemaakt.

De krachten bundelen om te komen tot een gecoördineerd, uitgebreid, toegankelijk en efficiënt sociaal beleid voor al wie hulp nodig heeft. Het OCMW is partner en wordt regisseur voor de totaliteit van het welzijnsveld, waar een verscheidenheid aan initiatiefnemers samen instaan voor een ruim welzijnsaanbod.

Patrick De Smedt
Schepen van Welzijn, Sociale Zaken en Gezin
Voorzitter OCMW

Inhoudstafel

VOORWOORD	2
INHOUDSTAFEL	3
INLEIDING	7
DEEL I : OMGEVINGSANALYSE	9
1.1 Inleiding	9
1.2. Situatieschets	9
1.3. Demografisch	10
1.4. Sociaal – Economisch	13
1.5. Thematisch	14
DEEL II : SAMENWERKINGSAFSPRAKEN, TAAKVERDELING EN EVOLUTIE	15
2.1. In samenspraak naar een vernieuwend sociaal beleid	15
2.2. Het lokaal bestuur in onderlinge afstemming	15
2.3. Het lokaal bestuur als regisseur en coördinator	16
2.4. Het planningsproces: fasen en werkafspraken	18
2.4.1. Stroomdiagram	18
2.4.2. Toelichting stroomdiagram en plan van aanpak	18
2.4.2.1. Fasen	18
2.4.2.2. Organen	19
2.4.2.3. Timing planopmaak	20
2.4.2.4. Uitwerking, opvolging en evaluatie van het Lokaal Sociaal Beleidsplan	20
DEEL III : GEÏNTEGREERDE VISIE	22
3.1. Inleiding	22
3.2. Het Lokaal Sociaal Beleidsplan in relatie tot andere beleidsplannen van het lokaal bestuur	23
3.2.1. Meerjarig Beleidsprogramma Stad Aalst 2008-2012	23
3.2.2. Vanuit 30 jaar OCMW in samenspraak naar een vernieuwend sociaal beleidsplan voor Aalst 2007-2012	23
3.2.3. Strategische en operationele nota 2008 - OCMW Aalst	24
3.2.4. Stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008 – 2013	24
3.2.4.1. Uitgangspunten	24
3.2.4.2. Stadsmonitor 2004 – 2006	25
3.2.4.3. Strategische en operationele doelstellingen Stedenfonds Aalst	25
3.2.5. Thema's, doelgroepen en grondrechten	26
3.2.5.1. Minderhedenbeleidsplan 2007 – 2010	26

3.2.5.2. Jeugdbeleidsplan 2008 – 2010	27
3.2.5.3. Zorgstrategisch plan.....	27
3.2.5.4. Lokaal Plan Kinderopvang	28
3.3. Samenwerkingsovereenkomsten met de private, lokale welzijnsactoren	28
3.3.1.VDAB.....	28
3.3.2.Vzw Palliatieven Zorgen.....	28
3.3.3.Vzw 't Nest.....	28
3.3.4.Sociale Werkplaats De Loods vzw – De Boerderij.....	29
3.3.5.Opleidingscentrum De Loods vzw - Sociaal restaurant 't Kookpunt.....	29
3.3.6.Vzw Teledienst	29
3.3.7.Vzw Jeugdzorg – De Vlier.....	29
3.3.8.CAWRA vzw	29
3.3.9.Steunpunt Welzijn vzw.....	29
3.3.10.Parol vzw.....	30
3.3.11.Mensen voor mensen vzw	30
3.3.12.Lokaal dienstencentrum Herdersem	30
3.3.13.Diabetes Project Aalst	30
3.4. Hoe komt deze geïntegreerde visie tot uiting in dit Lokaal Sociaal Beleidsplan?	30

DEEL IV: SOCIAAL HUIS 32

4.1. Historiek.....	32
4.2. Partners.....	32
4.3. Dienstverlening	33
4.3.1.Doelgroep.....	33
4.3.2. Dienstverlening	33
4.3.2.1. Onthaal.....	34
4.3.2.2. Thuislozenzorg en 24 uur-permanentie	34
4.3.2.3. Schuldhelpverlening.....	36
4.3.2.4. Signaalfunctie.....	36
4.3.3. Praktische organisatie	36
4.3.4. Stuurgroep Sociaal Huis.....	37
4.4. Analyse en vaststellingen.....	38
4.4.1. Onthaal.....	38
4.4.2. Hulpverlening	39
4.4.2.1. Enkele Cijfers	39
4.4.2.2. Onthaal en permanentie	43
4.4.2.3. Team Schuldhelpverlening.....	43
4.4.2.4. Juridisch Advies	43
4.4.3. Samenwerking.....	44
4.4.3.1. Stad Aalst – Jeugddienst	44
4.4.3.2. Justitiehuis Dendermonde.....	44
4.4.3.3. De Loods Project Arbeidszorg	44
4.4.3.4. VDAB	44
4.4.3.5. Gebruik lokalen/Cliëntoverleg.....	44
4.4.4. Bekendmaking en preventie.....	45
4.4.5. Signaalfunctie.....	45
4.4.6. Voldoet het Sociaal Huis aan de doelstellingen ervan?.....	45
4.5. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties	49

5.1. Inleiding.....	51
5.1.1. Methodiek	51
5.1.1.1. Thema's en grondrechten	51
5.1.1.2. Clusterwerking	51
5.2. Armoede.....	54
5.2.1. Inleiding	54
5.2.1.1. Wie is arm ?	54
5.2.2. Dienstverlening	56
5.2.3. Analyse.....	63
5.2.3.1. Kwantitatief	63
5.2.3.2. SWOT	68
5.2.3.3. Kwalitatief	69
5.2.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties.....	71
5.3. Zorg.....	72
5.3.1. Inleiding	72
5.3.2. Dienstverlening	72
5.3.3. Analyse.....	77
5.3.3.1. Kwantitatief	77
5.3.3.2. SWOT	78
5.3.3.3. Kwalitatief	79
5.3.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties.....	80
5.4. Jeugd.....	81
5.4.1. Inleiding	81
5.4.2. Dienstverlening	81
5.4.3. Analyse.....	84
5.4.3.1. Kwantitatief	84
5.4.3.2. SWOT	88
5.4.3.3. Kwalitatief	89
5.4.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties.....	91
5.5. Werk	95
5.5.1. Inleiding	95
5.5.2. Dienstverlening	95
5.5.3. Analyse.....	97
5.5.3.1. Kwantitatief	97
5.5.3.2. SWOT	99
5.5.3.3. Kwalitatief	100
5.5.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties.....	104
5.6. Etnisch-culturele minderheden	105
5.6.1. Inleiding	105
5.6.2. Dienstverlening	105
5.6.3. Analyse.....	109
5.6.3.1. Kwantitatief	109
5.6.3.2. SWOT	112
5.6.3.3. Kwalitatief	112
5.6.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties.....	114
5.7. Wonen.....	116
5.7.1. Inleiding	116
5.7.2. Dienstverlening	116

5.7.3. Analyse.....	116
5.7.3.1. Kwantitatief	116
5.7.3.2. SWOT	118
5.7.3.3. Kwalitatief.....	119
5.7.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties.....	120
5.8. Senioren.....	123
5.8.1. Inleiding	123
5.8.2. Dienstverlening	123
5.8.3. Analyse.....	124
5.8.3.1. Kwantitatief	124
5.8.3.2. SWOT	127
5.8.3.3. Kwalitatief.....	128
5.8.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties.....	131
5.9. Kinderen en kinderopvangplan.....	134
5.9.1. Inleiding	134
5.9.2. Dienstverlening	135
5.9.3. Analyse.....	135
5.9.3.1. Kwantitatief	135
5.9.3.2. SWOT	143
5.9.3.3. Kwalitatief.....	144
5.9.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties.....	146
5.10. Overzicht strategische doelstellingen	148
5.10.1. Schematisch overzicht	148
5.10.2. Strategische doelstellingen en mogelijke invulling	149

DEEL V I: BETROKKENHEID EN PARTICIPATIE 155

6.1. Inleiding.....	155
6.2 Participatie-analyse	155
6.2.1. Waarom participatie	155
6.2.2. Wie participeert.....	156
6.2.3. Wanneer en waarover.....	156
6.2.4. Waarmee, hoe en hoe ver?.....	157
6.2.5. Communicatie en informatie	157
6.3. Historiek.....	157
6.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties	158
6.4.1. Nieuw Welzijnsforum.....	159

DEEL VII : SECTORALE PLANVERPLICHTINGEN – ADVIES LOK 161

BIJLAGEN 164

Inleiding

Het huidige sociale werkveld wordt gekenmerkt door tal van welzijnsorganisaties. Deze groei van het aantal sociale voorzieningen is het gevolg van het trachten te bieden van een antwoord op elke hulpvraag vanuit een aanbodgestuurd beleid én een toegenomen differentiatie en specialisatie. Deze steeds toenemende versnippering zorgt ervoor dat bij de aanpak van problemen steeds meer de inbreng van verschillende dienstenaanbieders nodig is, waardoor deze met elkaar worden geconfronteerd en hun interdependentie herkennen.

Anderzijds is er steeds meer de evolutie naar een vraaggestuurd beleid. Eén cluster van problemen dient benaderd te worden vanuit vele invalshoeken. Ook cliënten vragen aandacht voor de samenhang van hun problemen en achten zorg op maat meer wenselijk. Lokale sociale dienstenaanbieders moeten dus oog hebben voor zorg die de hulpvrager als uitgangspunt neemt én voor een integrale aanpak van de hulpvraag. Een nieuw aanbodmodel dringt zich op, met name flexibiliteit en complementariteit met een regisseursrol voor de lokale overheid, om zo te komen tot een integrale en geïntegreerde dienstverlening.

De lokale overheid zal haar uniek karakter en haar rol van regisseur op het welzijnsveld ten volle te benutten door zich te richten op de blinde vlekken in het dienstverleningsaanbod om zo haar eigen doelstelling, welzijn voor iedere burger, te bereiken.

Om te komen tot een klantgerichte dienstverlening met een realistisch en integraal aanbod door een effectief en efficiënt samenspel tussen de beleidsopties en de lokale actoren, wordt gebruik gemaakt van een kader waarbinnen de strategische opties, als antwoord op de lokale situatie, kunnen geplaatst worden. Het decreet lokaal sociaal beleid is voor ons lokaal bestuur de katalysator tot coördinatie en sturing enerzijds, en ondersteuning en erkenning van het lokaal initiatief anderzijds.

De steeds wijzigende en evoluerende maatschappij verplicht de welzijnsorganisaties er toe om flexibel te kunnen inspelen op de veranderende behoeften. Verdere professionalisering en organisatie, gekoppeld aan het centraal stellen van de menselijke waardigheid, blijft belangrijk. Een aantal bedreigingen zoals de voortdurend wijzigende regelgeving, het algemene economische klimaat, de verdere vergrijzing van de bevolking, de hoge werkloosheidsgraad, de integratieproblematiek, de drugproblematiek, enz. vragen echter elk een specifieke aanpak. Anderzijds zijn er een aantal sterktes zoals de aanwezigheid van ervaring, wil en motivatie om de bedreigingen aan te pakken, de aanwezigheid van diverse diensten en voorzieningen en reeds bestaande samenwerkingsakkoorden tussen verschillende actoren¹.

Het lokaal sociaal beleid biedt de kans te vertrekken vanuit een gezamenlijke visie omtrent sociale dienst- en hulpverlening om te ageren tegen mechanismen van sociale en maatschappelijke uitsluiting en achterstelling. De meerwaarde van het

¹ Stappenplan Lokaal Sociaal Beleid "Minimale invulling" 2006-2007

lokaal sociaal beleid ligt in de aandacht voor een geïntegreerde aanpak en de focus op een klantgericht aanbod.

Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van stad en OCMW om de toegang tot maatschappelijke dienstverlening en het vrijwaren van de grondrechten voor iedere burger te verzekeren en zo sociale uitsluiting tegen te gaan. Het aanbieden van een toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening en het bereiken van de beoogde doelgroep is een tweede grote doelstelling van het decreet lokaal sociaal beleid. Een verdere optimalisering van de werking van het Sociaal Huis moet er toe bijdragen dat de doelstellingen van het decreet lokaal sociaal beleid ten volle worden gerealiseerd: één loket met een informatie – en doorverwijsfunctie via een Sociaal Huis².

Het inclusief en integraal beleid komt duidelijk tot uiting in het Lokaal Sociaal Beleidsplan, waarin de relatie met andere beleidsdomeinen wordt weergegeven.

Zowel bij de opmaak als bij de uitvoering van het plan lokaal sociaal beleid zal aandacht gaan naar participatie, dialoog en samenwerking met de lokale actoren en de beoogde doelgroepen. Naast de stad en het OCMW zijn dus ook tal van welzijnsorganisaties, doelgroepverenigingen, diverse adviesraden en andere spelers op het welzijnsveld betrokken.

Het lokaal sociaal beleidsplan vraagt naast een geïntegreerde toegang tot de sociale dienstverleningen via het Sociaal Huis, werkafspraken tussen het OCMW en de gemeente en participatie van de lokale actoren, doelgroepen en de bevolking, ook aandacht voor planlastverlaging. Het samenvallen van het voorzitterschap OCMW en het schepenambt voor Welzijnsbeleid, Sociale Zaken en Gezin kan in deze beschouwd worden als een eerste belangrijke aanzet. Aan deze gezamenlijke opdracht voor het lokaal bestuur worden geen bijkomende middelen gekoppeld, waardoor deze opdracht dient gerealiseerd te worden door en via een gecoördineerde aanpak van de bestaande plannen en middelen³.

² OCMW Beleidsplan 'Vanuit 30 jaar OCMW in samenspraak naar een vernieuwend sociaal beleidsplan voor Aalst 2007-2012', goedgekeurd door de OCMW raad d.d. 27/12/07, p.5-6.

³ Stedenfonds 2008-2013. Basisdocument september 2007, p. 71.

Deel I : Omgevingsanalyse

1.1 Inleiding

Om te weten wat we moeten, kunnen en willen doen op het gebied van Lokaal Sociaal Beleid en om tot visieontwikkeling te komen, hebben we gegevens nodig om ons op te baseren. Deze gegevens vinden we via een kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de omgeving en van alle signalen die ons van daaruit bereiken.

Het opmaken van deze analyse is in nauwe samenwerking met de betrokken diensten en lokale actoren gebeurd, maar het gegevensbeheer binnen ons lokaal bestuur staat nog niet sterk in zijn schoenen. Vele gegevens dienden ad hoc te worden opgevraagd en/of gegenereerd. Deze omgevingsanalyse is niet alles omvattend. Dit heeft enerzijds te maken met de korte tijdsperiode die verbonden was aan de realisatie ervan. Anderzijds is het zo dat een analyse een weergave is van de voorhanden zijnde relevante data op een welbepaald moment. Deze analyse wil wel uitnodigen tot het inhoudelijk debat en wil een beroep doen op iedereen betrokken bij het Lokaal Sociaal Beleid om aanvullende relevante data aan te brengen.

Gezien de kort tijdsperiode waarin deze analyse werd opgemaakt werd niet gestreefd naar een benchmarking van onze stad, maar werd getracht een zo volledig mogelijk beeld te schetsen van de lokale situatie als uitgangspunt voor het ontwikkelen van een sociaal beleid op maat van onze stad.

1.2. Situatieschets

Aalst is gelegen in de provincie Oost-Vlaanderen, binnen de Vlaamse ruit, het gebied tussen Antwerpen, Gent, Brussel en Leuven. Door zijn omvangrijke industriegebieden langs de Dender en zijn meer recent ontwikkelde bedrijventerreinen aan de E40 heeft Aalst een belangrijke taak in de regionale tewerkstelling. Aalst is tevens een verzorgingscentrum voor een aanzienlijk gebied gelegen tussen Gent en Brussel.

Sinds 1 januari 1977 bestaat de stad uit de volgende deelgemeenten: (Klein-) Aalst, Hofstade, Gijzegem, Moorsel, Herdersem, Nieuwerkerken, Baarddegem, Meldert en Erembodegem. Sindsdien vervult zij een ruime centrumfunctie. Het is daardoor de tweede stad van Oost-Vlaanderen. De totale oppervlakte bedraagt 78 km² met een bevolkingsdichtheid van 992 inwoners/km²⁴.

⁴ Bron: NIS, bevolkingsstatistieken 01/07/2006

1.3. Demografisch

Aantal inwoners

Evolutie totale bevolking van 1995 tot 2007 op 1 januari + raming 2025					
	1995	2000	2005	2007	2025
Aalst	76.256	76.313	77.007	77.790	77.917
Netto aangroei		90	155	430	

Bron: SVR – gemeentelijke profielschets op lokale statistieken.be

Evolutie

Groei (1995=100)				
	1995	2000	2005	2007
Aalst	100,0	100,1	101,0	102,0
Centrumsteden	100,0	100,0	101,4	102,4
Vlaams Gewest	100,0	101,3	103,0	104,3

*Bron: SVR – gemeentelijke profielschets op lokale statistieken.be
SVR Studiedienst Vlaamse Regering*

Loop van de bevolking

Loop van de bevolking			
Aalst	1995	2000	2005
Natuurlijk access	17	-65	-31
Migratiesaldo	-74	210	194

Bron: SVR – gemeentelijke profielschets op lokale statistieken.be

Bevolking: niet-Belgen

Aandeel niet-Belgen (relatief = t.o.v. totale bevolking van hetzelfde geslacht)				
	Aalst		Provincie	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Mannen	1.110	2,9%	22.363	3,3%
Vrouwen	1.092	2,8%	20.470	2,9%
Totaal	2.202	2,8%	42.833	3,1%

Bron: www.oost-vlaanderen.be/socialeplanning (NIS 01.07.2006)

Familie

Aalst – huishoudens				
	2004	2005	2006	2007
Aantal private huishoudens	33.899	34.138	34.435	34.716
Aantal alleenstaande mannen	4.822	4.903	5.023	5.141
Aantal alleenstaande vrouwen	5.884	5.972	6.111	6.231
Aantal alleenstaande vaders met kinderen	137	151	154	
Aantal alleenstaande moeders met kinderen	1.013	1.075	1.115	

Bron: lokale statistieken – sociale conjunctuurbarometer januari 2008

Aalst – huishoudens naar grootte							
	Totaal	Mannen alleenwonend	Vrouwen alleenwonend	Privaat huishouden 2 personen	Privaat huishouden 3 personen	Privaat huishouden 4 of meer	Gemiddelde grootte per gezin
Aalst	34.463	5.023	6.111	12.076	5.785	5.440	2,23
Oost- Vlaanderen	584.963	79.474	93.608	200.547	96.852	113.755	2,34
Vlaanderen	2.529.171	340.860	400.372	856.824	408.518	519.275	2,37
<i>Bron: NIS (01.01.2006)</i>							

Naar leeftijd

Kinderen op voorschoolse leeftijd				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal jongens 0-3 jaar	1.493	4,0%	29.614	4,3%
Aantal meisjes 0-3 jaar	1.485	3,8%	28.536	4,0%
Totaal 0-3 jaar	2.978	3,8%	58.150	4,2%
<i>Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)</i>				

Kinderen op kleuterleeftijd				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal jongens 4-6 jaar	1.140	3,0%	22.281	3,3%
Aantal meisjes 4-6 jaar	1.052	2,7%	21.352	3,1%
Totaal 4-6 jaar	2.192	2,8%	43.633	3,2%
<i>Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)</i>				

Kinderen op lagere schoolleeftijd				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal jongens 7-12 jaar	2.357	6,2%	46.784	6,9%
Aantal meisjes 7-12 jaar	2.236	5,6%	45.035	6,4%
Totaal 7-12 jaar	4.593	5,9%	91.819	6,7%
<i>Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)</i>				

Kinderen op secundaire schoolleeftijd				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal jongens 13-19 jaar	2.861	7,6%	56.354	8,3%
Aantal meisjes 13-19 jaar	2.793	7,1%	53.707	7,7%
Totaal 13-19 jaar	5.654	7,3%	110.061	8,0%
<i>Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)</i>				

Bevolking op actieve leeftijd				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal mannen 20-59 jaar	21.900	58,0%	388.796	57,4%
Aantal vrouwen 20-59 jaar	21.284	53,8%	377.288	54,0%
Totaal 20-59 jaar	43.184	55,8	766.084	55,7%

Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)

Ouderen				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal mannen 60 jaar en +	8.028	21,2%	139.967	20,7%
Aantal vrouwen 60 jaar en +	10.731	27,1%	179.736	25,7%
Totaal 60 jaar en +	18.759	24,2%	319.703	23,2%
Aantal mannen 65 jaar en +	6.101	16,1%	105.255	15,5%
Aantal vrouwen 65 jaar en +	8.754	22,1%	144.261	20,6%
Totaal 65 jaar en +	14.855	19,2%	249.516	18,1%

Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)

Hoog bejaarden				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal mannen 80 jaar en +	1.150	3,0%	21.037	3,1%
Aantal vrouwen 80 jaar en +	2.335	5,9%	41.280	5,9%
Totaal 80 jaar en +	3.485	4,5%	62.317	4,5%

Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)

Bevolkingscoëfficiënten

Bevolkingscoëfficiënten			
	Aalst	Oost-Vlaanderen	
Groene druk	35,70	39,64	bevolking 0-19 tov bevolking 20-59
Grijze druk	43,44	41,73	bevolking 60 en ouder tov bevolking 20-59
Verouderingscoëfficiënt	121,68	105,28	bevolking 60 en ouder tov jongeren -20
Afhankelijkheidsratio	79,14	81,37	bevolking 0-19 en 60 + tov bevolking 20-59
Doorstromingscoëfficiënt	88,56	93,74	bevolking 10-24 tov bevolking 50-64
Familiale zorgindex	33,85	34,06	bevolking 80 en ouder tov

			bevolking 50-59
Interne vergrijzing	18,58	19,49	bevolking 80 en ouder tov bevolking 60 en ouder
<i>Bron: NIS bevolkingsstatistieken (01.01.2006)</i>			

De grijze druk, de verhouding tussen het aantal 65 plussers en de potentiële beroepsbevolking (de totale bevolking van 20 tot 65 jaar) vertoont voor Vlaanderen en de centrumsteden een stijgend verloop. De grijze druk in Aalst volgt deze trend (1991: 38,0 – 2003: 42,5). De groene druk met het aantal jongeren t.o.v. van de bevolking van middelbare leeftijd duidt aan of deze groep jongeren in staat zal zijn om de leemte die de 65-plussers achterlaten, op te vullen. In Aalst kent de groene druk een daling sinds 1991 en ligt deze lager dan in Vlaanderen en het gemiddelde van de centrumsteden.

Samen maakt dit dat de afhankelijkheidsratio, de verhouding tussen de bevolking jonger dan 19 en ouder dan 64 tot de bevolking op actieve leeftijd, in Aalst momenteel 79,14 is.

De doorstromingscoëfficiënt geeft aan of de leeftijdsklassen die de arbeidsmarkt zullen verlaten, kunnen worden vervangen door de instroom van jongeren. Aalst heeft een coëfficiënt van 88,56: voor elke 100 arbeidskrachten die de arbeidsmarkt verlaten, staan er slechts 88 nieuwe klaar⁵.

1.4. Sociaal – Economisch

Gemiddeld inkomen

Gemiddeld inkomen										
	Gemiddeld netto fiscaal inkomen per aangifte					Gemiddeld netto fiscaal inkomen per inwoner				
	1999	2000	2001	2002	2003	1999	2000	2001	2002	2003
Aalst	25.052	25.297	29.192	26.701	27.015	12.025	12.273	13.058	13.615	13.817
Oost- Vlaande- ren	24.050	24.571	25.353	25.343	25.544	11.319	11.817	12.611	13.118	13.566
Vlaande- ren	24.154	24.639	25.565	25.620	25.163	11.277	11.788	12.542	12.977	13.485
<i>Bron: NIS – Financiële Statistieken 01.01.2004</i>										

Inkomensverdeling in categorieën

Inkomensverdeling in categorieën							
	≤10.000 €	10.001 € t.e.m. 20.000 €	20.001 € t.e.m. 30.000 €	30.001 € t.e.m. 40.000	40.001 € t.e.m. 50.000	> 50.000 €	Totaal aangiften
Aalst	4.413	13.804	9.514	4.623	2.744	4.191	39.289
Oost- Vlaanderen	118.579	249.098	159.598	79.721	49.611	72.024	728.631
Vlaanderen	570	1.098.772	686.329	341.227	210.725	310.626	3.218.509
<i>Bron: Administratie Planning en Statistiek 01.01.2004</i>							

⁵ Bron: stadsmonografie Aalst 2004 p. 35 van 172

Leeffloners

Leeffloners									
	2004			2005			2006		
	Mannen	Vrouwen	Waarvan <25 jaar	Mannen	Vrouwen	Waarvan <25 jaar	Mannen	Vrouwen	Waarvan <25 jaar
Aalst	91	114	63	122	139	91	137	169	110
Oost-Vlaanderen	2.643	3.958	1.870	2.695	3.846	1.921	2.779	3.867	1.960
Vlaanderen	9.218	14.439	5.982	8.633	12.624	5.564	9.149	13.527	5.988
<i>Bron: POD Maatschappelijk Integratie – telkens 01 januari</i>									

Aantal titularis met voorkeursregeling in de ziekteverzekering (per 1.000 inwoners)

Aantal titularis met voorkeursregeling in de ziekteverzekering (per 1.000 inwoners)				
	2004	2005	2006	2007
Aalst	87,9	88,3	87,4	
Centrumsteden	89,8	90,7	89,7	
Vlaanderen	80,8	81,0	79,6	
<i>Bron: lokale statistieken – sociale conjunctuurbarometer januari 2008</i>				

1.5. Thematisch

Voor een kwalitatieve analyse van onze stad verwijzen wij naar deel V: Thema's en grondrechten van dit Lokaal Sociaal Beleidsplan.

Deel II : Samenwerkingsafspraken, taakverdeling en evolutie

2.1. In samenspraak naar een vernieuwend sociaal beleid

Welzijnsbeleid heeft en vraagt aandacht voor wie achterblijft en geen aansluiting vindt met de maatschappij. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van stad en OCMW om de toegang tot maatschappelijke dienstverlening en het vrijwaren van de grondrechten voor iedere burger te verzekeren en zo sociale uitsluiting tegen te gaan. Het aanbieden van een toegankelijke en kwaliteitsvolle dienstverlening en het bereiken van de beoogde doelgroep is een tweede grote doelstelling van het decreet lokaal sociaal beleid.

Het lokaal sociaal beleid biedt de kans te vertrekken vanuit een gezamenlijke visie omtrent sociale dienst- en hulpverlening om te ageren tegen mechanismen van sociale en maatschappelijke uitsluiting en achterstelling. De meerwaarde van het lokaal sociaal beleid ligt in de aandacht voor een geïntegreerde aanpak en de focus op een klantgericht aanbod.

Het lokaal bestuur zorgt als regisseur op het welzijnsveld voor de nodige coördinatie, afstemming en samenwerking om te komen tot een geïntegreerde, integrale en vraaggestuurde sociale dienstverlening. Het opnemen van een regierol voor de uitbouw van het lokaal sociaal beleid betekent voor het lokaal bestuur van Aalst een taak als motor en coördinator.

2.2. Het lokaal bestuur in onderlinge afstemming

Een eerste stap in dat proces is reeds gezet dankzij het nieuwe Gemeentedecreet, op basis waarvan de mogelijkheid wordt voorzien om het OCMW-voorzitterschap te combineren met een schepenambt. Dit wordt sinds het aantreden van de nieuwe legislatuur in Aalst in de praktijk gebracht. De OCMW-voorzitter oefent eveneens het ambt van schepen van Welzijnsbeleid, Sociale Zaken en Gezin uit. Daarnaast is de agenda van het OCMW ingebed in de organisatiestructuur (organogram: 277) van de stad en kan de voorzitter punten aan het college van burgemeester en schepenen voorleggen. Om de beleidsmatige en administratieve samenwerking tussen de stad en het OCMW beter te organiseren heeft het college op 11 juni 2007, op basis van de voorstellen van de stadssecretaris, een overlegprocedure goedgekeurd. Het overleg vindt naargelang de noodzaak plaats tijdens/ vóór de vergaderingen van het college van burgemeester en schepenen. Deze overlegstructuur werd als bijkomende maatregel ingesteld. Het opzetten van een overlegprocedure is met andere woorden niet verplicht vanuit de bepalingen van het nieuwe Gemeentedecreet.

Door elk van deze acties kan op beleidsniveau een meer geïntegreerde visie tot stand komen, rekening houdend met een goede taakafbakening tussen beide besturen om te streven naar een maximale complementariteit.

Dit werken aan een duidelijke(re) taakverdeling en het streven naar complementariteit komt reeds tot uiting in zowel het beleidsplan van het OCMW als dat van de Stad Aalst voor de huidige bestuursperiode, waardoor ze, zeker voor wat

betreft het welzijnsbeleid, elkaar aanvullen, ondersteunen en versterken. Bijkomend vermeldt het Meerjarig Beleidsprogramma van de stad Aalst voor de periode 2008 – 2012 dat “ingevolge de bewuste keuze van de nieuwe bestuursploeg om het OCMW-voorzitterschap te koppelen aan het schepenenamt sociale zaken en welzijnsbeleid werd er, rekening houdend met de beperkte personeelsbezetting in de betrokken stadsdiensten, voor gekozen om deze beleidsmateries in de toekomst vooral toe te vertrouwen aan de OCMW-diensten. Die dienstverleningen met een uitgesproken sociale dimensie rakend aan de OCMW- werking worden overgeheveld naar het voorziene OCMW-éénloket. In functie van de dringende opmaak van het decretaal verplichte lokaal sociaal beleidsplan, de oprichting van een welzijnsplatform en de begeleiding van de lokale actoren (ondertussen integraal overgeheveld naar het OCMW en in de toekomst gefinancierd met reguliere OCMW-middelen) werd ondertussen een deskundige OCMW-medewerker aangetrokken. Voor een meer gedetailleerde beleidsinvulling verwijzen we naar het OCMW-beleidsplan”⁶.

Deze evolutie naar ‘clustering’ van de sociale dienstverleningen van het lokaal bestuur onder de koepel van en in de nabijheid van het OCMW en andere sociale voorzieningen, komt momenteel reeds tot uiting in de geplande verhuis van de dienst Welzijn – sectie gezin, meer bepaald het éénloket gemandateerde voorziening en de opvoedingswinkel, van de stad Aalst naar het Ontmoetingshuis De Brug op rechteroever, op wandelafstand van het OCMW en het Sociaal Huis, en de voorziene inbedding van de dienst Welzijn – sectie Sociale Zaken binnen het Sociaal Huis.

2.3. Het lokaal bestuur als regisseur en coördinator

De verdere ontwikkeling van het Aalsterse welzijnsbeleid kon sinds 2004 niet los bekeken worden van het decreet lokaal sociaal beleid. Er werd in eerste instantie overgegaan tot de samenstelling van een Lokaal Sociaal Beleid – werkgroep waarin mandatarissen en ambtenaren van de stad en het OCMW zetelden, alsook een afgevaardigde van het Sociaal Huis. Deze werkgroep kwam voor het eerst bijeen op 27/01/2005. Gelet op het decreet Lokaal Sociaal Beleid, het nieuwe Gemeentedecreet en het algemene takenpakket van het OCMW, werd besloten dat het OCMW de trekkersrol op zich zou nemen. Het college van burgemeester en schepenen besliste op 14/02/2005 de opmaak van het Lokaal Sociaal Beleidsplan toe te vertrouwen aan het OCMW, in samenwerking met het stadsbestuur en met ondersteuning van de betrokken stedelijke diensten. Ook het OCMW kon zich vinden in deze taakverdeling (OCMW beleidscomité d.d. 04/07/05). De coördinatie van de volledige Lokaal Sociaal Beleidsplanning zou gebeuren door de Lokaal Sociaal Beleid – werkgroep en onder voorzitterschap van het OCMW. Zo werd in december 2005 het Stappenplan Lokaal Sociaal Beleid “Minimale Invulling” voor de periode 2006 – 2007 gerealiseerd en goedgekeurd door het lokaal bestuur.

Dit eerste plan voorzag in een stappenplan voor ons lokaal bestuur om tegen 31/12/07 tot een gedragen beleidsplan te komen, een timing en werkwijze om de betrokkenheid van lokale actoren en doelgroepen te realiseren en de afspraak tussen

⁶ Meerjarig Beleidsprogramma Stad Aalst 2008 – 2012, p.37-38

het OCMW en het stadsbestuur om coördinatie en de opmaak van het plan toe te vertrouwen aan het OCMW, in samenwerking met en met ondersteuning van het stadsbestuur en de betrokken stedelijke diensten. De uitvoering van het stappenplan werd echter niet aangehouden.

Vanuit het OCMW en de dienst Welzijn van de stad werden ondertussen de ontwikkelingen binnen het lokaal sociaal beleid opgevolgd en werd er ingetekend op het ondersteuningsaanbod via de leernetwerken van vzw RWO-ARA en de VVSG. Ook de ontwikkelingen in andere beleidsdomeinen, met een link naar het lokaal sociaal beleid en/of het Sociaal Huis, werden vanuit het OCMW van nabij gevolgd.

Na de installatie van het nieuwe stads- en OCMW bestuur in 2007 werd een aanvang genomen met de heropstart van de opmaak van het Lokaal Sociaal Beleidsplan. Er werd door het OCMW overgegaan tot de aanstelling van een coördinator Lokaal Sociaal Beleid, dewelke, naast de opmaak van het Lokaal Sociaal Beleidsplan, ook bevoegd is voor de samenwerking met de lokale actoren, de samenwerking binnen het Sociaal Huis en de opvolging van opdrachten van het OCMW in de Stedenfondsbeleidsovereenkomst.

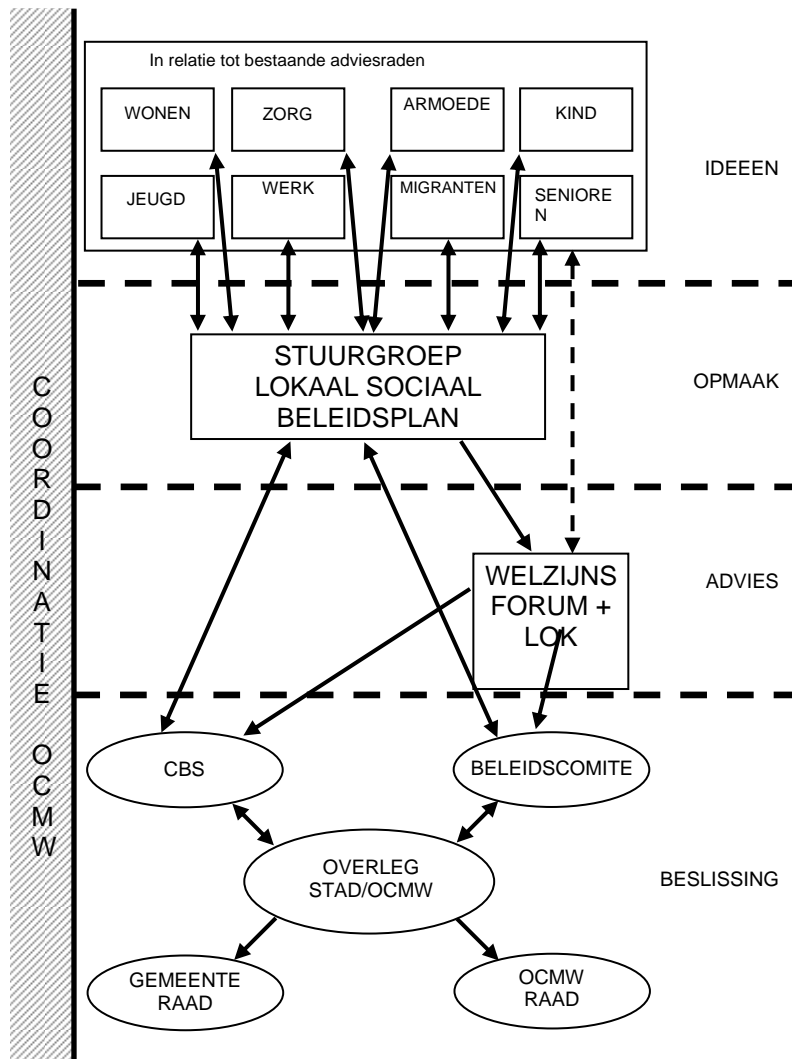
Gezien de verkorte planningsperiode voor de realisatie van een tweede plan voor de periode 2008 – 2013 tegen 01/01/2008, werd het lokaal bestuur geconfronteerd met de nood aan een nieuwe en haalbare timing en plan van aanpak. Bijkomend diende er een grondige actualisatie te gebeuren van het Stappenplan Lokaal Sociaal Beleid "Minimale Invulling" voor de periode 2006-2007 als gevolg van een veranderd bestuur, maatschappelijke evoluties en het verdwijnen of ontstaan van structuren, organisaties, enzovoort.

In het kader van de heropstart van het lokaal sociaal beleid werden de lokale actoren op 29/11/07 uitgenodigd op een 'plenum welzijnsorganisaties' waar de intenties van het lokaal bestuur met betrekking tot welzijn en sociaal beleid werden voorgesteld en afgetoetst. Rekening houdend met de aanbevelingen en kanttekeningen van dit plenum werd een geactualiseerd stappenplan met timing gerealiseerd.

Een vernieuwd plan van aanpak werd eind 2007 aan het lokaal bestuur voorgelegd en goedgekeurd (OCMW beleidscomité 11/12/2007 en college van burgemeester en schepenen 14/01/2008) om tot een Lokaal Sociaal Beleidsplan te komen binnen de periode van het verleende uitstel, met name 01/05/2008.

2.4. Het planningsproces: fasen en werkafspraken

2.4.1. Stroomdiagram

2.4.2. Toelichting stroomdiagram en plan van aanpak

2.4.2.1. Fasen

- Ideeën
 - input uit omgevingsanalyse
 - input uit (omgeving) analyse, noden, behoeften en mogelijkheden aangebracht via clusterwerking en onderlinge verbanden
 - in relatie tot bestaande adviesraden via de leden van de cluster
 - in relatie tot bestaande dienstverleningen
- Opmaak
 - weerhouden doelstellingen, acties en middelen via strategische planning door Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleidsplan ter advisering en goedkeuring naar de beleidsorganen van het lokaal bestuur.

- Advies
 - de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleidsplan informeert het Welzijnsforum over het ontwerpplan. Het welzijnsforum meldt zijn advies aan de adviserende organen van het lokaal bestuur.
In afwachting van de oprichting van een Welzijnsforum zal het welzijnsveld zich kunnen uitspreken over het Lokaal Sociaal Beleidsplan via een 'Plenum Welzijnsorganisaties'.
 - Advies Lokaal Overleg Kinderopvang
- Beslissingsfase
 - zowel OCMW raad als gemeenteraad dienen goedkeuring te verlenen na advies van het OCMW beleidscomité en het college van burgemeester en schepenen
 - bespreking overleg OCMW/stad Aalst

2.4.2.2. Organen

- Cluster
 - 8 clusters/themagroepen waarbinnen ook onderlinge verbanden en/of andere sectoren kunnen gekanaliseerd worden, met name: wonen, zorg, armoede, kind, jeugd, werk, etnisch - culturele minderheden, senioren
 - Leden clusters: vertegenwoordigers lokaal bestuur (ambtenaren), lokale actoren actief op het terrein, relevante sector- partners, vertegenwoordiger adviesraad, doelgroepvertegenwoordiging, ervaringsdeskundigen, en anderen (niet-limitatief)
 - Per cluster wordt in een clusterverantwoordelijke voorzien, tevens ook secretaris van de cluster. De clusterverantwoordelijke vertegenwoordigt de cluster in de Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleidsplan. De clusterverantwoordelijke is een personeelslid van het lokaal bestuur.
 - Voorzitter cluster : coördinator lokaal sociaal beleid
- Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleidsplan
 - doelstellingen, acties en middelen via strategische planning door Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleidsplan ter advisering en goedkeuring naar de beleidsorganen van het lokaal bestuur.

Samenstelling:

- 1 vertegenwoordiger per cluster: clusterverantwoordelijke
- vertegenwoordiger dienst Welzijn stad Aalst
- vertegenwoordiger Sociaal Departement OCMW Aalst
- Stedenbeleid coördinator
- Coördinator Lokaal Sociaal Beleid
- Vertegenwoordiging Stuurgroep Sociaal Huis
- Vertegenwoordiging/voorzitter Welzijnsforum
- Voorzitter OCMW Aalst

- Voorzitter commissie voor Welzijnsbeleid, Sociale Zaken en Gezin
 Voorzitterschap door voorzitter OCMW Aalst
 Secretariaat door coördinator Lokaal Sociaal Beleid

- Welzijnsforum: de stuurgroep Lokaal Sociaal Beleidsplan informeert het Welzijnsforum over het ontwerpplan. Het welzijnsforum meldt zijn advies aan de adviserende organen van het lokaal bestuur.
 In afwachting van de oprichting van een Welzijnsforum zal het welzijnsveld zich kunnen uitspreken via een 'Plenum Welzijnsorganisaties'.

2.4.2.3. Timing planopmaak

TIMING	FASE	DATUM	ACTIE
2007		29/11/07	Doorstart Lokaal Sociaal Beleid via 'plenum welzijnsorganisaties'
Week1 t.e.m. 9	IDEEEN	31/01/08	Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid: doelstellingen, plan van aanpak, timing
		14/02/08	Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid: voorbereiding clustervergaderingen
		19/02/08	Clustervergadering armoede
			Clustervergadering senioren
		21/02/08	Clustervergadering etnisch-culturele minderheden
			Clustervergadering zorg
		25/02/08	Lokaal Overleg Kinderopvang
		26/02/08	Clustervergadering jeugd
		27/02/08	Clustervergadering wonen
		28/02/08	Clustervergadering werk
Week 10 tot 13	OPMAAK	06/03/08	Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid: verzamelen en bundelen actiepunten i.f.v. toelichten en voorstellen aan lokaal bestuur
		06/03/08	Aanvang (eind)redactie plandocument
		25/03/08	Einde opmaak plandocument
Week 13	ADVIES	25 /03/08	Advies college van burgemeester en schepenen Lokaal Plan Kinderopvang
		26/03/08	Advies Lokaal Overleg Kinderopvang
Week 14 t.e.m.18	BESLISSING	07/04/08	Advies college van burgemeester en schepenen LSB plan
		08/04/08	Advies beleidscomité OCMW LSB plan
		15/04/08	OCMW – Raad LSB plan
		23/04/08	Gemeenteraadscommissie Welzijn
		24/04/08	Plenum welzijnsorganisaties
		29/04/08	Gemeenteraad LSB plan

2.4.2.4. Uitwerking, opvolging en evaluatie van het Lokaal Sociaal Beleidsplan

Bij de opmaak van dit Lokaal Sociaal Beleidsplan werd tot doel gesteld het minimaal naar voor schuiven van een aantal strategische doelstellingen voor de periode 2008 – 2013. Een aantal van deze strategische doelstellingen werd reeds verder uitgewerkt of kon reeds ten dele ingevuld worden met operationele doelstellingen, acties, middelen en een timing. Na de realisatie van dit plandocument zal de huidige dynamiek onmiddellijk worden aangewend in functie van het verder uitwerken van

de strategische doelstellingen en dit in samenwerking met en door het betrekken van de lokale actoren en mogelijke partners.

3.1. Inleiding

Het Lokaal Sociaal Beleidsplan is geen geïsoleerd document. In het Lokaal Sociaal Beleidsplan kunnen plannen worden opgenomen van de sectoren en beleidsdomeinen die het lokaal bestuur wenst te betrekken in het lokaal sociaal beleidsplan, naast de integratie van het Lokaal Plan Kinderopvang in het kader van de sectorale planverplichting.

Binnen het lokaal bestuur werden in 2007 verschillende beleidsplannen, met duidelijke raakvlakken Lokaal Sociaal Beleid, opgemaakt door de verschillende diensten. Naast vele andere, betreft het hier:

- het Minderhedenbeleidsplan 2007 - 2010
- het Jeugdbeleidsplan 2008 - 2010
- het Zorgstrategisch plan opgemaakt in 2007
- de Stedenfondsvereenkomst 2008 – 2013
- de strategische en operationele nota 2008 van het OCMW

Andere plannen, dewelke niet rechtstreeks werden gelinkt aan het Lokaal Sociaal Beleidsplan, kwamen wel aan bod binnen de thematische werkgroepen waardoor de noodzakelijke en voldoende verwevenheid van de plannen duidelijk werd doorheen het planningsproces. Op deze wijze werd aandacht besteed aan o.m. het sportbeleidsplan en het jeugdwerkloosheidsplan.

Ook werd de inhoud van het Meerjarig Beleidsprogramma van de stad Aalst 2008-2012 en het OCMW Beleidsplan "Vanuit 30 jaar OCMW in samenspraak naar een vernieuwend sociaal beleidsplan voor Aalst 2007-2012" meegenomen in het Lokaal Sociaal Beleid – planningsproces en -plandocument.

Daarnaast diende bij de opmaak van dit plan ook bijzondere aandacht te gaan naar de Stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008-2013. Bijkomend aan de inhoud van deze overeenkomst m.b.t. tot het sociale luik, nl. " het ontwikkelen van een geïntegreerde en integrale sociale dienstverlening" heeft de stad Aalst, rekening houdend met de zelfevaluatie van de vorige stedenfondsperiode in het voortgangsrapport 2006, beslist de samenwerkingsovereenkomsten met de private welzijnsorganisaties rond kansarmoedebestrijding te integreren binnen de reguliere werking van het OCMW. Zo krijgen deze lokale actoren meer ruimte om binnen een klimaat van sociale dienstverlening hun inspanningen te kaderen en te motiveren⁷. Door de werking van de lokale actoren vanaf 2008 vanuit het OCMW te laten coördineren en bijsturen, subsidiëren en evalueren, wordt de mogelijkheid tot ondersteuning geboden binnen het werkveld en zullen de actoren hun netwerk kunnen versterken, ook via het complementaire samenwerkingsverband met het OCMW voor de periode 2008-2013. Het welzijnsveld wordt versterkt en beter op elkaar afgestemd.

⁷ Stedenfonds 2008-2013. Basisdocument september 2007, p. 66.

3.2. Het Lokaal Sociaal Beleidsplan in relatie tot andere beleidsplannen van het lokaal bestuur

3.2.1. Meerjarig Beleidsprogramma stad Aalst 2008-2012

In dit meerjarig beleidsprogramma vinden we voor de stad Aalst haar beleidsintentie om "bij te dragen tot de duurzame ontwikkeling van Aalst en tot het welzijn van de inwoners. Het stadsbestuur wil dicht bij haar inwoners, democratisch, transparant en doelmatig zijn. Een toegankelijke en resultaatgerichte dienstverlening aan burgers, verenigingen en ondernemingen en de realisatie van de strategische projecten zijn prioritair"⁸.

Naast de algemene krachtlijnen en de doelstellingen voor de verdere ontwikkeling en organisatie van de stad, vinden we in relatie tot het Lokaal Sociaal Beleid, aandacht voor het belang van strategische planning, participatie en betrokkenheid van de burger, optimalisatie van het seniorenbeleid in overleg en complementair met het OCMW, integratie, een integraal jeugdbeleid, wonen en tewerkstelling via sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Ook wordt, voor het beleidsdomein Welzijn, Sociale Zaken en Gezin, reeds duidelijk de link gelegd met het Lokaal Plan Kinderopvang en de coördinatie door het OCMW voor wat betreft dienstverleningen met een uitgesproken sociale dimensie rakend aan de OCMW - werking en –opdracht. Voor een meer gedetailleerde beleidsinvulling van het welzijnsluit wordt dan ook verwezen naar het OCMW- beleidsplan⁹.

3.2.2. Vanuit 30 jaar OCMW in samenspraak naar een vernieuwend sociaal beleidsplan voor Aalst 2007-2012

Het OCMW- beleidsplan stoelt op volgende krachtlijnen en is er tevens onlosmakelijk mee verbonden:

- het lokaal sociaal beleid
 - naar een geïntegreerde, integrale en vraaggestuurde sociale dienstverlening
 - regisseur van het welzijnsbeleid
 - optimalisatie van de samenwerking
- het sociaal huis
- de stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008-2013
- een sociaal lokaal beleid
- aandacht voor het sociaal weefsel

De beleidsdoelstellingen focussen zich op het uitbreiden en verbreden van de OCMW dienstverleningen, het optimaliseren van de bredere welzijnsdienstverlening, aandacht voor de thuiszorg, het Zorgstrategisch plan en degelijke kinderopvang rekening houdend met de opdracht van de stad hierin en in relatie tot het Lokaal Overleg Kinderopvang en het Lokaal Plan Kinderopvang.

⁸ Meerjarig Beleidsprogramma Stad Aalst 2008 – 2012, p.2

⁹ Ibid.8, p.38

Zowel de krachtlijnen en de acties hierrond, als de inspanningen inzake de sociale dienstverleningen, zullen worden uitgevoerd met aandacht voor kansengroepen en andere doelgroepen (bv. personen in armoede, senioren) en inclusieve domeinen (bv. gezondheidszorg, wonen). Via deze invalshoeken wordt reeds aansluiting gevonden bij het Lokaal Sociaal Beleid dat een integraal en geïntegreerd beleid beoogt in het kader van de toegang tot de sociale grondrechten.

3.2.3. Strategische en operationele nota 2008 - OCMW Aalst

Geconfronteerd met de bestaande omgeving of met situaties in de samenleving formuleert de OCMW-raad beleidsdoelstellingen gericht op de gewenste situatie. In samenhang met de beschikbare middelen worden beleidsprioriteiten bepaald.

De administratie tracht jaarlijks een aantal (beleids)doelstellingen te verwezenlijken. Dit gebeurt door het realiseren van prestaties, diensten of producten en door het aan de doelgroep aanbieden van publieke dienstverlening en collectieve goederen. De activiteiten van de administratie zijn geen doel op zich, zij zijn gericht op het realiseren van de verwachte en beoogde beleidseffecten¹⁰.

Strategische uitgangspunten:

- Werken aan een meer sociale, rechtvaardige, solidaire en verdraagzame samenleving.
- Vorm geven aan een geïntegreerd lokaal sociaal beleid.
- Verdere uitbouw van de OCWM-dienstverlening waarbij resultaatgericht, zorgzaam en verantwoord wordt omgegaan met belastingsgeld.
- Betere samenwerking tussen stads- en OCMW-diensten.

In de operationele doelstellingen vinden we, binnen het beleidsdomein van de sociale dienst, de intra- en extramurale dienstverlening, de krachtlijnen en beleidsdoelstellingen terug van uit OCMW- beleidsplan.

3.2.4. Stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008 – 2013

3.2.4.1. Uitgangspunten

In het kader van het Stedenfonds engageert Aalst zich, net als 12 andere Vlaamse centrumsteden, tot het voeren van een beleid dat gericht is duurzame ontwikkelingen¹¹.

Van 2003 tot 2007 heeft de stad ervoor geopteerd om het Stedenfonds voornamelijk in te zetten ter verwezenlijking van sociale doelstellingen. In die periode is in samenspraak met verschillende partners constructief gewerkt rond het terugdringen van dualisering en achterstelling. Een blik op de stadsmonitor en meer bepaald op de indicatoren die de sociale principes meten, leert dat Aalst op dat vlak vrij goed scoort. Die inspanningen uit het verleden worden vanaf 2008 geborgd binnen de reguliere werking van het OCMW.

¹⁰ Strategische en operationele nota OCMW 2008 zoals goedgekeurd door de raad op 27/12/2007

¹¹ Stedenfonds 2008-2013. Basisdocument september 2007, p.5.

Minder positief is het beeld dat geschetst wordt omtrent de zogenaamde 'institutionele principes'. De burger voelt zich niet voldoende geïnformeerd en weinig betrokken bij wat er op beleidsniveau in de stad beweegt. Bovendien blijkt dat het vertrouwen van de burger in de lokale overheid de voorbije jaren is afgenomen. Voor de periode 2008-2013 focust de stad dan ook op de 'kwaliteit van bestuur'. Het zorgvuldig aandacht besteden aan interne processen rond strategische planning, communicatie en samenwerking moet op termijn de dienstverlening in positieve zin beïnvloeden en een groter draagvlak voor beleidsbeslissingen creëren. Het stedenfonds zal daarbij als hefboom ingezet worden. Het zal met andere woorden als katalysator fungeren bij het aansturen van het potentieel en de expertise, aanwezig in de eigen stadsorganisatie en bij het activeren van samenwerkingsprocessen.

3.2.4.2. Stadsmonitor 2004 – 2006¹²

Voor de stad zoals Aalst is de stadsmonitor een uitgelezen instrument om de ontwikkelingen met betrekking tot verschillende beleidsdomeinen op te volgen. Bij het bepalen van de prioriteiten voor de nieuwe stedenfondsbeleidsovereenkomst heeft de stadsmonitor een belangrijke rol gespeeld. Zo is er een effectmeting gebeurd van de maatregelen rond het implementeren van sociale principes, genomen tijdens de voorgaande stedenfondsperiode, en de data die daaromtrent in de stadsmonitor zijn aangegeven. Dit heeft geleid tot een juistere invulling van de strategische doelstelling, die beter beantwoordt aan de behoeften die binnen het sociale domein ervaren worden.

3.2.4.3. Strategische en operationele doelstellingen Stedenfonds Aalst¹³

Strategisch 1	Het doorvoeren van infrastructurele ingrepen ter bevordering van de leefbaarheid
Operationeel 1.1	Het herwaarderen van dorpskernen en stadsdelen met een focus op groenobjecten en speelvoorziening
Operationeel 1.2	Het beter inbedden van wijken binnen het stadsweefel met een focus op het verhogen van leefbaarheid en veiligheid
Strategisch 2	Het voeren van een actief lokaal woonbeleid
Operationeel 2.1	Het opnemen van een regiefunctie inzake wonen door de stad
Operationeel 2.2	Het nemen van maatregelen ter bevordering van het aanbod en de woonkwaliteit van het wonen
Strategisch 3	Het stimuleren van participatie aan het sociocultureel leven en verenigingsleven
Operationeel 3.1	Het vermeerderen en optimaliseren van de infrastructuur voor het jeugdverenigingsleven
Operationeel 3.2	Het stimuleren van participatie aan het socioculturele leven
Operationeel 3.3	Het werken aan een strategische invulling van ontmoetingshuis De Brug
Strategisch 4	Het verhogen van de bestuurlijke kwaliteit
Operationeel 4.1	Het uitbouwen van een cel Strategische Planning
Operationeel 4.2	Het implementeren van een gebiedsgerichte werking als versteviging van het sociaal-maatschappelijk kapitaal in wijken en stadsdelen
Strategisch 5	Het ontwikkelen van een geïntegreerde en integrale sociale dienstverlening
Operationeel 5.1	Het uitbouwen van een éénloketsfunctie sociale dienstverlening
Operationeel 5.2	Het waarborgen van een effectieve hulpverlening

¹² Ibid.11, p.8.

¹³ Ibid.11, p.10.

Binnen de opmaak van dit Lokaal Sociaal Beleidsplan werden vooral verbindingen gemaakt met de strategische doelstellingen 2 en 5. Indirect hebben de andere strategische doelstellingen natuurlijk ook hun impact.

3.2.5. Thema's, doelgroepen en grondrechten

De inhoud van en de linken met het Lokaal Sociaal Beleid - planningsproces van onderstaande beleidsplannen wordt hier slechts kort belicht daar deze oefening uitgebreid wordt gemaakt in deel V: Thema's en grondrechten.

3.2.5.1. Minderhedenbeleidsplan 2007 – 2010¹⁴

Nieuwe klemtonen van het minderhedenbeleidsplan zijn:

- samenleven in diversiteit: herkenning bevorderen, het gemeenschappelijke benadrukken om finaal de verbondenheid te versterken;
- actief en gedeeld burgerschap: actief deelnemen aan de samenleving, zelfredzaam zijn in de Vlaamse samenleving maar ook individuele verantwoordelijkheid nemen voor dat burgerschap; gedeeld burgerschap gaat om gemeenschappelijke waarden en normen die een open, verdraagzame en democratische samenleving kenmerken en die door iedereen, ongeacht zijn/haar herkomst, dienen erkend, gerespecteerd en uitgedragen worden;
- interculturalisering;
- signaleren van knelpunten rond samenleven en diversiteit;
- "taalbubbels" voor nieuwkomers tijdens de zomervakantie.

Versterking van de netwerkvorming van de dienst integratie levert resultaten in het kader van jeugdwerkloosheid, de profilering van nieuwe allochtone organisaties, onderwijsopbouwwerk, de aanpak van overlast via het multicultureel overlegplatform.

Uitgangspunten die de stad Aalst continueert en actualiseert:

- de missie en de opdrachtverklaring van de stad Aalst inzake minderhedenbeleid;
- het verhogen van de toegankelijkheid van alle voorzieningen;
- het informeren en sensibiliseren van bevolking en doelgroepen over het gevoerde minderhedenbeleid;
- het onthaal- en inburgeringsbeleid voor vluchtelingen en het woonwagengebeleid;
- het opvangbeleid voor mensen zonder papieren met prioriteit voor informatieverstrekking en medische en juridische hulpverlening door de stad en het OCMW.

¹⁴Ibid.8, p.20

3.2.5.2. Jeugdbeleidsplan 2008 – 2010¹⁵

De krachtlijnen van het jeugdbeleid voor de komende jaren zijn: van organiserende jeugddienst naar regisserende jeugdservice, een integraal jeugdbeleid, aandacht voor jeugdruimte, Aalst scholieren- en studentenstad, een aangenaam uitgangsvleven creëren en het aanbod voor kinderen versterken (zie ook Deel IV: Thema's en grondrechten: 5.4. Jeugd).

Tevens is er ook een link tussen het Lokaal Plan Kinderopvang en het Jeugdbeleidsplan daar ze deels betrekking hebben op dezelfde doelgroep, namelijk kinderen en jongeren. Toch behandelen beide plannen verschillende thema's: het kinderopvangplan richt zich naar kinderopvang en het jeugdbeleidsplan focust vooral op vrijetijdsbesteding voor kinderen en jongeren. Binnen het lokaal sociaal beleidsplan zal worden nagegaan waar beide uitgangspunten kunnen samenvallen.

3.2.5.3. Zorgstrategisch plan¹⁶

Het zorgstrategisch plan 2007 werd opgemaakt als actualisatie en aanvulling bij het eerder opgemaakte zorgstrategisch plan van Aalst in 1998 om zo de mogelijkheid tot het realiseren van meer woongelegenheden voor ouderen in functie van de komende vergrijzing en het streven naar een meer economisch verantwoorde schaalgrootte in kaart te brengen en te concretiseren via een aantal projecten.

Hiertoe heeft het OCMW een nieuwe denkoefening gemaakt gebaseerd op het beoogde inclusieve (lokaal sociaal) beleid, aangevuld met een grondige omgevingsanalyse en een SWOT-analyse van de eigen organisatie. Een beleidsvisie "Wonen en zorg voor ouderen" werd uitgewerkt.

De peilers van deze visie:

- zo lang mogelijk thuis blijven wonen
- diversiteit in het aanbod
- geïntegreerde concepten in zorgvoorzieningen
- samenwerking en overleg

Uit deze peilers kunnen 3 strategische keuzes worden gedistilleerd:

- thuiszorg op maat laten meegroeien met het aantal bejaarden
- reorganisatie en bescheiden uitbreiding van de OCMW-rusthuizen
- aangepast personeelsbeleid

Deze strategische doelstellingen vertalen zich onder meer naar volgende operationele doelstellingen en projecten binnen de 4 zorgcirkels waarin Aalst werd verdeeld:

- de realisatie van lokale dienstencentra in Aalst
- realisatie centra voor kortverblijf
- realisatie van een vervangingsnieuwbouw De Hopperank en renovatie St-Job
- realisatie van een nieuwbouw woon- en zorgcentrum 'De Faluintjes'

¹⁵ Ibid.8, p. 25-26.

¹⁶ Aanvulling bij het Zorgstrategisch Plan OCMW Aalst – Definitief rapport, goedgekeurd door de OCMW-raad d.d.21/08/2007) p.6,11,12,31.

3.2.5.4. Lokaal Plan Kinderopvang

Een Lokaal Plan Kinderopvang werd samen met dit Lokaal Sociaal Beleidsplan ontwikkeld en na advies door het Lokaal Overleg Kinderopvang samen met het Lokaal Sociaal Beleidsplan ter goedkeuring voorgelegd aan het lokaal bestuur.

Het onderling afstemmen van lokale beleidsplannen dient een continu proces te zijn. Ook binnen de Lokaal Sociaal Beleidsplanning kan in de toekomst uitbreiding gezocht worden naar o.m. het cultuurbeleidsplan en het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau. Ook in het kader van de sectorale planverplichtingen, waar naast het lokaal beleidsplan kinderopvang, ook andere sectorale plannen zullen geïntegreerd worden in het Lokaal Sociaal Beleidsplan.

3.3. Samenwerkingsovereenkomsten met de private, lokale welzijnsactoren

De ontwikkeling van het Aalsterse welzijnsbeleid kan niet zonder een samenwerking met de lokale verenigingen die actief zijn op dit terrein. Het OCMW en de stad Aalst hadden elk afzonderlijk in het verleden samenwerkingsovereenkomsten met enkele van deze verenigingen. Deze overeenkomsten liepen af op 31 december vorig jaar. Vanaf 2008 coördineert, subsidieert en evalueert het OCMW de werking van de lokale actoren actief in de welzijnssector via de afgesloten samenwerkingsovereenkomsten voor de periode 2008-2013.

Beknopt overzicht van de verschillende projecten:

3.3.1.VDAB

Het doel van het project 'sociale tewerkstellingsondersteuning in reguliere bedrijven' is het tewerkstellen van langdurig werklozen, laaggeschoolden, allochtonen, etnische minderheden, arbeidsgehandicapten, leefloongenieters, deeltijds leerplichtigen, herintreders, ouderen (50+), ex-gedetineerden,... in het reguliere arbeidscircuit via maximale aanwending van het IBO-instrument (Individuele Beroepsopleiding in de onderneming). Extra aandacht gaat naar de doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt van mensen die via het OCMW werkten via art.60§7. Verwacht wordt dat er minimaal 15 personen per jaar op deze manier aan het werk geraken.

3.3.2.Vzw Palliatieven Zorgen

Bieden kostenloze palliatieve zorgen aan personen verblijvende in hun thuissituatie binnen de bevoegdheidsregio OCMW Aalst en omgeving, informeren en sensibiliseren de bevolking en geven vorming aan hulpverleners uit de regio.

3.3.3.Vzw 't Nest

Het objectief is het aanbod naschoolse kinderopvang op peil houden, de begeleiding van een tiental multi-problem gezinnen te handhaven en de vrijwilligerswerking uit te bouwen.

3.3.4.Sociale Werkplaats De Loods vzw – De Boerderij

Het opzet blijft gelden: tewerkstelling van een dertigtal doelgroepwerknemers (langdurig werkloos, laaggeschoold, psychische, lichamelijke en/of sociale problemen) met aandacht voor kwaliteit (van de arbeid, begeleiding en het product), opleiding (attitudes, basisscholing, ...) en het hulpverleningsaspect (begeleiding en gerichte doorverwijzing) in de boerderij.

3.3.5.Opleidingscentrum De Loods vzw - Sociaal restaurant 't Kookpunt

Het Opleidingscentrum engageert zich tot het aanbieden van een kwaliteitsvolle, technische opleiding, algemene vorming en begeleiding op maat aan werkzoekenden met als doel herintegratie op de arbeidsmarkt of doorstroming naar een vervolgopleiding, rekening houdend met de persoonlijke mogelijkheden. Tegelijkertijd zal het sociaal restaurant de openingsuren, de tewerkstellingen en het gemiddeld aantal klanten per dag (met aandacht voor kansengroepen) behouden.

Binnen de doelstellingen van de stedenfondsbeleidsovereenkomst werd in Ontmoetingshuis De Brug door het opleidingscentrum De Loods een Buurtrestaurant De Brug geopend.

3.3.6.Vzw Teledienst

Teledienst zal het welzijn, in het bijzonder van kansengroepen, bevorderen en dit voornamelijk via vrijwilligers in projecten in een georganiseerd verband. Drie kerntaken: burenhulp (gevarieerd hulpaanbod door vrijwilligers), materiële hulp (voedselpakketten, gekoppeld aan een ruimer sociaal hulpaanbod), bejaardenbezoekersgroepen (bezoek, ondersteuning bij maaltijd - en koffiebedeling en animatie door vrijwilligers, complementair aan de professionele arbeid). Ook zal door Teledienst de haalbaarheid en oprichting van een sociale superette in Aalst worden onderzocht en voorbereid.

3.3.7.Vzw Jeugdzorg – De Vlier

De Vlier wil door opvang en begeleiding (aanbod van studiebegeleiding, groepswerking, gezinsbegeleiding,...) in dagcentrum De Vlier een perspectief bieden aan kinderen en jongeren in een problematische opvoedingssituatie, met name 0-18 jarigen, en/of een jongere die een als misdaad omschreven feit heeft gepleegd.

3.3.8.CAWRA vzw

De taak van het CAWRA (Centrum Algemeen Welzijnswerk Regio Aalst vzw) in de samenwerkingsovereenkomst is tweedelig. Enerzijds is er het Sociaal Huis met het onthaal, schuldhulpverlening en 24 uur-permanentie en anderzijds is er de Thuislozenzorg met een aanbod van bed-bad-brood, crisisopvang en lange opvang.

3.3.9.Steunpunt Welzijn vzw

Doelstellingen van Steunpunt Welzijn: versterking van de dienstverlening ten gunste van de integratiekansen van zwakkere bevolkingsgroepen, uitbouw van de mogelijkheden tot vrijwilligerswerk in het werken aan armoedebestrijding en sociale uitsluiting, versterken van de maatschappelijke participatie van zwakkere bevolkingsgroepen, ondersteuning van de werkingen en netwerking

armoedebestrijding en sociale ontwikkeling, bevordering van het sociaal potentieel binnen de samenleving (solidariteit, sociaal burgerschap)

3.3.10.Parol vzw

Het opzet van buurtopbouwwerk Parol is het verbeteren van de leefbaarheid van buurten, met name rechteroever, en het verhogen van de sociale cohesie tussen alle bewoners, met de klemtoon op het bereiken en betrekken van kansarmen.

3.3.11.Mensen voor mensen vzw

Deze vierdewereldgroep staat voor de structurele armoedebestrijding op elk terrein in het leven en de realisatie van de fundamentele rechten van mensen die in armoede leven in Aalst en omgeving. De armen verenigen zich hier en nemen ook zelf het woord.

3.3.12.Lokaal dienstencentrum Herdersem

In het kader van een duurzaam ouderenbeleid en in uitvoering van het Zorgstrategisch plan, zoals goedgekeurd door de OCMW raad op 26/06/2007, realiseren het OCMW Aalst en het Woon – en Zorgcentrum Denderrust vzw binnen de muren van Denderrust een Lokaal Dienstencentrum 'De Dendervallei' in Herdersem.

3.3.13.Diabetes Project Aalst

Het doel is de efficiëntie en effectiviteit van de zorg voor mensen met diabetes type 2 te optimaliseren door een verbetering van de organisatie van de zorg en door toevoeging van minimale bijkomende structuren voor educatie, opvolging en coördinatie, zoals het gebruik van de diabeteswijzers.

3.4. Hoe komt deze geïntegreerde visie tot uiting in dit Lokaal Sociaal Beleidsplan?

Bij de opmaak van dit Lokaal Sociaal Beleidsplan is in functie van onderlinge afstemming en coördinatie rekening gehouden met de bestaande lokale beleidsplannen en de sectorale planverplichting inzake het Lokaal Plan Kinderopvang. Enkel door het streven naar een verbindende en overkoepelende complementariteit wordt beantwoord aan de nood aan een integrale en geïntegreerde dienstverlening. Bijkomend wil het Lokaal Sociaal Beleid toezien op de maximale toegankelijkheid en bereikbaarheid van de dienstverleningen via het Sociaal Huis en haar loket-, informatie-, en doorverwijsfunctie.

Binnen de verschillende delen van dit plan wordt verwezen naar de plannen die zijn vermeld in dit hoofdstuk. Ook in Deel V: Thema's en grondrechten wordt, onder meer in de kwantitatieve en kwalitatieve analyse, rekening gehouden met het reeds gerealiseerde en/of geplande beleid vanuit het lokaal bestuur voor elk van de thema's, grondrechten of doelgroepen.

Uit de analyse gemaakt voor dit plan, ook rekening houdend met de input van gebruikers, doelgroepen en lokale actoren uit het welzijnsveld, komen een aantal doelstellingen naar voor. Als gevolg van een geïntegreerd planningsproces vallen

deze soms en deels samen met doelstellingen reeds geformuleerd in (een) ander(e) plan(nen) van het lokaal bestuur.

Waar dit Lokaal Sociaal Beleidsplan en het planningsproces dat eraan voorafging heeft bijgedragen tot een samenbrengen en koppelen van doelstellingen en acties uit de verschillende plannen, het bundelen van gelijklopende en/of gelijkvormige hiaten en/of het formuleren van eigen, aanvullende doelstellingen, wordt dit duidelijk aangeduid in de tekst (vanaf Deel V: Thema's en grondrechten) via volgend symbool:

In Deel V: Thema's en grondrechten: 5.10. Overzicht strategische doelstellingen, worden deze samengebracht en in een logisch verband gebracht.

Ook zullen verschillende mogelijke oplossingen aangereikt worden op het operationele niveau. Hierbij dient benadrukt te worden dat dit vandaag nog een onvolledig overzicht van de mogelijkheden betreft. De uitdaging bestaat erin om vanaf de tweede jaarhelft 2008 binnen de reeds weerhouden strategische doelstellingen een definitief aantal operationele doelstellingen naar voor te schuiven en deze verder uit te werken.

Deel IV: Sociaal Huis

4.1. Historiek

In Aalst is er reeds lang een traditie van samenwerking op vlak van sociaal beleid. Zowel de stad Aalst, het OCMW als het CAW regio Aalst werden echter geconfronteerd met bijkomende noden waardoor een hogere mate van samenwerking en kennis van mekaars werking wenselijk werd geacht. In november 2000 startten zowel het OCMW als CAWRA met de opmaak van mogelijke samenwerkingsmodellen met het oog op de realisatie van een "Sociaal Huis". Vanaf maart 2001 werd de realisatie van een Sociaal Huis een gezamenlijk project van OCMW en CAWRA, met medewerking en ondersteuning van de stad Aalst¹⁷.

Het Sociaal Huis kreeg volgende invulling:

- draaischijf in de hulpverlening
- laagdrempelige toegangspoort tot geïntegreerde dienstverlening
- regisseren van het welzijnsbeleid en sturen van aanbod in functie van de vraag
- één onthaalfunctie

In mei 2001 wordt de conceptnota "Sociaal Huis" toegelicht en voorgelegd aan de beleidsorganen van de betrokken partners en in februari 2002 wordt een samenwerkingsovereenkomst getekend tussen het OCMW en CAWRA. Die samenwerkingsovereenkomst berust op het principe van een Sociaal Huis als een aanspreekpunt voor elke cliënt met samenwerking tussen verschillende organisaties in functie van cliënten en met een kwaliteitsvolle dienstverlening tot doel.

Op 10 oktober 2002 opent het Sociaal Huis in Aalst de deuren.

4.2. Partners

Door het lokaal bestuur werd bij aanvang en in functie van de opstart van het Sociaal Huis een partnerschap aangegaan met het Centrum Algemeen Welzijnswerk Regio Aalst vzw¹⁸.

Het CAW Regio Aalst beschikt over professionele eerstelijns hulp. Duizenden mensen uit de regio nemen contact op voor informatie, advies of ambulante begeleiding. Het CAW Regio Aalst heeft hiervoor medewerkers beschikbaar in:

- 't Spieken: Algemeen Ambulant Welzijnswerk/Schuldhelpverlening
- GRW: Gezins- en Relationele Hulpverlening
- JAC : Jongeren Onthaal en Jeugdhulpverlening
- Sociaal Huis : Algemeen Onthaal, Intake en Vraagverduidelijking

Het CAW Regio Aalst beschikt over het residentieel centrum Niemandland met nachtopvang, korte opvang, crisisopvang, lange opvang, begeleid wonen en zorgwonen.

¹⁷ Afstudeerproject Maatschappelijk Werk Sociaal-agogisch werk (onuitgegeven), Annelies Hunninck, 2004, p.16-17

¹⁸ Centrum Algemeen Welzijnswerk Regio Aalst vzw, Jaarverslag 2006, p. 4-5.

24u/24u werking: Het CAW Regio Aalst beschikt (in het kader van het Sociaal Huis Aalst) over een crisiscentrum. Het crisishulpverleningsteam biedt een continue (24u/24u) beschikbaarheid voor alle burgers die zich in een acute noodsituatie bevinden en waarbij tussenkomst van een hulpverlener noodzakelijk is.

Tevens beschikt het CAW Regio Aalst over een dienst schuldhulpverlening. Samen met het OCMW biedt het schuldhulpverleningsteam een antwoord op de groeiende nood aan professionele begeleiding van mensen met financiële moeilijkheden.

Om maatwerk te kunnen bieden, zet het CAW beroepskrachten en vrijwilligers in, met een bagage van diverse disciplines (maatschappelijk werkers, opvoeders, juristen, psychologen...).

Het CAW werkt preventief voor eenvoudige én complexe problemen om mensen sterker te maken, zodat zij geen beroep (meer) moeten doen op zwaardere en duurder vormen van hulp. Op de "eerste lijn" is het regionale hulpaanbod van het CAW complementair aan de lokale dienstverlening van het OCMW. In tegenstelling tot het OCMW heeft het CAW geen formele opdrachten inzake toekenning van rechten en uitkeringen. Het CAW biedt hulpverlening die daar onafhankelijk van staat. Samenwerking tussen beiden is erg belangrijk in het kader van een lokaal sociaal beleid.

4.3. Dienstverlening

Het Sociaal Huis is een eerstelijnsorganisatie waar iedereen, cliënten en andere organisaties, terecht kan met elke vraag. Het Sociaal Huis is laagdrempelig en heeft een hoge toegankelijkheid, wat blijkt uit de ligging en de openingsuren. Daarnaast is het Sociaal Huis ook een informatiepunt en doorverwijspunt, door mensen in contact te brengen met de gezochte informatie en/of de nodige dienstverlening. Het Sociaal Huis dient mensen te begeleiden naar integrale hulpverlening, dit is dienstverlening waar verschillende aspecten op elkaar worden afgestemd en zich richten tot de volledige hulpvraag. Naast een informatie – en doorverwijspunt is het Sociaal Huis ook een plaats van en voor samenwerking tussen organisaties met het oog op een samenhangend welzijnsbeleid, afstemming op elkaar in functie van de cliënten en hun noden en het vervullen van een signaalfunctie aan de bevoegde instanties¹⁹.

4.3.1. Doelgroep

Het Sociaal Huis heeft iedere persoon of dienst met een vraag of probleem als doelgroep. Het is een eerste deur naar informatie en verdere dienstverlening. De praktijk tot op vandaag toont dat vooral mensen met financiële en juridische problemen de weg naar het Sociaal Huis hebben gevonden.

4.3.2. Dienstverlening

De Sociaal Huis- samenwerking steunt op 4 peilers:

¹⁹ Ibid.17, p.18-19.

1. De éénloketfunctie: onthaal en cliëntvolgsysteem
2. 24 uurpermanentie en thuislozenzorg
3. Schuldhulpverlening
4. Signaalfunctie

Bijkomend wordt in gratis juridisch advies voorzien door één avond per week de mogelijkheid te bieden aan cliënten om hun juridische vragen rechtstreeks aan een jurist te stellen. Een hulpverlener van het Sociaal Huis kan hierbij aanwezig zijn.

4.3.2.1. Onthaal

Na het onthaal en de intake, door de permanentor, wordt getracht het dossier te laten opvolgen door één trajectbegeleider (cliëntvolgsysteem). Het traject, dat wordt vastgelegd in overleg met de cliënt en de eventueel andere hulpverleningsorganisaties, wordt door de trajectbegeleider gecoördineerd en opgevolgd²⁰.

Een doelmatige en efficiënte dienstverlening begint bij voldoende informatie en een kwalitatieve intake van de cliënt. Op basis van een intake kan een goede doorverwijzing gerealiseerd worden door de hulpvraag of hulpvragen van de cliënt voldoende te doorgronden. Indien wordt doorverwezen zijn er reeds samenwerkingsafspraken met een aantal andere dienstverleningen om te voorkomen dat een hulpvrager steeds opnieuw zijn of haar verhaal moet doen. Zo wordt er bv. voor de schuldhulpverlening eenzelfde intakeformulier gebruikt door het OCMW, het CAW en het Sociaal Huis²¹.

4.3.2.2. Thuislozenzorg en 24 uur-permanentie

Door zowel de politie, de brandweer, het OCMW als door andere diensten werd een tekort aan opvang en de nood tot sociale dienstverlening buiten de 'kantooruren' ervaren. De vroegere 24 uur-permanentie verzorgd door het OCMW bleek ontoereikend. Door de permanentie te koppelen aan de initiatieven voor thuislozenzorg, kunnen deze noden grotendeels worden opgevangen. Er kan nu onmiddellijke hulp worden geboden in crisissituaties²².

Vormen van thuislozenzorg:²³

Met zijn thuislozenzorg heeft het CAWRA een gediversifieerd aanbod aan ambulante en residentiële opvang, met name Bed-Bad-Brood (nachttopvang), crisisopvang, lange opvang, Huize Schelfhout, begeleid wonen en zorgwonen.

Niemandslaan is een residentieel opvangcentrum voor volwassen thuislozen die, omwille van financiële, psychosociale en/of andere redenen, geen onderdak meer hebben en voor wie een opname noodzakelijk is met het oog op reïntegratie.

Binnen deze setting zijn er 3 opvangmogelijkheden:

²⁰ Ibid. 17, p.22.

²¹ Ibid. 17, p.27.

²² Ibid. 17.

²³ Ibid. 18, p. 42-50.

➤ Bed-Bad-Brood

Bed-Bad-Brood is een laagdrempelige avond- en nachtopvang, met een capaciteit van 6 bedden, die zich richt naar mannen en vrouwen vanaf 18 jaar, eventueel vergezeld van hun partner en/of kinderen.

Een overnachting in BBB kan gebeuren met of zonder aanmelding door een bevoegde dienst. De maximale verblijfsduur bedraagt 1 tot 3 nachten en is kosteloos voor de cliënt. In samenwerking en overleg met het OCMW/Stad participeert CAWRA mee in het winternoodplan. De capaciteit wordt dan uitgebreid met 7 bedden en de polyvalente zaal kan hiervoor eveneens worden aangewend.

➤ Crisis Opvang

De crisisopvang richt zich tot mannen en vrouwen vanaf 18 jaar, eventueel vergezeld van hun partner en/of kinderen. De opnamecapaciteit bedraagt 10 bedden voor volwassenen, één crisisbed en 3 kinderbedden. Door bevoegd personeel wordt een 24-uur permanentie verzekerd. De maximale verblijfsduur bedraagt 21 dagen. Een opname kan plaats hebben na een telefonische of persoonlijke aanmelding.

De doelstellingen spitsen zich toe op het bieden van opvang, het geven van administratieve en psychosociale begeleiding en het op weg helpen naar een reïntegratie in de maatschappij, of het zoeken naar een gepaste doorverwijzing. Vanuit crisisopvang wordt er vooral gewerkt aan doorstroming naar een langdurige opvang en aan toeleiding naar gepaste hulp- en dienstverlening.

We merken op dat het zeer moeilijk is om voor vrouwen met kinderen een gepaste doorverwijzing te zoeken. Ook de stijgende huurprijzen, het borgsysteem op papier via het OCMW, huisbazen die nauwelijks willen samenwerken met een borg van het OCMW, zorgen ervoor dat mensen moeilijk binnen hun opnametermijn van 21 dagen doorstromen.

➤ Lange Opvang

Het opvangcentrum voor langdurig verblijf staat in voor de opvang en begeleiding van thuisloze mannen vanaf 18 jaar, dewelke steeds een verblijf in de crisisopvang achter de rug hebben. De opnamecapaciteit bedraagt 8 bedden, de normale verblijfsduur bedraagt 6 tot 9 maanden en wordt vaak, gezien de complexiteit van de problemen van de cliënt en afhankelijk van de situatie, verlengd.

De individuele begeleiding biedt 'zorg op maat'. Inhoudelijk wordt er gewerkt op vlak van administratie, psychosociaal, financieel, huisvesting, vrije tijd, justitieel alsook op vlak van tewerkstelling. De zelfredzaamheid van de cliënt wordt zoveel mogelijk gestimuleerd.

4.3.2.3. Schuldhulpverlening

In antwoord op de verschillende financiële problemen van personen die zich op het Sociaal Huis aanmelden werd in samenwerking met de sociale dienst van het OCMW een team schuldhulpverlening opgericht. Via dit team wordt budgetbegeleiding, budgetbeheer en collectieve schuldenregeling aangeboden. Via een complementair samenwerkingsverband wordt binnen het Sociaal Huis schuldhulpverlening aangeboden en kan men binnen het OCMW terecht voor budgetbegeleiding en collectieve schuldenregeling²⁴.

- Collectieve schuldenregeling: Bij overmatige schuldenlast wordt onder toezicht van een beslagrechter of door de beslagrechter getracht een minnelijke afbetalingsregeling uit te werken. De maatschappelijk werker /schuldbemiddelaar volgt het dossier en de cliënt op tijdens de looptijd van de afbetalingsregeling.
- Budgetbegeleiding: De maatschappelijk werker werkt met de cliënt een afbetalingsplan uit en helpt bij de administratie en de besteding van het resterende budget.
- Budgetbeheer: De cliënt draagt het volledige beheer van zijn inkomen over aan de maatschappelijk werker/budgetbeheerder. Er zijn drie categorieën dossiers in budgetbeheer: in afwachting van mogelijke collectieve schuldenregeling, tijdelijke maatregel voor cliënten in crisis en dossiers van cliënten die niet in staat zijn zelf hun middelen te beheren.

Het Team Schuldhulpverlening vergadert maandelijks, waardoor onder meer de mogelijkheid wordt geboden om:

- de intakes te bespreken en na te gaan welke dienstverlening het best beantwoordt aan de noden van de cliënt
- intervisie en informatie-uitwisseling tussen de maatschappelijk werkers
- signaalfunctie t.o.v. OCMW en CAWRA vzw en bij uitbreiding het lokaal beleid
- realiseren gegroepeerd hulpaanbod

4.3.2.4. Signaalfunctie

Op basis van de hulpvragen worden bepaalde "trends", knelpunten of tekorten door de medewerkers van het Sociaal Huis gesignaleerd aan de bevoegde instanties.

4.3.3. Praktische organisatie

De onthaal- en permanentiefunctie van het Sociaal Huis wordt verzorgd door een multidisciplinair team van personeelsleden van CAWRA en het OCMW.

Het Sociaal Huis is doorlopend open tijdens volgende uren:

Maandag	9 – 17 uur
Dinsdag	9 – 17 uur

²⁴ Ibid. 17, p.23-24.

Woensdag	9 – 19 uur
Donderdag	9 – 17 uur
Vrijdag	9 – 12 uur

Buiten de openingsuren van het Sociaal Huis, het OCMW en het CAW kan er voor sociale crisissituaties steeds een beroep gedaan worden op de 24uur – permanentie van het crisisopvangcentrum Niemandland en is het Sociaal Huis steeds bereikbaar via 053/ 77 24 24 (7 dagen op 7 dagen en 24 uur op 24 uur).

4.3.4. Stuurgroep Sociaal Huis

Aalst was een van de eerste steden die over een Sociaal Huis beschikte. Het Sociaal Huis te Aalst beschikte bij aanvang over 2 bestuursorganen: een stuurgroep en een begeleidingscommissie.

Door de Raad van het OCMW d.d. 21/05/2007 werd voorgesteld en aanvaard de vroegere bestuursorganen te wijzigen en een Stuurgroep Sociaal Huis op te richten. Deze Stuurgroep Sociaal Huis wenste, naast de drie partners in het Sociaal Huis, een groter aantal maatschappelijk relevante actoren te betrekken bij haar werking om zo de reeds bestaande samenwerking te consolideren, het maatschappelijk draagvlak te verbreden en de participatie van doelgroepen en de bevolking te verhogen en te faciliteren (verslag stuurgroep 7/11/07).

Sinds 19/12/2007 (beslissing Raad) is de samenstelling van de Stuurgroep Sociaal Huis de volgende:

<p><u>OCMW</u> voorzitter OCMW tevens voorzitter Stuurgroep Sociaal Huis directeur sociaal departement bestuurssecretaris lokaal sociaal beleid bestuurssecretaris discretionaire dienstverlening</p> <p><u>Stad Aalst</u> burgemeester schepen bevoegd voor huisvesting schepen bevoegd voor welzijn 2 stadsambtenaren</p> <p><u>CAWRA vzw</u> voorzitter raad van bestuur 3 deskundige medewerkers en/of leden van de raad van bestuur</p> <p><u>Andere</u> 1 vertegenwoordiger vzw RWO – ARA 1 vertegenwoordiger vzw Steunpunt Welzijn 1 vertegenwoordiger Dienst Lokale Politie 1 vertegenwoordiger Lokale SIT Aalst 1 vertegenwoordiger nog op te richten welzijnsplatform</p> <p><u>Gemeenteraad – OCMW raad</u> 1 vertegenwoordiger van iedere fractie die vertegenwoordigd is in gemeenteraad of OCMW raad, of vervanger.</p> <p><u>Dagelijks bestuur</u> OCMW voorzitter of vervanger door hem aangeduid burgemeester of vervanger door haar aangeduid</p>

voorzitter CAWRA of vervanger door hem aangeduid directeur sociaal departement of vervanger
--

De Stuurgroep Sociaal Huis heeft geen beslissingsbevoegdheid, maar kan de bestuursorganen van de deelnemende organisaties aan het sociaal huis (OCMW, Stad Aalst, CAWRA vzw) zeker 'voeden en adviseren'. De stuurgroep biedt een forum voor opvolging, bijsturing en informatie-uitwisseling. Er wordt opgebouwd, nagedacht, knelpunten aangebracht en opgelost.

4.4. Analyse en vaststellingen

Het Sociaal Huis is er voor elke burger, kent geen wachttijden wegens het permanentiesysteem en een vaste hulpverlener volgt de cliënt verder op (cliëntvolgsysteem). Hierdoor komt het Sociaal Huis tegemoet aan de centrale, laagdrempelige en vrijwillige toegangspoort tot sociale dienstverlening. Door het doorgronden van de vraag van de cliënt via een intake wil men een optimaal antwoord bieden op de vragen van de cliënt. Vele facetten van een (hulp)vraag zijn met elkaar verbonden en via cliëntoverleg wordt in het Sociaal Huis werk gemaakt van het samenwerken in functie van de cliënt²⁵.

Het jaarverslag van CAWRA vzw leert ons volgende:²⁶

4.4.1. Onthaal

De cliënt wordt onthaald aan de balie, waar zeer summier wordt nagegaan of het een nieuwe aanmelding betreft of de cliënt specifiek een bepaalde medewerker wenst te spreken. Indien het een nieuwe hulpvraag betreft wordt de permanentor verwittigd, die de cliënt ontvangt in een aparte gespreksruimte om een grondige intake te doen. Afhankelijk van de aard van de hulpvraag, wordt deze door de medewerker van het Sociaal Huis ter harte genomen, wordt een samenwerking opgestart met andere diensten of gebeurt een doorverwijzing.

Eigen aan de werking van het Sociaal Huis is het systeem van cliëntopvolging, wat wil zeggen dat de medewerker die de intake verzorgd heeft, voor de cliënt "verantwoordelijk blijft". Dit betekent dat de cliënt opnieuw op deze medewerker kan terugvallen voor bijkomende informatie, een nieuwe hulpvraag of indien een doorverwijzing niet het gewenste resultaat heeft.

De aanwezigheid van ervaren OCMW medewerkers en CAWRA personeelsleden uit diverse hulpverleningsdisciplines zorgt voor een brede basis van opvangmogelijkheden en door hun ervaring beschikken alle medewerkers over een grondige kennis van de "sociale kaart" van onze regio. De nabijheid van het Team Niemandslaan en Begeleid Wonen/Zorgwonen, die zich allebei in hetzelfde gebouw situeren, betekent een meerwaarde. Ook de nabijheid van het OCMW is een pluspunt.

²⁵ Ibid. 17, p.40-42.

²⁶ Ibid. 18, p.20-26.

4.4.2. Hulpverlening

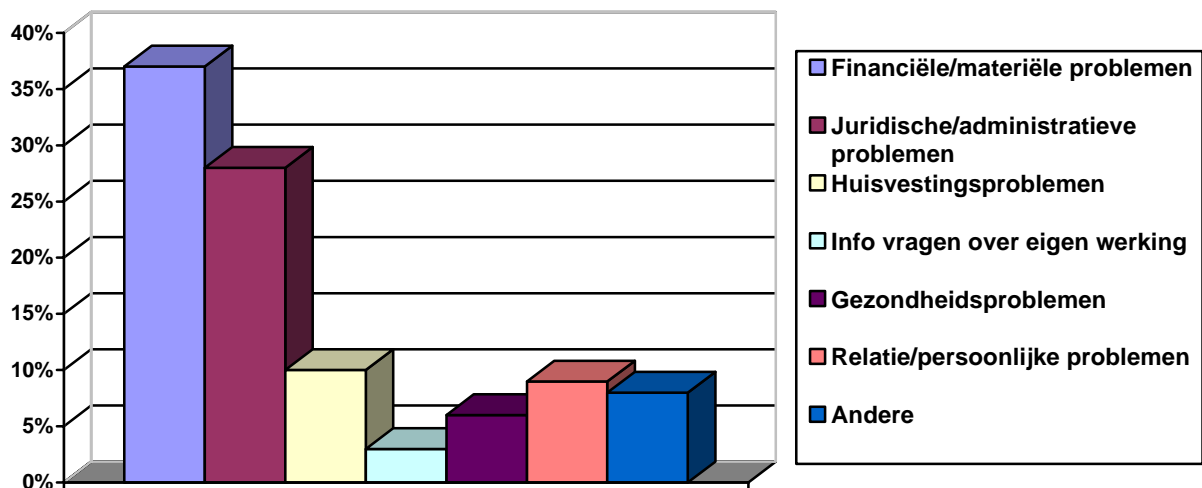
4.4.2.1. Enkele Cijfers

In de periode 1 januari – 31 december 2006 ontving het sociaal huis 4.212 bezoekers, of gemiddeld 351 bezoekers per maand (N.B. cliënten die meermaals kwamen met verschillende vragen of in het kader van begeleiding werden per bezoek geregistreerd; een bezoek van een groep werd als 1 bezoek geregistreerd). Het betreft 915 individuele hulpverleningsdossiers en 28 bezoeken in het kader van bekendmaking en preventie.

Uit de verhouding bezoeken versus hulpverleningsdossiers kunnen we afleiden dat er ongeveer evenveel hulpvragers (een daling van 2,5%) waren dan in 2005, maar dat zij minder contacten hadden met de hulpverlener. Conform de samenwerkingsafspraken wordt vermeden dat in het Sociaal Huis cliënten langdurig begeleid worden.

In de meeste gevallen (77%) gebeurt de aanmelding persoonlijk door de cliënt die zich rechtstreeks (fysiek) tot het Sociaal Huis wendt. Een minderheid (18%) van de vragen werd telefonisch gesteld en tot in de geregistreerde periode stelde 5 % van de cliënten een vraag via e-mail of fax. In 17% van de bezoeken betrof het (de continuering van) een begeleiding van OCMW of CAWRA.

Wat betreft de aard van de vragen noteerden we volgende gegevens:

Al sinds de oprichting blijft de 'top drie' van hulpvragen status quo:

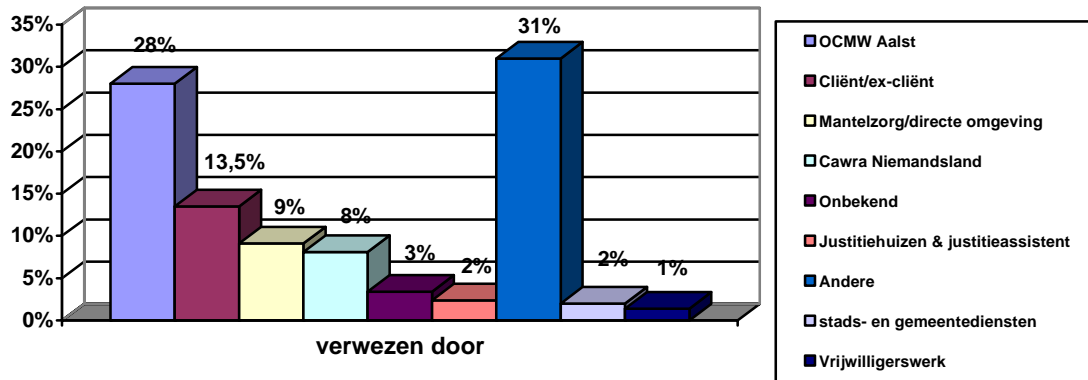
1. Financieel
2. Administratief/Juridisch
3. Huisvesting

Rekening houdend met het grote aantal aanmeldingen in verband met financiële

problemen, blijft een directe link tussen het team Sociaal Huis en het team Schuldhulpverlening wenselijk.

Steeds meer (58% tegenover 49% in 2005) cliënten melden zich spontaan (zonder voorafgaand contact of doorverwijzing) aan bij het Sociaal Huis. Deze cijfers bevestigen de laagdrempeligheid van het Sociaal Huis. 42% van de hulpvragers nam contact op na een doorverwijzing.

Volgende diensten verwezen door naar het Sociaal Huis:

Het hoge percentage "andere" versnipperd zich in een diversiteit van diensten binnen en buiten de regio Aalst (mutualiteiten, vakbonden, bijzondere jeugdzorg, justitiehuis, minderhedengroepen, sociale huisvestingsmaatschappijen, scholen, verenigingen enzovoort) die percentueel elk minder dan 1% uitmaken.

In 50% van de gevallen werd via een interventie van het Sociaal Huis een directe oplossing geboden en het dossier werd afgesloten. 16% van de aanmeldingen wordt door het Sociaal Huis opgevolgd (aanmelding in 2006 dossier nog niet afgesloten in 2007). In 34% van de gevallen werd een samenwerkingsverband opgestart met en/of doorverwezen naar:

Doorverwezen naar	
CAWRA	31,5%
OCMW Aalst	23%
OCMW andere	5%
Juridische sector*	17%
Jurist Sociaal Huis	5%
Ander CAW	4%
Vrijwilligerswerk	2,5%
Andere	10%
Woonwinkel	2%

* (advocatuur, pro deo)

N.B. Het hoge percentage "andere" versnipperd zich ook hier in vele kleine percentages van allerhande voorzieningen: overheidsdiensten, mutualiteiten, vakbonden, sociale tewerkstelling, scholen, buurtwerk, belangenverenigingen

enzovoort. Het stijgende cijfer voor doorverwijzing naar/samenwerking met de juridische/justitiële sector bevestigt de trend in onze sector. Cfr. Het groeiende aandeel van “gedwongen hulpverlening” (probatie, vrijheid onder voorwaarden enzovoort) en het feit dat steeds meer cliënten ook opgevolgd worden door schuldbemiddelaars of bewindvoerders. Hetzelfde geldt voor vragen waar een (in)directe link is met Justitie, bijvoorbeeld echtscheidingsdossiers.

Gemiddeld aantal contacten per cliënt	
1	42%
2	33%
3	10%
4	5%
5	3%
6	2%
7 of meer	4%

Conform de opdracht van het Sociaal Huis wordt het aantal langlopende begeleidingen beperkt. 85% van de hulpvragen kan worden afgerond na maximaal drie contacten. Indien het niet mogelijk is om via eerstelijns hulp een onmiddellijke oplossing te bieden voor de problemen van de cliënt, wordt er doorverwezen naar de meest geschikte dienst(en). Wanneer we de lang(er)lopende begeleidingen onder de loep nemen, blijkt dat dit vaak gerelateerd is aan een wachtlijstenprobleem (thuisbegeleidingsdiensten, begeleiding van volwassenen met een handicap,...), of een cliëntsegment waar geen hulpaanbod voor bestaat (uitgeprocedeerde asielzoekers, illegalen...).

Wat betreft de kenmerken van ons cliënteel noteerden we:

Geslacht	
Vrouw	Man
52%	48%

Leeftijd	
00-17	1,5 %
18-24	17,5%
25-29	11%
30-39	25%
40-49	22%
50-59	12%
60-69	6%
70+	4%

Woonplaats	
Aalst Centrum	75%
Aalst Deelgemeente	14% (*)

Erpe-Mere	2%
Lede	2%
Haaltert	1,5%

Denderleeuw	3%
Andere	2,5%

(*) Uitsplitsing deelgemeenten (Erembodegem 39%, Hofstade 10%, Moorsel 17%, Nieuwerkerken 8%, Herdersem 9%, Gijzegem 3%, Baardegem 4,5%, Meldert 10%)

Uit deze cijfers kan worden geconcludeerd dat bij toekomstige bekendmakingsacties zeker (extra) aandacht besteed moet worden aan de deelgemeenten van Groot-Aalst.

Burgerlijke staat	
Ongehuwd	31%
Wettelijk/feitelijk gescheiden	37%
Gehuwd	22%
Weduwe/weduwenaar	2%
Onbekend	5%

Leefsituatie	
Samenwonend	47% (*)
Alleenstaand	39%
Inwonend bij derden	6,5%
andere	(b.v. opvangcentrum, instelling ..) 7,5%

(*) uitsplitsing 11% éénoudergezinnen, 21% partners met kinderen, 15% partners zonder kinderen

Inkomenssituatie	
Loon	39%
Werkloosheidsuitkering	31%
Ziekte/Invaliditeitsuitkering	11%
Pensioen	4%
Leefloon	5%
Geen inkomen	3%
Andere/onbekend	5%

Origine	
autochtoon	Allochtoon
95%	5%

4.4.2.2. Onthaal en permanentie

In het kader van het Sociaal Huis werd het personeelsbestand dat in het crisisopvangcentrum Niemandland de nacht- en weekendpermanentie verzorgt uitgebreid tot twee voltijdse beroepskrachten. Enerzijds zorgt deze uitbreiding voor een kwaliteitsverbetering (bv. intake bij een nachtelijke opname) en anderzijds komt deze uitbreiding ook de veiligheid van de personeelsleden ten goede. Via het Sociaal Huis wordt ook de permanentie van het OCMW waargenomen tijdens de middaguren. Voor crisissituaties buiten de openingsuren van OCMW/Sociaal Huis wordt teruggevallen op de 24-uurpermanentie van het crisisopvangcentrum Niemandland (dat zich in hetzelfde gebouw bevindt).

4.4.2.3. Team Schuldhulpverlening

Een aandachtspunt blijft het aantal vragen naar schuldhulpverlening die via het Sociaal huis worden aangemeld. Het blijft een realiteit dat een meerderheid van de hulpvragen te maken heeft met problemen van financieel/administratieve aard, daarom is het evident dat het Sociaal Huis voorbereid moet zijn om dit soort vragen zo goed mogelijk op te vangen. Eén personeelslid doet systematisch de intakes van cliënten die zich aanmelden met een schuldenproblematiek. Op deze wijze kan snel geanticipeerd worden op concrete/dringende vragen, wordt preventief gewerkt (vermijden dat de problemen escaleren), en worden de nodige stukken/inlichtingen verzameld die toelaten een correct beeld te vormen van de schuldenlast/vaardigheden van de cliënt in functie van een eventuele doorverwijzing (budgetbegeleiding/beheer/collectieve schuldenregeling).

4.4.2.4. Juridisch Advies: Bureau voor Consultatie en Verdediging

Sinds november 2002 wordt ingegaan op het aanbod van de Commissie voor Juridische Bijstand om in het kader van de eerstelijnsrechtshulp in het Sociaal Huis een permanentie voor gratis juridisch advies te voorzien. Elke woensdagavond wordt een avondpermanentiesysteem georganiseerd tussen 17 en 19u, waarbij de cliënt de mogelijkheid krijgt om zijn juridische vraag rechtstreeks aan een advocaat te stellen. Indien nodig/gewenst woont een hulpverlener van het Sociaal Huis dit gesprek bij. Het is eveneens mogelijk dat er naar aanleiding van het advies of de verduidelijking van de hulpvraag een tussenkomst van de hulpverlener van het Sociaal Huis wordt gevraagd. Deze inhoudelijke wisselwerking wordt door alle betrokkenen als zeer positief ervaren.

In 2006 (43 zitdagen) maakten 105 cliënten van dit aanbod gebruik, wat concreet betekent dat vrijwel elke avond "volgeboekt" was. De lichte daling in vergelijking met vorig jaar is te wijten aan twee oorzaken:

- minder zitdagen (feestdagen/vakantieperiodes)
- mensen die wel een afspraak maakten, maar niet opdaagden, werden niet meegeteld

De vragen situeren zich vooral binnen de voor de hand liggende thema's als echtscheiding (hoede- en bezoekrecht, onderhoudsgeld), burgerlijk recht

(erfeniskwesties, burenruzies...), huurwetgeving en strafzaken (bv. beroepsmogelijkheden verstekvonnis).

4.4.3. Samenwerking

4.4.3.1. stad Aalst – Jeugddienst

Sinds april 2003 kunnen in het Sociaal Huis Doebonnen aangekocht worden. In 2006 werden via het Sociaal Huis 2675 bonnen verkocht.

4.4.3.2. Justitiehuis Dendermonde

In de loop van 2003 kwam de vraag van de Directeur van het Justitiehuis of het mogelijk was om, op momenten dat er minder hulpverleners in het Sociaal Huis aanwezig zijn, een lokaal ter beschikking te stellen van de justitieassistenten die in de regio Aalst actief zijn. Hier werd positief op ingegaan. Enerzijds komt dit de veiligheid van de assistenten ten goede, gezien bepaalde huisbezoeken risicovol kunnen zijn. Anderzijds biedt een dergelijke werkvorm het voordeel dat de cliënten op neutraal terrein en ongestoord ontvangen kunnen worden, wat bij een huisbezoek niet altijd evident is.

Een ander voordeel ligt in de intensere samenwerking, die de kennis van elkaars werking vergroot en eventuele doorverwijzingen vergemakkelijkt. In 2006 werd op 14 data van deze formule gebruikt gemaakt.

4.4.3.3. De Loods Project Arbeidszorg

Gezien de nabijheid van de sociale woonwijken waar het arbeidszorgproject "Zorgzame Buurt" plaatsvindt, werd sinds november 2004 op de gelijkvloerse verdieping een lokaal/bureelruimte ter beschikking gesteld voor de trajectbegeleidster van vzw De Loods.

4.4.3.4. VDAB

In het Sociaal Huis staat een WIS computer die door het cliënteel geconsulteerd kan worden. Indien nodig kan een medewerker bijstand verlenen bij het zoeken/bedienen.

4.4.3.5. Gebruik lokalen/Cliëntoverleg

In de mate van het mogelijke wordt ingegaan op vragen van diensten die gebruik willen maken van een lokaal in het Sociaal Huis, gezien dit de externe communicatie, naambekendheid en samenwerking versterkt. In de praktijk is echter het plaatsgebrek hier een hinderpaal. Toch kon worden ingegaan op 15 vragen voor cliëntoverleg.

4.4.4. Bekendmaking en preventie

Wat betreft de bekendmaking van het Sociaal Huis werd gewerkt met een combinatie van verschillende methodes:

- een werkbezoek aan het Sociaal Huis
- een introductiegesprek op een externe dienst
- verspreiding van folders en affiches

4.4.5. Signaalfunctie

Op basis van de hulpvragen worden bepaalde "trends", knelpunten of tekorten door de medewerkers van het Sociaal Huis gesignaleerd aan de bevoegde instanties. Hiertoe maken medewerkers van het Sociaal Huis deel uit van onder meer volgende overlegorganen (niet-limitatief):

SAW Overleggroep Financiële Hulpverlening (4x per jaar)

De Loods (jaarlijkse evaluatievergadering)

Themagroepen Lokaal Sociaal Beleid

Stuurgroep Sociaal Huis

LOGO "Rookstop" Kansarmen

4.4.6. Voldoet het Sociaal Huis aan de doelstellingen ervan?

Een Sociaal Huis heeft minimaal een loket- en doorverwijsfunctie en informatieverstrekking tot doel. De toegang tot het Sociaal Huis en de dienstverleningen dient optimaal te zijn voor elke burger en moet gericht zijn op een maximaal bereik van de beoogde doelgroepen, met name burgers van wie de sociale grondrechten in het gedrang zijn of dreigen te komen. Daarnaast kan een Sociaal Huis een functie vervullen inzake het signaleren van overlappingsen in dienstverleningen, hiaten in het aanbod, noden aan begeleiding, enz. Dit zowel op het niveau van het beleid, de voorzieningen als op het niveau van de burger/cliënt.

Een maximale toegankelijkheid vraagt aandacht voor groepen die moeilijk of onvoldoende worden bereikt, waardoor een actief beleid moet gevoerd worden via o.m. het straathoekwerk, vindplaatsgericht maatschappelijk werk, enz. Naast de drempel(s) eigen aan de voorziening (materieel, organisatorisch, wettelijkheid bv. illegalen) zijn er ook mogelijke drempels bij de cliënt (bv. schaamte, vooroordelen)²⁷.

Een integrale toegankelijkheid maakt het mogelijk dat iedereen de voorziening op een zo zelfstandig en onopvallende manier kan bereiken en gebruiken zonder dat er aparte voorzieningen en werkwijzen dienen te worden ontwikkeld voor iedere doelgroep of hulpvraag. Het Sociaal Huis moet bereikbaar zijn voor iedereen, zonder het ervaren van drempels.

²⁷ Stageproject Schakelprogramma Master in Sociaal Werk voor professionele bachelors sociaal werk (onuitgegeven), Els Claessens, 2007, p.20-23.

Een goede barometer voor een optimale toegankelijkheid en bereikbaarheid van het Sociaal Huis wordt gevonden in de 5 kwaliteitscriteria voor dienstverlening vanuit het perspectief van de cliënt, met name beschikbaarheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid, bruikbaarheid en begrijpbaarheid²⁸.

In 2007 werd een enquêteonderzoek georganiseerd naar de tevredenheid over en de bekendheid van het Sociaal Huis te Aalst²⁹. Het onderzoeksdoel was tweeledig: het nagaan van de cliënttevredenheid over de hulp via en de werking van het Sociaal Huis en het nagaan van de bekendheid ervan in Groot – Aalst.

Uit de resultaten van de tevredenheidsenquête kan geconcludeerd worden dat er, voor wat betreft de voorziening, een positieve evaluatie wordt gemaakt van de ligging, werking, openingsuren, de relatie en het contact met de begeleiders en de laagdrempeligheid. Anderzijds is er onduidelijkheid bij mensen omdat ze niet echt zeker weten waarvoor ze terecht kunnen in het Sociaal Huis (welke hulpvragen, begeleidingen) en wat ze kunnen verwachten van de hulpverlening en de begeleiding.

Uit het tweede onderzoeksluik kwam naar voor dat het Sociaal Huis nog onvoldoende gekend is bij de Aalstenaar. Dit verklaart ten dele de onduidelijkheid over het aanbod en de verwachtingen bij het cliënteel en de burger.

We kunnen dus besluiten dat de cliënten tevreden zijn over de dienstverlening, de werking en het personeel van het Sociaal Huis. Er bestaat echter nog heel wat onduidelijkheid over het aanbod en de mogelijkheden ervan.

Een duidelijke(re) profilering en een verhoging van de bekendheid via doelgerichte acties en informatieverstrekking kunnen dus naar voor worden geschoven als aandachtspunten voor de komende periode.

²⁸ Ibid. 27,p.24-25.

²⁹ Ibid. 27,p.31-53.

Bovenstaande gegevens uit het jaarverslag 2006 tonen dat de inspanningen hun vruchten afwerpen. Het Sociaal Huis is niet meer weg te denken uit het Aalsterse sociale werkveld. De praktijk leert wel dat de hoge vraag naar sociale dienst- en hulpverlening de capaciteit van zowel het Sociaal Huis als het OCMW onthaal overstijgt:

- door het jaarlijks aantal bezoekers (\pm 18 000 cliënten) is de onthaalruimte van het OCMW te klein geworden, waardoor er ook onvoldoende privacy kan geboden worden
- er zijn onvoldoende spreekruimtes en voldoen niet aan de verwachtingen inzake veiligheid en privacy
- op 200 m van Sociaal Huis
- er wordt ook doorverwezen naar Sociaal Huis

Er werd in 2007 ook een evaluatie van het OCMW onthaal gemaakt in samenwerking met de Vierdewereldgroep Aalst - Mensen voor mensen vzw, erkend als Vereniging waar armen het woord nemen. Volgende knelpunten werden naar voren geschoven:

- te weinig privacy voor gesprekken
- wachttijden te lang en een cliënt kan niet steeds onmiddellijk worden geholpen
- ontvangen financiële middelen aan een open loket in de onthaalruimte
- onduidelijkheid over rechten en plichten
- liever naar Sociaal Huis wegens lagere drempel, maar iedereen kent wel het OCMW
- onthaalbalie, wachtzaal en gespreksruimten moeten anders worden ingericht zodat privacy wordt gewaarborgd en deze ruimten meer uitnodigend en drempelverlagend worden
- communicatie tussen diensten moet vlotter, duidelijker en met kortere doorlooptijden
- het Sociaal Huis heeft te kampen met plaatsgebrek (geen vergaderzaal, onvoldoende gespreksruimten)

Uit het jaarverslag 2006 van CAWRA vzw komt ook naar voor dat, wat de hulpverlening betreft, de financiële hulpvragen (35% van het totaal aantal hulpvragen) boven aan het lijstje staan. Uit de cijfergegevens omtrent de doorverwijzing blijkt dat er heel wat organisaties bij deze problematiek betrokken zijn en het OCMW, CAW en Sociaal Huis sterk interageren en soms zelf interdependent zijn.

Toch kan niet worden verhinderd dat er door sommige cliënten "geshopt" wordt. Ook neemt de doorverwijzing heel wat tijd en energie in beslag. Blijvende inspanningen voor een betere profilering en uitbouw van het gezamenlijke aanbod zijn dus nodig³⁰.

Een goede taakverdeling tussen het OCMW en het CAW (incl. Sociaal Huis) werd reeds gerealiseerd met betrekking tot de financiële hulpvragen:

³⁰ Ibid. 7,p.62-63.

CAWRA:

- budgetbegeleiding
- niet-gereguleerde schuldbemiddeling
- budgetbeheer in het kader van begeleid wonen

OCMW:

- budgetbeheer
- collectieve schuldhulp bemiddeling

Uit de Swot-analyse van het Sociaal Huis, zoals ook opgenomen in het analyserapport van het Stedenbeleid 2006, komt bijkomend het volgende naar voor:

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none">• Aanwezigheid van een eenvoudig te herkennen en vlot bereikbaar functie "Sociaal Huis". (Samenwerkingsinitiatief tussen StadAalst / OCMW / Cawra vzw);• Via het Sociaal Huis komen zowel de cliënt als de welzijnswerker in contact met andere organisaties en het volledige hulpverlenings- aanbod;• Men kan er terecht met ALLE vragen (financieel, materieel, juridisch, relationeel, persoonlijk en psychisch);• Zitdag jurist in het Sociaal Huis;• Inzake financiële HV is er een samenwerkingsovereenkomst tussen CAWRA en OCMW : Cel Schuldhelpverlening;• Indien nodig is er overleg en afstemming van de hulpverlening (samenwerking met andere diensten)	<ul style="list-style-type: none">• Lange wachttijden voor de werkelijke opstart van een dossier schuldhulpverlening;• Werking is onvoldoende gekend bij de burger (ook deelgemeenten). Iedereen kan gebruik maken van de werking (zowel gewone info als in probleem-situaties);• Gebruik verschillend onthaalmodel en intake-model bij OCMW en CAWRA;• Te weinig praktische samenwerking vanuit de Stadsdiensten (inzake formulieren)
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none">• Uitwerking van een goede onthaal- en intakefunctie in overleg met OCMW, ...• Uitwerken van een juridische structuur voor het Sociaal Huis;• Nood aan meer bekendmaking van de werking;• Vereenvoudiging van de formulieren (in samenwerking met Stad en OCMW);• Regelmatige bijeenkomst van de 'Stuurgroep Sociaal Huis' waarbij naar een gemeenschappelijke visie kan gewerkt worden;• Blijven streven naar een verdere optimalisering van de werking van het SH	<ul style="list-style-type: none">• Ontbreken van een juridische structuur voor het Sociaal Huis;• Duidelijke afspraken omtrent de uitbouw van de Onthaal- en Intakefunctie;• Steeds groeiend aantal multi-probleem-dossiers.

Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007

4.5. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties

Strategische doelstelling 1: Geïntegreerde en integrale sociale dienstverlening via het Sociaal Huis

Gelet op de samenwerking tussen de sociale dienst van het OCMW en het Sociaal Huis en de bevindingen in de volledige analyse, lijkt het aangewezen om beide werkingen nog meer en beter op elkaar af te stemmen. Uit de dagelijkse praktijk blijkt immers dat door de aard van de hulpvraag ook vaak onderling doorverwezen wordt.

Om dit te realiseren zal één nieuw Sociaal Huis-onthaal de huidige onthaalfunctie van het OCMW en het Sociaal Huis overnemen. Via dit nieuwe Sociaal Huis-onthaal, op de huidige locatie van het OCMW-onthaal, zal de één loket functie worden gerealiseerd en de intakers van het Sociaal Huis en van de sociale dienst van het OCMW zullen er worden samengebracht. Dit gebeurt in samenwerking met de stad en vzw CAWRA.

De onthaalruimte zal worden aangepast en verruimd, zodat ze voldoende personen, met respect voor privacy, kan opvangen en zeer open en uitnodigend wordt. Het aantal spreekplaatsen zal verhoogd worden en uitgerust naar veiligheid en gebruik- en cliëntvriendelijkheid. De bijkomende ruimte zal door haar indeling op zich een ondersteuning bieden aan de geplande verdere inhoudelijke uitbouw van het Sociaal Huis via onder meer het ontwikkelen van een gezamenlijk intake-instrument.

De infrastructurele aanpassingen worden gefinancierd door het OCMW en zijn gepland in de periode 2008-2009. De werking en verdere inhoudelijke uitbouw zit vervat in de strategische doelstelling 'Het ontwikkelen van een geïntegreerde en integrale sociale dienstverlening', waarvan het OCMW projecteigenaar is, binnen de Stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008 – 2013³¹.

Zo zullen volgende operationele doelstellingen worden gerealiseerd:

Operationele doelstelling 1.1.: Herinrichting en uitbreiding gelijkvloerse verdieping administratief centrum OCMW en het samensmelten van een dubbel onthaal sociale dienstverlening Sociaal Huis en OCMW

Operationele doelstelling 1.2. : Ontwikkelen van een gezamenlijk intake-instrument dat zal gehanteerd worden door de intakers in het Sociaal Huis

- Het loket is dienstoverschrijdend - geeft toegang tot meerdere, geïntegreerde dienstverleningen met in een eerste fase de afstemming van de dienstverlening OCMW, Sociaal Huis, CAWRA en in een tweede fase met andere dienstverleningen en de aanbieders ervan bv. Dienst Welzijn stad Aalst
- Het loket neemt de hulpvraag van de klant als uitgangspunt (vraaggericht i.p.v. aanbodgestuurd)

³¹ Ibid. 7, p. 67-71.

- De dienstenaanbieders verwijzen vragen naar hulp ook intern door, waardoor een verhoogde aandacht voor de samenhang van problemen en/of vragen naar dienstverlening wordt gerealiseerd

Operationele doelstelling 1.3. : 24 uur - permanentie

Dit komt erop neer dat bij sluiting van de OCMW - diensten de burger voor dringende zaken terecht kan in het crisisopvangcentrum 'Niemandland' of op een centraal telefoonnummer (053 77 24 24 -> 7 dagen op 7 en 24 uur op 24).

Deel V : Thema's en grondrechten

5.1. Inleiding

Per thema vindt u een kwalitatieve analyse dewelke als aanvulling dient beschouwd te worden aan de omgevingsanalyse in Deel I. Naast deze analyse wordt een overzicht geboden van de bestaande dienstverleningen en/of huidige situatie. Dit overzicht wordt bewust summier gehouden: Aalst kent als 5^e centrumstad en 2^e Oost – Vlaamse centrumstad immers een zeer groot en breed aanbod aan dienstverleningen op haar grondgebied. Vervolgens werd de SWOT – analyse per thema, gerealiseerd n.a.v. het Lokaal Sociaal Beleidsplan “Minimale Invulling” 2006-2007, geactualiseerd doorheen het huidige planningsproces.

Bovenstaande input werd aangevuld met de signalen uit de themagroepen.

Door de Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid werd deze schat aan informatie verzameld, geanalyseerd en samengebracht tot een aantal verbindende, complementaire en wederzijds versterkende strategische doelstellingen.

5.1.1. Methodiek³²

5.1.1.1. Thema's en grondrechten

Op basis van vroegere analyses en themagroepen bij de opmaak van het Lokaal Sociaal Beleidsplan “Minimale Invulling” 2006-2007 en de verschillende evoluties sindsdien (beleidsmatig, wetgevend, lokale welzijnsveld, enz.) werden in het huidig planningsproces 8 thema's behouden:

- wonen
- zorg en gezondheid
- armoedebestrijding/4^e wereld
- kind en kinderopvang
- senioren
- jeugd
- werk
- etnisch - culturele minderheden

5.1.1.2. Clusterwerking

Bij de samenstelling van de clusters i.f.v. de themavergaderingen werd rekening gehouden met:

- de vertegenwoordiging van de 7 sectoren waarvoor bepaald is dat ze aansluiting kunnen vinden bij het Lokaal Sociaal Beleidsplan, met name:
 - het algemeen welzijnswerk
 - kinderopvang
 - maatschappelijk opbouwwerk

³² zie ook Deel II , 2.4. Het planningsproces

- voorzieningen voor bejaarden
 - voorzieningen in de thuiszorg
 - diensten voor oppashulp
 - beleid naar ouderenparticipatie
- de grondrechten, dewelke elk binnen één of meerdere clusters kunnen worden geplaatst:
- arbeid
 - sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand
 - behoorlijke huisvesting
 - bescherming van een gezond leefmilieu
 - culturele en maatschappelijke ontplooiing
 - onderwijs

Naast deze vertegenwoordiging werd ook aandacht besteed aan de vertegenwoordiging van de doelgroep (bv. ervaringsdeskundigen), al dan niet via de bestaande adviesraden of overlegfora (bv. Adviesraad voor Senioren, Jeugdraad, Lokaal overleg Kinderopvang). Tevens wordt een clustersamenstelling met medewerkers van het lokaal bestuur, lokale actoren, sectorpartners, enz., beschouwd als niet-limitatief en veranderlijk in tijd.

Voor elke cluster werd in een themavergadering voorzien. Voor bepaalde clusters bestaat er reeds een overlegplatform waarin het lokaal bestuur, de particuliere sector en de gebruikers zijn vertegenwoordigd. Het spreekt voor zich dat er voor deze cluster dan ook geen nieuw forum zal worden opgericht. Bij de planning van de themavergaderingen bleek dit het geval voor het luik kinderopvang. Hier werd op een algemene vergadering van het Lokaal Overleg Kinderopvang dezelfde methode toegepast als in de 7 andere themavergaderingen³³.

Naast een geïntegreerde kijk op de reeds bestaande lokale beleidsplannen, vormen deze thematische besprekingen met de lokale actoren en medewerkers van het lokaal bestuur, de basis voor dit beleidsplan. Er wordt nagegaan wat de verwachtingen zijn van de organisaties, de cliënten en de burgers en er wordt stilgestaan bij hun kijk op de reeds geplande acties van het lokaal bestuur. In tijd en omvang zijn deze toetsingen beperkt, maar ze zijn wel waardevol, representatief en dragen bij tot de participatie bij de opmaak van het Lokaal Sociaal Beleidsplan.

De reflecties en input uit deze themavergaderingen wordt door de clusterverantwoordelijke teruggekoppeld naar de Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid. Daar wordt deze input niet alleen (terug) in relatie gebracht met de kwantitatieve analyse per thema en de reeds gerealiseerde dienstverleningen en beleidsplannen in functie van de opmaak van een kwalitatieve analyse, maar ook met deze van de andere clusters en themavergaderingen. Hierdoor konden raakvlakken, overlappingsen en hiaten duidelijk in beeld worden gebracht.

³³ Een overzicht van de samenstelling van de clusters vindt u als bijlage.

De themavergaderingen vonden plaats op volgende data:

Armoedebestrijding	19/02/2008
Senioren	19/02/2008
Etnisch –culturele minderheden	21/02/2008
Zorg	21/02/2008
Jeugd	26/02/2008
Wonen	27/02/2008
Werk	28/02/2008
Lokaal Overleg Kinderopvang	25/02/2008

De opkomst voor deze themavergaderingen was wisselend. Een ruime opkomst kon worden vastgesteld voor de themagroepen armoedebestrijding, werk en kinderopvang. Jeugd en etnisch - culturele minderheden kenden een gemiddelde opkomst, waar de opkomst voor senioren, zorg en wonen vrij laag was (telkens in verhouding tot de clustersamenstelling).

Op deze themavergaderingen werd telkens met dezelfde agenda gewerkt:

- een korte toelichting omtrent de doelstelling van de themagroep binnen het planningsproces en het verdere verloop van het planningsproces
- een voorstellingsronde van de aanwezige leden van de cluster/themagroep, waarbij ook de organisatie en haar dienstverlening kort werd toegelicht
- een toelichting van de dienstverlening van het lokaal bestuur m.b.t. het thema/de doelgroep (reeds gerealiseerde dienstverlening en/of geplande initiatieven)
- bespreking van positieve en negatieve elementen in de werking van de verschillende dienstenaanbieders, waaronder ook het lokaal bestuur, mogelijkheden tot samenwerking en doorverwijzing, hiaten in de dienstverlening, opportuniteiten, enz.

Op 06/03/2008 kwam de Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid bij elkaar om de input uit de themavergaderingen te analyseren en te situeren binnen het Lokaal Sociaal Beleidsplan.

5.2. Armoede

5.2.1. Inleiding

Aan wie in armoede leeft, gaan heel wat kansen voorbij. Een aanzienlijk deel van de bevolking slaagt er niet in om aan hun armoedesituatie te ontsnappen.

Armoede is een structureel probleem met vele facetten en armoedebestrijding vraagt structurele maatregelen in vele beleidsdomeinen en is niet alleen een kwestie van inkomen, maar ook van gezondheid, huisvesting, onderwijs, cultuur, enz. Ook nieuwe vormen van armoede en sociale uitsluiting dienen zich aan door onze evoluerende samenleving. De juiste maatregelen vinden kan enkel met de kennis en inbreng van en dialoog met mensen in armoede. Overleg tussen de verschillende publieke en particuliere actoren en met de armen zelf voedt de dialoog en vormt de basis voor participatie en emancipatie.

Daarom schuift het Vlaamse armoedebeleid ook volgende krachtlijnen naar voor in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding³⁴ :

- Preventie: streven naar effectieve realisatie van dezelfde rechten voor elke burger.
- Geïntegreerde aanpak: gecoördineerde initiatieven vanuit verschillende beleidsdomeinen.
- Samen vormen preventie en een geïntegreerde aanpak de basis van een inclusief beleid, in partnerschap met de doelgroepen en andere actoren.
- Activering: van een inkomensbenadering naar een actieve maatschappelijke participatie.
- Aandacht voor de territoriale aanpak als antwoord op het lokaal voorkomen van bepaalde vormen van armoede en sociale uitsluiting

5.2.1.1. Wie is arm ?³⁵

In België kan 1 persoon op 7 beschouwd worden als arm (14,7%). Het gaat om alleenstaanden met een inkomen dat minder dan 850 euro (Europese armoedegrens) per maand bedraagt. Ondanks de stijging en de indexatie van het leefloon blijven de uitkeringsbedragen ver onder de inkomensarmoedegrens: een alleenstaande ontvangt sinds 683,95 euro op maandbasis. In 2006 deden 106 900 mensen een beroep op de voedselbanken. Dit aantal blijft stijgen: de laatste 10 jaar steeg het aantal begunstigen met 45%.

Om een beeld te schetsen van 'de armen' worden personen die risico lopen op armoede vergeleken met personen van wie het inkomen boven de armoedegrens ligt. De vergelijking gebeurt op basis van volgende kenmerken: de

³⁴ Vlaams Actieplan Armoedebestrijding- goedgekeurd door de Vlaamse regering op 20/01/03 p.11-12

³⁵ FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie

Bron: Persbericht 16/10/07

bevolkingsstructuur, de voortzetting van armoede, de levenswijze en de bestedingen.³⁶

➤ Bevolkingsstructuur

- Meer dan de helft van de bevolking die risico loopt op armoede leeft in een huurwoning, terwijl huurders maar 26% uitmaken van de totale bevolking.
- Vrouwen, kinderen onder 16 jaar en personen boven 65 jaar, maar ook en vooral niet actieven, werklozen, gepensioneerden of andern, zijn eveneens oververtegenwoordigd in de risicopopulatie. Bijna 87% van de mensen die risico lopen zijn niet actief op de arbeidsmarkt.
- Wanneer men de verschillende soorten huishoudens bekijkt, merkt men op dat bijna 14% van de personen die risico lopen op armoede deel uitmaken van een eenoudergezin, terwijl die gezinnen minder dan 6% uitmaken van de totale bevolking. Ook gezinnen met kinderen zijn oververtegenwoordigd in de arme bevolking, vooral grote gezinnen (3 kinderen of meer). 21% van de armen zijn alleenstaanden, terwijl deze groep slechts 15% uitmaakt van de totale bevolking.

➤ Voortzetting van armoede: armoede van generatie op generatie

- Meer dan de helft (55,8%) van de armen leefde in een huishouden met financiële problemen toen ze 14 jaar waren. Voor de personen met een inkomen boven de armoedegrens is dit 34,8%.
- Het percentage personen van wie de vader geen diploma had is twee keer hoger voor personen die risico lopen op armoede. Dat is ook zo voor de moeder. 37,8% van de moeders van 'arme' mensen hadden geen diploma, tegen 15,8% van de moeders van personen die nu een inkomen hebben boven de armoedegrens.
- Meer dan de helft van de personen die risico lopen op armoede behoorden tot grote gezinnen (ten minste 3 kinderen).

➤ Levenswijze: armen hebben het systematisch slechter

- 16,8% van de personen die risico lopen op armoede hebben weinig ruimte in hun woning en minder dan één kamer per persoon, tegen 2,7% van de totale bevolking.

³⁶ Om die kenmerken te bestuderen heeft de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie gebruik gemaakt van verschillende enquêtes bij Belgische huishoudens:

- de enquête naar de inkomens en levensomstandigheden EU-SILC (European Union - Statistics on Incomes and Living Conditions - een jaarlijkse enquête over inkomens en levensomstandigheden van de huishoudens – gegevens 2005) Elk jaar worden ongeveer 5.000 huishoudens (11.000 personen) ondervraagd. Zij worden gevolgd tijdens maximum 4 opeenvolgende jaren.

- de huishoudbudgetenquête HBE (gegevens van 2005), die gegevens over bestedingen bevat. Het huishoudbudgetonderzoek (HBE) bepaalt het bestedingspatroon van de Belgische huishoudens. Elke maand worden door ongeveer 300 huishoudens inkomsten en uitgaven opgetekend; het aantal huishoudens die in de loop van 2005 zijn opgevolgd bedraagt 3.550. De door deze huishoudens verstrekte gegevens worden geëxtrapoleerd naar de 4,4 miljoen huishoudens die ons land rijk is.

Het armoederisico wordt gedefinieerd als het deel van de bevolking dat onder een bepaalde inkomensdrempel valt. Die drempel is gerelateerd aan de verdeling van de inkomsten zelf envastgelegd op 60% van het equivalent mediaan beschikbaar inkomen.

- 26,6% van die personen hebben niet de middelen om een auto te betalen, 22,7% niet voor een pc en 32,4% niet om vrienden uit te nodigen voor het eten
 - 80% van de arme mensen participeren niet aan sociale of recreatieve activiteiten buitenshuis. Bij personen met een inkomen boven de armoedegrens is dat 60%.
- Bestedingen
- Personen die onder de armoedegrens leven, geven gemiddeld 40% minder uit dan anderen. Zij besparen op alle posten behalve tabak. Het meest bezuinigen deze huishoudens op uitgaven voor vrijetijdsbesteding, reizen en privévervoer.
 - De besparingen die gezinnen onder de armoedegrens doorvoeren op basismiddelen zijn minder uitgesproken. Aan voeding spenderen ze gemiddeld 'maar' 25,8% minder, aan drank 34,5%, aan de huur 18,3% en aan het verwarmen van de woning 18,9%. Aan gezondheid spenderen ze 35,4% minder.
 - Omdat huishoudens onder de armoedegrens zwaar beknibben op privévervoer (61,7% minder) zijn ze in verhouding meer afhankelijk van het openbaar vervoer.

5.2.2. Dienstverlening

Armoede kent vele facetten en armoedebestrijding vraagt maatregelen in vele beleidsdomeinen en is niet alleen een kwestie van inkomen, maar ook van gezondheid, huisvesting, onderwijs, cultuur, enz. Hier dienen dus alle sociale dienstverleningen binnen alle beleidsdomeinen in rekening gebracht te worden. Binnen de opzet van dit plan, beperken we ons tot de dienstverlening aangeboden door het OCMW, als laatste vangnet in onze samenleving, in zijn opdracht om "eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid". Die menselijke waardigheid wordt, ten dele, ingevuld door de sociale grondrechten.

Onderstaande dienstverlening³⁷ kan niet los gezien worden van deze aangeboden via het Sociaal Huis (zie Deel IV: Sociaal Huis).

5.2.2.1. Wettelijke Dienstverlening

In de organieke wet van 1976 en bijkomende Ministeriële Besluiten zijn aan het OCMW een aantal wettelijke opdrachten toevertrouwd. Zo moet het OCMW het recht van het individu op maatschappelijke dienstverlening waarborgen. Dit houdt in dat de door het OCMW geboden hulp zowel materieel, financieel als maatschappelijk kan zijn.

³⁷ OCMW jaarverslag 2006, p. 35-48

➤ Integratie/leefloon

Het leefloon is een geïndexeerd inkomen dat de persoon in staat moet stellen om een menswaardig bestaan te leiden. Bij het bepalen van de hoogte van het leefloon wordt rekening gehouden met de gezinssamenstelling van de aanvrager.

Op basis van een sociaal onderzoek bepaalt het OCMW tot welke categorie de aanvrager behoort. Uitgangspunt van dit sociaal onderzoek is de feitelijke situatie, ook wanneer deze verschilt van de administratieve situatie van de betrokkene.

➤ Steunverlening vreemdelingen

Het gaat om de financiële steunverlening aan kandidaat-vluchtelingen toegewezen aan het OCMW en vreemdelingen ingeschreven in het bevolkingsregister / vreemdelingenregister. Illegaal verblijvende vreemdelingen hebben enkel recht op dringende medische hulpverlening.

➤ Terugvorderbare voorschotten

Een terugvorderbaar voorschot wordt gegeven op een uitkering waar de begunstigde recht op heeft, maar waarvan de uitbetaling om één of andere reden achterwege blijft. Indien het recht op de achterstallige uitkering niet vaststaat, wordt de voorkeur gegeven aan het verlenen van steun die eventueel kan teruggevorderd worden. De uitgekeerde bedragen worden meestal rechtstreeks teruggevorderd via de uitbetalinginstelling.

- Voorschotten op kinderbijslag en geboortepremies
- Voorschotten op ziekte – en invaliditeitsuitkeringen
- Voorschotten op pensioen
- Voorschotten op werkloosheidsuitkering

➤ Sociale en culturele participatie

In het kader van cultuurparticipatie wordt er door het OCMW Aalst samengewerkt met externe partners. In dit kader werd in 2005 en 2006 een convenant inzake cultuurparticipatie opgesteld met als uitgangspunt de samenwerking met Vierdewereldgroep "Mensen voor Mensen" vzw en SOS Schulden op School vzw.

Er zijn twee luiken: enerzijds "kunst- en cultuurbeleving, een recht voor iedereen" vertaald via de uitbreiding van de werking van de kansentas en anderzijds de samenwerking met de Aalsterse scholen volgens het motto "culturele participatie begint op school". De kansentas is een kaart waarmee mensen met een laag inkomen voor 1,25 euro kunnen deelnemen aan socio-culturele activiteiten. Deze prijsvermindering wordt deels bekostigd door de Vierdewereldgroep "Mensen voor Mensen" vzw en deels door de inrichters. Via het gelijknamige tijdschrift "KANSEN" worden alle activiteiten waar mensen met een kansentas naartoe kunnen, bekend gemaakt.

Deze samenwerking heeft een goede dynamiek teweeggebracht, zowel in de individuele kansentas aanpak als in de scholen. Wij merken dat de "kansentas" een begrip wordt (ook buiten Aalst) en dat meer en meer mensen er gebruik van maken.

Daarnaast worden de scholen zich er steeds meer van bewust dat zij zelf een belangrijke verantwoordelijkheid hebben in het laten deelnemen van alle kinderen / jongeren aan het onderwijs.

Wij stellen vast dat de uitbreiding van het gebruik van de kansentas voor meerdaagse activiteiten, zoals bos- en zeeklassen, nog niet door alle scholen voldoende gekend is. Gezien dit een belangrijke vorm van uitsluiting tegengaat, zal dit in de toekomst verder ontwikkeld worden.

➤ Stookoliefonds

De vzw Sociaal Verwarmingsfonds komt voor een deel tussen in de betaling van de stookoliefactuur van personen die zich in een moeilijke situatie bevinden. Het is enkel actief tijdens de verwarmingsperiode, dat wil zeggen van 1 september tot 30 april van elk jaar. Het terugbetaalde bedrag hangt af van de gefactureerde prijs van de brandstof : hoe hoger de prijs, hoe groter de tussenkomst. Per huishouden en per verwarmingsperiode kan er maximum 1.500 liter brandstof in aanmerking genomen worden voor de toekenning van een verwarmingstoelage.

➤ Energiefonds

Sinds augustus 2001 is op de jaarlijkse energiefactuur een bedrag te zien dat wordt afgehouden door de stroomleverancier. Het geld wordt doorgestort naar de Belgische autonome Commissie voor Regulering van Elektriciteit en Gas (CREG). Deze commissie werd opgericht om de overheid te adviseren over de organisatie van de vrijgemaakte energiemarkt.

Het fonds financiert onder meer een opdracht aan de OCMW's: begeleiding en financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering verzekeren. De OCMW's mogen met deze middelen een dienst voor schuldbemiddeling en budgetbegeleiding opzetten. Zo kunnen ze cliënten helpen die betalingsmoeilijkheden hebben. Ze kunnen ook achterstallige rekeningen aanzuiveren en maatregelen nemen voor een preventief sociaal energiebeleid. Elk dossier wordt individueel bekeken om het bedrag voor ten laste name vast te stellen.

➤ LAC – werking

De Lokale Advies Commissie (kortweg LAC) beslist of elektriciteit, gas en water mogen afgesloten worden bij huishoudelijke abonnees. Hiervoor moeten strikte procedures gevolgd worden en er mag slechts afgesloten worden in 3 gevallen: bij gevaar, bij fraude of bij klaarblijkelijke onwil. Gevaar en fraude zijn duidelijk. Het is moeilijker uit te maken wanneer er van "klaarblijkelijke onwil" sprake is. Daarom wordt de LAC in de schoot van het OCMW georganiseerd. Het is de leverancier die vraagt om te mogen afsluiten en het OCMW doet een onafhankelijk onderzoek om uit te maken of de abonnee niet wil of niet kan betalen en of er hulp kan en moet geboden worden en of afsluiting gerechtvaardigd is. Er wordt in elk geval steeds onderzocht of afsluiting kan vermeden worden.

Wie afgesloten is kan de leverancier vragen om opnieuw aangesloten te worden. Als de leverancier niet reageert, dan moet de abonnee aan de LAC vragen om opnieuw aangesloten te worden. Heraansluiting kan als er geen gevaar meer is, of als er geen sprake meer is van fraude of klaarblijkelijke onwil.

Let wel: wie afgesloten is van elektriciteit zit niet noodzakelijk zonder stroom: als hij zijn budgetmeter oplaadt, heeft hij weer volle vermogen volgens het bedrag dat hij opgeladen heeft. Als dat bedrag opgebruikt is, dan valt hij wel zonder stroom tot hij opnieuw opgeladen heeft. Voor gas en water bestaan er nog geen budgetmeters.

Bij elk dossier wordt de betrokkene uitgenodigd of wordt er op huisbezoek gegaan. De maatschappelijk werker voert een volledig sociaal en financieel onderzoek uit. Er wordt individueel bekeken welke oplossingen kunnen bekomen worden, dit om te vermijden dat er wordt afgesloten.

➤ Mutualiteit

Het is de taak van het OCMW om, conform artikel 60 paragraaf 5 van de organieke wet van 08.07.1976 op de OCMW's, personen bij een mutualiteit naar eigen keuze aan te sluiten.

➤ Begrafeniskosten

5.2.2.2. Steun eigen aan het OCMW

➤ Financiële steun

Na een sociaal onderzoek maakt de maatschappelijk werker een verslag op en formuleert hij/zij een voorstel aan het comité sociale zaken over de vorm van de hulpverlening. Het OCMW geeft maandelijkse uitkeringen. Maar als een gezin geconfronteerd wordt met onverwachte uitgaven en de normale inkomsten ontoereikend zijn, kan een éénmalige steun hulp bieden. Men houdt wel rekening met de inkomsten van alle gezinsleden.

- *Maandelijkse steun*

Maandelijkse steun is een maandelijkse tussenkomst boven op het bedrag van het leefloon of Inkomensgarantie Ouderen (IGO). Het steunbarema dat vanaf 1 januari 2004 van toepassing is, moet (in combinatie met een geïndividualiseerd begeleidingsplan) de cliënten die aangewezen zijn op deze hulpverlening meer financiële mogelijkheden geven.

- *Andere vormen van hulpverlening*

In het kader van het nieuw steunbarema werden ook andere vormen van hulpverlening geïmplementeerd. Zo kan er een schoolpremie voor kinderen, een huurtoelage, een verwarmingstoelage en een tussenkomst inzake opleiding- en vormingskosten toegekend worden.

- *Eénmalige steun*

Het OCMW hanteert de bewuste strategie waarbij men de voorkeur geeft aan deze hulpverleningsvorm omdat men van oordeel is dat een terugvordering van steun van

personen die op het OCMW een beroep doen vaak niet realiseerbaar en maatschappelijk ook niet verantwoord is.

➤ Inkomensgarantie voor ouderen

Het is een uitkering die tot doel heeft financiële hulp te bieden aan bejaarde personen die niet over voldoende middelen beschikken.

De vereiste leeftijd om dit voordeel te bekomen is gelijk voor mannen en vrouwen: met ingang van 1 januari 2006 op 64 jaar en ten slotte op 65 jaar met ingang van 1 januari 2009. Om van de IGO te genieten moet men Belg zijn, onderdaan van de Europese Unie, vluchteling, staatloze of van onbepaalde nationaliteit.

Sinds 01.01.2008 is het bedrag 6.620,97 EUR per jaar, indien de aanvrager dezelfde hoofdverblijfplaats deelt met één of meer andere personen (dit is het basisbedrag).

Sinds 01.01.2008 is het bedrag 9.931,46 EUR per jaar, indien de aanvrager zijn hoofdverblijfplaats niet deelt met één of meer andere personen (dit is het verhoogd bedrag).

De inkomensgarantie kan slechts worden toegekend na onderzoek van de bestaansmiddelen en van de pensioenen, waarbij alle bestaansmiddelen en pensioenen in aanmerking worden genomen, van welke aard of oorsprong ook, waarover de betrokkene en/of de personen waarmee hij dezelfde hoofdverblijfplaats deelt, beschikken.

➤ Renteloze lening stookolie

Volgende mensen komen in aanmerking:

- Categorie 1 : personen met recht op verhoogde verzekeringstegemoetkoming van de ziekte- en invaliditeitsverzekering
- Categorie 2 : personen met begrensd inkomen
- Categorie 3 : personen met schuldoverlast
- Categorie 4 : personen met bescheiden inkomen

Per verwarmingsperiode (september 2007-april 2008) kan een persoon van bovenstaande categorieën een renteloze lening vragen voor max. 1.500 liter stookolie. De energieleverancier zal door het OCMW gecontacteerd worden. Na de levering kan de factuur naar het OCMW opgestuurd worden.

De maatschappelijk werker van de energiecel bekijkt wat de financiële mogelijkheden zijn van de cliënt. Op basis van het onderzoek wordt een gepaste schuldbekentenis opgemaakt (maximale aflossing in 12 maanden).

Op basis van de stookoliefactuur wordt ook een stookoliepremie toegekend. Deze premie wordt gestort op het rekeningnummer van het OCMW.

➤ Maaltijdcheques en voedselpakketten

Zowel voor de Sociale Dienst als voor de hulpvrager zijn de maaltijdcheques een vrij vlotte hulpverleningsvorm. Naast het waarborgen van kwalitatieve voeding biedt deze hulpverleningsvorm ook voldoende discretie en mogelijkheden om het isolement van de hulpvrager te doorbreken. Met de maaltijdcheque kan een maaltijd genuttigd worden in Sociaal Restaurant 't Kookpunt te Aalst. Naast deze maaltijdcheques kan ook doorverwezen worden naar de vzw Teledienst voor het bekomen van brood- en voedselpakketten.

➤ Farmaceutische kosten

Aan personen met een beperkt inkomen die bijkomende maandelijkse steun vanuit het OCMW ontvangen kan ook, in uitvoering van het steunbarema, een tussenkomst verleend worden voor farmaceutische kosten.

Het aantal beneficianten is lichtjes gestegen maar de totale uitgave is gedaald.

Er is een forfait van 25 euro per maand vastgesteld. Het gedeelte van medicatiekosten boven dit barema wordt integraal uitbetaald aan de cliënten.

Zodra de maximumfactuur is bereikt en terugbetaling via de mutualiteit mogelijk wordt, vordert het OCMW de uitbetaalde bedragen rechtstreeks terug via de mutualiteit.

➤ Hospitalisatiekosten

Deze hulpverleningsvorm heeft betrekking op het door het OCMW ten laste nemen van de opleg hospitalisatiekosten.

5.2.2.3. Aanvullende Dienstverlening

Naast deze wettelijke taken, heeft het OCMW een aantal aanvullende dienstverleningsvormen gerealiseerd om de maatschappelijke dienstverlening aan elk individu optimaal te kunnen waarborgen:

- lokale opvanginitiatieven
- schuldhulpverlening
- tewerkstellingsinitiatieven
- thuiszorgdiensten, rusthuizen en serviceflats

➤ Lokale opvanginitiatieven

De basisconventie voor het eerste LOI (Lokaal Opvang Initiatief) van het OCMW Aalst trad in werking vanaf 1 maart 2000. In totaal beschikt het OCMW nu over 58 plaatsen. In het OCMW van Aalst is er bij het opstarten van de LOI's geopteerd om te werken met het systeem van wekelijks leefgeld. Om praktische redenen is dit

doorheen de jaren geëvolueerd naar leefgeld per maand ten bedrage van 220 euro per volwassene en 110 euro per kind.

Bij aankomst worden de kandidaat-vluchtelingen wegwijs gemaakt in de manier van werken in de LOI's. Voor gewone klachten verwijst het OCMW hen door naar de dichtstbijzijnde huisarts die hen indien nodig kan doorverwijzen naar het Algemeen Stedelijk Ziekenhuis (ASZ).

De mensen in het ASZ hebben een lijst van alle bewoners van de LOI's en weten dat wanneer er grotere behandelingen dienen te worden uitgevoerd (tandarts, gynaecoloog), zij de rekeningen naar het OCMW kunnen doorsturen.

Aangezien Aalst een redelijk grote stad is, zijn de taallessen voldoende uitgebouwd door de organisatie voor volwassenenonderwijs Leerpunt. Het OCMW werkt samen met deze organisatie en draagt de kosten voor de taallessen van de LOI-bewoners. Wanneer er bewoners herhaaldelijk niet aanwezig zijn tijdens de lessen wordt het OCMW gecontacteerd door de mensen van Leerpunt. In Aalst is het onderwijs voor nieuwkomers gecoördineerd en kijkt een contactpersoon in welke school er plaats is.

➤ Schuldhulpverlening

Voor de vaak voorkomende schuldenproblematiek werken Centrum voor Algemeen Welzijnswerk Regio Aalst (CAWRA) en OCMW Aalst samen. Zo kan een zo breed mogelijke hulpverlening worden aangeboden. Meer partners betekent immers meer capaciteit, en dus meer mogelijkheid tot specialisatie. Dit alles is onmiskenbaar in het voordeel van de cliënt.

Conform het samenwerkingsakkoord werd volgende taakverdeling afgesproken:

- collectieve schuldbemiddeling: OCMW
- budgetbeheer: OCMW
- budgetbegeleiding: CAWRA
- niet-gereguleerde schuldbemiddeling: CAWRA
- budgetbeheer in functie van begeleid wonen: CAWRA
- budgetbeheer in functie van zorgwonen: CAWRA

➤ Cel tewerkstelling

Het recht op maatschappelijke integratie (wet van 26 mei 2002) wil iedere persoon in staat stellen een zelfstandig bestaan te leiden en maximaal deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Een onmisbaar instrument om deze doelstelling te verwezenlijken is het aanbieden van werk.

Werklozen hebben het niet alleen op financieel vlak moeilijk. Het OCMW probeert langdurig werklozen weer aan een baan te helpen. Werken is immers meer dan een inkomen verwerven. Het is een kans om uit het isolement te geraken en de sociale contacten uit te bouwen.

Het OCMW doet aan sociale tewerkstelling in het kader van artikel 60 §7. Dat wil zeggen dat mensen aan de slag kunnen binnen het OCMW of bij derden tot ze weer

recht hebben op een uitkering. Kandidaten worden arbeidattitudes en basisvaardigheden bijgebracht zoals op tijd komen, een opdracht correct uitvoeren, omgaan met collega's en klanten,... Een tewerkstelling in het kader van artikel 60§7 OCMW-wet is een voortraject. Het doel is sociaal zwakkeren te laten doorstromen naar het normaal economisch circuit (NEC).

Samenwerkingsverbanden met derden i.f.v. tewerkstelling:

- Lokale Werkwinkel : Door de deeltijdse detachering van een maatschappelijk werker van het OCMW naar de Lokale Werkwinkel te Aalst worden trajecten voor en contacten met leeflooncliënten binnen de Lokale Werkwinkel gerealiseerd.
- Vzw's die een werkvloer aanbieden
- Werkvloeren art. 60 § 7: vzw's, Stad Aalst, Algemeen Stedelijk Ziekenhuis, privé-sector

➤ Thuisdiensten, rusthuizen en serviceflats

Zie Deel V: Thema's en grondrechten: 5.3. Zorg en 5.8. Senioren

5.2.3. Analyse

5.2.3.1. Kwantitatief

Zonder afbreuk te willen doen aan de vele vormen van uitsluiting die armoede kenmerken, wordt hier voornamelijk stilgestaan bij de mate van materiële armoede en inkomensongelijkheid.

5.2.3.1.1. Inkomen

Aantal begunstigde leefloners

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
aantal	625	584	607	631	670	715	617	679

Bron: OCMW Aalst

Aantal leefloontrekkenden per 1.000 inwoners 2002-2005

Aantal leefloontrekkenden per 1.000 inwoners 2002-2005				
	2002	2003	2004	2005
Aalst	3,4	6,2	2,7	3,4
Centrumsteden	6,0	5,8	5,6	5,2
Vlaanderen	3,8	3,9	3,9	3,5

Bron: *POD maatschappelijk integratie*

Aandeel aangiften <10.000 euro 2001-2004

Aandeel aangiften <10.000 euro 2001-2004				
	2001	2002	2003	2004
Aalst	11,5	11,7	11,2	14,7
Centrumsteden	16,1	16,8	18,6	19,9
Vlaanderen	14,8	15,8	17,7	19,2

Bron: *algemene directie statistiek, bewerking SVR*

Gemiddeld inkomen per inwoner in euro 2002-2004						
2002		2003		2004		Index 2002-2004
Inkomen in euro	Peil ten opzichte van Vlaanderen	Inkomen in euro	Peil ten opzichte van Vlaanderen	Inkomen in euro	Peil ten opzichte van Vlaanderen	Inkomen in euro
Aalst						
13.058	104,1	13.615	104,7	13.817	102,5	105,82
Oost-Vlaanderen						
12.611	100,6	13.118	100,9	13.566	100,6	107,57
Vlaanderen						
12.542	100	13.002	100	13.485	100	107,52
<i>Bron: sociale situatieschets Oost-Vlaanderen 2006</i>						

Huishoudens met OCMW steun

Aandeel inwoners % met bestaansminimum (voor 2002) of leefloon (vanaf 2002)						
	2002	2001	2002	2003	2004	2005
Aalst	0,91	0,81	0,34	0,26	0,27	0,34
Bron teller: POD Maatschappelijke integratie – Bron noemer: SVR						

Ten opzichte van de andere centrumsteden kent Aalst relatief weinig inwoners die genieten van een bestaansminimum en leefloon.

Voorkeursregeling in de gezondheidszorg (vroegere WIGW's)

Via het RIZIV behoort elke klant die in aanmerking komt voor de voorkeursregeling in de ziekenzorg ook tot de laagste inkomensgroep, die te weinig inkomen heeft om een belastingaangifte te doen.

De verhouding van het aantal gerechtigden met een voorkeursregeling in de gezondheidszorg ten opzicht van het aantal huishoudens bedraagt in de 13 centrumsteden tussen de 15 en 25%. Aalst kent een lage waarde (19,9 % in 2005), dewelke sinds 1999 nagenoeg stabiel is gebleven.

Overzichtstabel OCMW dienstverlening 2006

	2003	2004	2005	2006
Leefloon				
Bedrag	1.587.701	1.677.399	2.092.897	1.944.448
Aantal	715	665	716	612
Steun vreemdelingen				
Bedrag	2.259.589	1.879.986	1.713.578	1.266.125
Aantal	455	538	652	625
Voorschotten op onderhoudsgeld				
Bedrag	88.743	97.909	71.086	(DAVO*)0
Aantal	93	113	90	(DAVO*)0
Kosten onthaalhuis				
Bedrag	7.265	7.784	13.046	26.766
Aantal	45	48	35	36
Voorschotten op kinderbijslag en geboortepremies				
Bedrag	6.153	14.621	17.604	16.343
Aantal	5	6	12	6
Voorschotten op ziekte- en invaliditeitsuitkeringen				
Bedrag	5.065	2.062	850	600

Aantal	10	3	2	2
Voorschotten op pensioen				
Bedrag	595	0	3.255	500
Aantal	1	0	3	1
Voorschotten op werkloosheidsuitkering				
Bedrag	13.951	1.595	713	2.803
Aantal	23	6	2	7
Maandelijks steun				
Bedrag	62.327	46.114	47.569	54.117
Aantal	111	84	68	65
Eénmalige steun				
Bedrag	159.271	160.651	201.368	181.146
Aantal	604	556	588	536
Verwarmingstoelage				
Bedrag	51.309	55.824	44.849	49.191
Aantal	206	202	143	157
Maaltijdcheques				
Bedrag	6.234	6.587	8.535	10.750
Aantal	2.653	2.635	3.632	4.300
Farmaceutische kosten				
Bedrag	26.959	39.017	58.524	55.299
Aantal	84	106	98	115
Mutualiteit				
Bedrag	16.981	19.372	16.324	23.164
Aantal	188	224	202	218
Hospitalisatiekosten				
Bedrag	42.703	43.943	26.202	35.423
Aantal	91	96	75	89
Begraveniskosten				
Bedrag	24.936	43.002	31.609	29.300
Aantal	17	32	26	20

(*) deze dienstverlening werd overgenomen door DAVO – Dienst voor Alimentatievorderingen

5.2.3.1.2. Schulden

Personen met overmatige schuldenlast

Aantal personen (%) met overmatige schuldenlast t.o.v. bevolking van 18 jaar en ouder				
	1999	2001	2003	2005
Aalst	3,3	3,7	3,4	3,2
Bron: Dienst Kredietcentrales van de Nationale Bank van België				

Overmatige schuldenlast betekent dat de persoon een achterstallige schuld heeft op afbetaling van leningen en consumentenkredieten van drie maanden of meer. Vanaf die periode wordt men geregistreerd bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank.

De stadsmonitor leert ons dat in Vlaanderen in 2005 2,8% van de volwassenen (135.354 personen) een betalingsachterstand hadden. Ten opzichte van 2003 is dit een daling. Tussen 1999 en 2001 is deze groep in elke centrumstad toegenomen, maar in Aalst was deze toename het grootst (+ 0,4%).

OCMW Schuldhelpverlening³⁸

➤ Collectieve schuldbemiddeling

Beginstand op 01 januari 2006:

Dossiers aanhangig bij de Dienst Collectieve Schuldbemiddeling (167)	Dossiers op wachtlijst	56
	Dossiers in opstart	7
	Dossiers met aanstelling	104

Verloop in 2006:

Dossiers bijgekomen bij de Dienst Collectieve Schuldbemiddeling (73)	Nieuwe aanvragen van buitenaf	9	
	Overgekomen uit budgetbeheer	16	
	Overgekomen uit budgetbegeleiding	5	
	Aanhangig gemaakt via de Sectormaatenschappelijk werkers	43	
	Schrapping van de wachtlijst (40)	Op verzoek van OCMW	4
		Op verzoek van betrokkene	36
		Op verzoek van OCMW	3
	Dossiers beëindigd bij de Dienst Collectieve Schuldbemiddeling (56)	Herroeping (3)	0
		Op verzoek van betrokkene	0
		Op verzoek van een schuldeiser	0
	Door positieve afsluiting	12	
	Overheveling naar andere schuldbemiddelaar	1	

Eindstand op 31/12/2006

Dossiers aanhangig bij de Dienst Collectieve Schuldbemiddeling (184)	Dossiers op wachtlijst	32
	Dossiers in opstart	22
	Dossiers met aanstelling	130

³⁸ OCMW Aalst - Schuldhelpverlening activiteitenverslag 2006, p.13-17.

➤ Budgetbeheer

Beginstand op 01/01/2006

Dossiers aanhangig bij de Dienst Budgetbeheer (78)	Dossiers op wachtlijst		44
	Dossiers in beheer	Dossiers van zuiver inkomsten –en uitgavenbeheer	12
		Dossiers met schuldenlast	22

Verloop in 2006:

Dossiers bijgekomen op de wachtlijst bij de Dienst Budgetbeheer (121)	Nieuwe aanvragen van buitenaf		18
	Overgekomen uit Collectieve Schuldbemiddeling		2
	Overgekomen uit Budgetbegeleiding		20
	Aanhangig gemaakt via de Sectormaatenschappelijk werkers		81
	Schrapping van de wachtlijst	Op verzoek van OCMW	0
		Op verzoek van betrokkene	58
		Op verzoek van OCMW	5
	Vroegtijdige stopzetting van de lopende dossiers	Op verzoek van betrokkene	15
		Beëindiging na volledige aanzuivering van schulden	1
	Dossiers beëindigd bij de Dienst Budgetbeheer (95)	Overheveling naar Collectieve schuldbemiddeling	

Eindstand op 31/12/2006

Dossiers aanhangig bij de Dienst Budgetbeheer (76)	Dossiers op wachtlijst		24
	Dossiers in beheer	Dossiers van zuiver inkomsten –en uitgavenbeheer	9
		Dossiers met schuldenlast	43

➤ Budgetbegeleiding

Op 01/01/2006	Dossiers aanhangig bij de Dienst Budgetbegeleiding	342
Verloop in 2006	Dossiers bijgekomen	75

Eindstand op 31/12/2006	bij de Dienst Budgetbegeleiding	
	Dossiers beëindigd bij de Dienst Budgetbegeleiding	58
	Dossiers aanhangig bij de Dienst Budgetbegeleiding	306

Zoals in vele centra schuldbemiddeling wordt vastgesteld dat de aandacht van de schuldbemiddelaars in hoofdzaak gaat naar het wegwerken van de schuldenlast. Het is pas wanneer de afbetalingsplannen lopende zijn en er geen onmiddellijke druk van de schuldeisers is, dat er tijd en ruimte vrijkomt om aan de oorzaak te gaan werken. Het merendeel van de schuldenaars is dan echter allang blij dat de druk van de ketel is, en ontkennen dat er sprake is van een onderliggend probleem. Van enige bereidheid om hieraan te werken is dan ook vaak geen sprake (meer). Vaak is er bij de cliënt/schuldenaar een zekere terughoudendheid om nog langer in schuldhulp te blijven, na zoveel jaar op het scherp van de snee te hebben geleefd. Vooral de bekommernis dat het bedrag van het leefgeld dan hetzelfde zal blijven als tijdens de collectieve, drijft deze mensen weg van de dienst, ondanks de inspanningen van de schuldbemiddelaars om deze vooroordelen te ontcrachten.

De meer ervaren maatschappelijk werkers stelden daarbij vast dat zij vandaag meer en meer geconfronteerd worden met kinderen van mensen die zij reeds vroeger in budgetbeheer hadden, wat doet vermoeden dat ook een problematiek van schuldenlast vaak overgaat van generatie op generatie.

Meer aandacht moet gevestigd worden op de preventie van schuldoverlast, dit door het opstarten van projecten in samenwerking met andere organisaties.

In het kader van preventie moet dringend werk worden gemaakt van het bespreekbaar maken bij jongeren van de schuldenproblematiek.

5.2.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Er bestaat een sterk uitgebreid hulpverleningsaanbod. Ervaring, kennis, idealisme en zin voor samenwerking zijn aanwezig. • Ook het vrijwilligerswerk is in bepaalde organisaties sterk uitgebouwd. • Het dynamisme van de basiswerkers • Het case-management biedt een meerwaarde bij de behandeling van multi-probleem dossiers. 	<ul style="list-style-type: none"> • De verschillende diensten / organisaties werken samen rond individuele dossiers, doch ondervinden een gebrek aan structurele samenwerking. • Het bestaande aanbod aan dienstverlening is niet altijd gekend bij de veldwerkers van verschillende diensten. • Ontbreken van een langetermijnvisie vanwege het beleid • Onduidelijkheid in de veelheid van sociale initiatieven.
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Door het op elkaar afstemmen van de verschillende hulpverleningsactoren werkzaam in Aalst, wordt gestreefd naar een nog hoger rendement van de dienstverleningsvormen ten behoeve van kansarmen. • Hoe kunnen we de aanwezige ervaring en kennis bundelen tot een werkbaar en 	

<p>flexibel geheel, waarbij dit alles een meerwaarde biedt voor de kansarme ?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Streven naar een globale gedeelde visie rond armoedebestrijding (structureel <=> hulpverlening) en armoedebestrijding in alle domeinen bespreekbaar stellen. • Streven naar een preventief handelen vanaf de basis (zo snel mogelijk proberen ingrijpen waar nodig bv. vanaf kleuterschool, ...) 	
<p>Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007</p>	

5.2.3.3. Kwalitatief

Volgende analyse geeft beknopt de actuele toestand van armoede en sociale uitsluiting en het lokale dienstverleningsaanbod weer met de verschillende grondrechten als rode draad. Enkel door de visie van armen naar voor te brengen in elk van de domeinen kan er een meerwaarde gerealiseerd worden bij de uitstippeling van het lokaal sociaal beleid. De kwaliteit van het beleid verhoogt door de informatie aangebracht door de armen, de betrokkenheid van armen wordt verhoogd en ze worden als partner erkend. Tevens wordt ook gewerkt aan een breder gedragen beleid³⁹.

➤ maatschappelijke dienstverlening

Op het welzijnsveld maken mensen in armoede een groot deel van het cliënteel uit. Onze maatschappij wordt gekenmerkt door tal van organisaties en dienstverleners. Dit maakt de dienstverlening echter nog niet effectief en efficiënt ! Denken we hierbij maar aan de vele drempels die maken dat het dienstverleningsaanbod de armen niet bereikt en/of niet beantwoordt aan de vraag en/of niet voldoende toegankelijk is gemaakt voor de mensen in armoede.

➤ Rechtsbedeling

De toegang tot rechtsbedeling wordt vaak bemoeilijkt door tal van drempels als het zware administratieve luik, financiële drempels, enz. Tegelijkertijd lopen armen een groter risico om met het gerecht in aanraking te komen omdat ze kwetsbaarder staan bv. beslag, ... Ook het steeds complexer worden van onze samenleving door (bijkomende) regels en formalisering van relaties maakt dat een steeds groter aandeel van de bevolking analfabeet wordt in deze materie.

➤ Cultuur

Culturele participatie is een belangrijk deel van een grotere maatschappelijke participatie. Voor mensen die in armoede leven brengt het ook mee-doen en het genieten bijkomende voordelen met zich mee. Maar ook hier zijn de drempels legio: toegang tot culturele informatie, financieel, geen gezelschap hebben, gevoelsmatige drempel en onzekerheid,...

³⁹ Ibid. 34, p.28-38.

➤ **Inkomen**

Armoede kan niet beperkt worden tot een inkomenskwestie, maar het inkomen blijft wel een zeer belangrijk element in de problematiek. Daarnaast is het een zeer meetbaar gegeven, waardoor het als indicator voor armoede wordt gehanteerd.

Het inkomen is van belang voor de aard en omvang van de bestedingen. Wanneer er moeilijk een evenwicht kan gevonden worden tussen het inkomen en de uitgaven, kan dit leiden tot schulden. Schulden zijn echter niet per definitie een armoedeprobleem. Maar wanneer de omvang van de schulden niet langer kan gedragen worden door het inkomen, is er sprake van schuldoverlast. Deze schuldoverlast kan het gevolg of de oorzaak van armoede zijn. Tevens blijken de groepen met een risico tot schuldoverlast grotendeels samen te vallen met deze met een verhoogd armoede risico (jongeren, alleenstaanden, grote gezinnen, mensen met vervangingsinkomen).

➤ **Onderwijs**

Kinderen uit een kansarm gezin hebben ook in het onderwijs een ongelijke start, onder andere door het feit dat het onderwijs minder aansluit bij de eigen leefwereld dan bij meer bemiddelde gezinnen. De ongelijkheid wordt in de hand gewerkt en versterkt door verschillen in leefomstandigheden, scholingsniveau van de ouders, enz. Ook hebben kinderen uit een kansarm gezin meer kans om doorverwezen te worden naar studierichtingen die hun kansen voor de toekomst beperken en verlaten ze vaak de school zonder diploma, waardoor de kennisongelijkheid blijft bestaan en zelfs wordt versterkt.

➤ **Werk**

Een betaalde job is een belangrijke factor in de strijd tegen de financiële armoede, maar het uitoefenen van arbeid zorgt ook voor deelname aan de maatschappij. Er zijn echter ook werkenden die zich onder de armoedegrens bevinden. Ook de werkloosheidscijfers tonen een link met die groepen met een verhoogd armoederisico: jongeren, laaggeschoolden, alleenstaande vrouwen.

➤ **Huisvesting**

De huisvesting van mensen in armoede is in vele gevallen schrijnend. De zoektocht naar een betaalbare woning heeft al te vaak het wonen in een woning met (vele) gebreken en weinig kwaliteit tot gevolg. Door de wachtlijsten voor een sociale woning, worden vele armen tot de private huurmarkt gedwongen, waardoor de huurprijs reeds een enorme hap uit het budget neemt.

Naast slechte huisvesting zijn er ook nog de thuislozen. Steeds meer vrouwen, al dan niet met kinderen, belanden in deze situatie en vaak heeft dit met partnergeweld te maken.

Leven in een slechte woning gaat vaak ten koste van de gezondheid en heeft een invloed op de algemene leefsituatie waardoor deze ongunstige situatie het armoederisico weer verhoogt.

➤ **Gezondheidszorg**

Wie arm is heeft meer risico op gezondheidsproblemen en vroeger sterven dan wie hoger op de maatschappelijke ladder staat, deels te verklaren door een mindere

toegang of het minder bereikt worden door de gezondheidszorg (zowel preventief als curatief), maar ook als gevolg van de leef – en woonomstandigheden.

Uit de themagroep armoede kwamen bijkomend volgende knelpunten naar boven:

- dienstverlening wordt vooral aangeboden op basis van het aanbod en minder op basis en maat van de vraag
- dienstenaanbieders nemen onvoldoende tijd om de vraag goed te doorgronden en er wordt niet altijd gewerkt op het ritme van de cliënt
- er zijn nog tal van vernederende en onaangepaste facetten aan de dienstverlening die de drempel verhogen bv. privacy, overal opnieuw verhaal doen, vereenvoudiging procedures,...
- uitzonderingsvoorzieningen (categoriaal beleid) beschouwen als tussenoplossing en ze zo menswaardig mogelijk organiseren – geen apart aanbod genereren, maar door bv. tussenkomst in gebruikerskost laten aansluiten bij regulier aanbod en sociaal-maatschappelijk gebeuren
- vele mensen vallen net uit de boot voor vele ondersteuningsmaatregelen omdat ze net te veel inkomsten hebben → nood aan een tussencategorie
- meer informatie en sensibilisatie over rechten en hoe deze te bekomen en gerichte doorverwijzingen hiertoe
- bijkomende preventie-inspanningen bv. naar jongeren en budgetteren n.a.v. verjonging en uitbreiding schuldenaars

Samenvattend kan besloten worden dat er binnen de armoedebestrijding dient gefocust te worden op 2 grote krachtlijnen, met name:

- een niet-categoriale, maar integrale en inclusieve armoedeaanpak
 - preventie (mensen én beleid, ook andere sectoren)
 - sensibilisatie
 - weerbaarder maken van mensen en versterken van het sociaal weefsel
 - tijd nemen voor de cliënt (doorgronden vraag, vertrouwen)
- een structurele en duurzame aanpak
 - structurele dialoog
 - aandacht diversiteit van armoede
 - bestaande optimaliseren en hierop de toekomst enten
 - lange termijn

5.2.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties

Strategische doelstelling: Naar een structurele en niet-categoriale armoedeaanpak

(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

5.3. Zorg

5.3.1. Inleiding

De thuisdienstenzorgen ervoor dat bejaarden, mindervaliden en zieken zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. De thuis- en gezondheidszorg van de verschillende aanbieders richt zich tot alle hulp- en zorgbehoevenden uit de regio. De dienstverlening van het lokaal bestuur, georganiseerd via het OCMW, richt zich enkel tot de inwoners van Aalst.

5.3.2. Dienstverlening

5.3.2.1. Aanbod dienstverlening

Iedereen die een nood aan zorg ervaart door ziekte, ouderdom of handicap kan terecht bij een groot aantal aanbieders en doorverwijzers inzake (thuis)zorg en gezondheidszorg. Aalst kent op haar grondgebied een zeer hoog aantal dienstenaanbieders, waaronder (niet-limitatief) :

- twee ziekenhuizen, ook met eigen sociale dienst
- ziekenfondsen en hun dienstverleningen (thuiszorg, vrijwilligerswerking, mantelzorg,...)
- aanbod lokaal bestuur via OCMW Aalst en dienst volksgezondheid van de Stad Aalst
- ruim aanbod erkende dienstencheque-ondernemingen
- thuiszorgdiensten en thuisverpleging (diensten of zelfstandig)
- Wijkgezondheidscentrum Daenshuis
- Centrum Algemeen Welzijnswerk Regio Aalst vzw en het Sociaal Huis
- psychiatrische thuiszorg
- centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg
- Palliatieve thuiszorg en een palliatieve eenheid Charon
- Traject : het stedelijk onthaalcentrum voor alcohol, medicatie- en druggebruik
- Verenigingen van tandartsen, huisartsen en verpleegkundigen
- Vanaf april 2008: twee lokale dienstencentra
- ...

Bijkomend is er de werking van het SIT Aalst, Lokaal Samenwerkingsinitiatief Thuiszorg Aalst, een overlegplatform waarin de verschillende disciplines en organisaties actief in de thuiszorg vertegenwoordigd zijn met als voornaamste doelstelling de onderlinge samenwerking en afstemming te optimaliseren in functie van de zorgbehoevende, maar de SIT is een overlegplatform en werkt niet met cliënten of patiënten. De diensten vertegenwoordigd in de SIT werken wel met cliënten en patiënten via het zorgenplan, dat alle zorgverstrekkers en mantelzorgers bundelt rond de cliënt. Ook het LOGO Regio Aalst, het Lokaal Gezondheidsoverleg, speelt een belangrijke rol inzake sensibilisatie en preventie rond een aantal thema's bv. het BOEBS-project (blijf op eigen benen staan) als valpreventie. De expertise van deze organisaties zal zeker aangewend worden bij de verdere uitbouw van initiatieven.

5.3.2.2. Thuiszorgdiensten OCMW⁴⁰

De verzorgenden komen aan huis en helpen bij het huishouden, de verzorging en bieden ook sociale en morele ondersteuning. (Dieet)maaltijden worden aan huis geleverd. Het OCMW helpt met klussen en het onderhoud van de tuin. De schoonmaakdienst staat in voor een regelmatig onderhoud van de bewoonde plaatsen. Met het personenalarmsysteem kan men dag en nacht de antwoordcentrale bereiken.

De bijdrage wordt berekend op basis van het inkomen en de gezinslasten (uitgezonderd personenalarmsysteem en maaltijden). Na een sociaal onderzoek maakt de maatschappelijk werker een verslag op en formuleert hij/zij een voorstel aangaande de vorm van de hulpverlening en de financiële bijdrage. De verzorgende of schoonmaakster helpt bij de afgesproken taken binnen de afgesproken uren. Wanneer tijdens de hulpverlening aanpassingen aan het werkschema dienen te gebeuren, wordt er overlegd met de verzorgende, de schoonmaakster of de maatschappelijk werker, waarbij de beslissing ligt bij de verantwoordelijke maatschappelijk werker.

Ontplooid activiteiten OCMW:

➤ Gezinszorg

Deze dienstverlening werd in 1968 door de toenmalige Commissie van Openbare Onderstand in het leven geroepen en door het Ministerie erkend op 1 oktober 1968. Onze dienst gezinszorg is na Antwerpen en Leuven de grootste (erkende) dienst gezinszorg in Vlaanderen. Wij bieden zowel tijdelijke als permanente hulp aan gezinnen en bejaarden. Het gros van de cliënten bestaat uit 65- plussers. De verzorgenden verrichten huishoudelijk werk en persoonverzorgende taken. Zij zorgen ook voor algemeen psychologische en pedagogische ondersteuning en begeleiding. Het aantal uren gezinszorg wordt besproken met de maatschappelijk werker. Wanneer de zorg meerdere hulpverleningsmomenten vereist, wordt de hulp opgedeeld in uren/dag en kan er ook hulp verleend worden tijdens het weekend en op feestdagen. Deze hulpverleningsvorm noemen we 'interventiedienst'.

Op dit ogenblik zijn er zestien verzorgenden ingeschakeld bij de interventiedienst .

jaar	Clënten op jaarbasis - facturatie	Gepresteerde uren
2002	3 524	87 904
2003	3 527	84 448
2004	3 570	82 936
2005	3 749	82 967
2006	3 877	83 133

⁴⁰ Ibid. 37, p. 65-72.

➤ Dienstencheques

De dienstencheque maakt het particulieren mogelijk om via het OCMW Aalst te betalen voor huishulp van huishoudelijke aard (poetsen, wassen, strijken, naaien, koken bij de klant thuis en boodschappen doen).

jaar	Totaalbedrag cheques	Gepresteerde uren
2004	220 797	10 038
2006	582 987	27 757

➤ Maaltijden aan huis

De maaltijdbedeling werd op 29 augustus 2005 gereorganiseerd (tot die datum werden de maaltijden door het OCMW zelf bereid). Vanaf deze datum worden de maaltijden tweemaal per week thuis geleverd door een firma. Het was de bedoeling met deze andere manier van werken een service met maximum kwaliteit te bekomen.

Elke inwoner van Aalst kan op deze bedeling een beroep doen.

jaar	Maaltijden per dag (gemiddeld)	Maaltijden per jaar
2002	304	79 292
2003	348	86 981
2004	326	82 484
2005	268	66 037
2006	69	25 147

Het aantal maaltijden is na de reconversie spectaculair gedaald. Twee opeenvolgende prijsverhogingen (doorgerekend naar de cliënt) en het feit dat traiteurzaken uit Aalst en omliggende handig inspeelden op de markt van warm bedeelde maaltijden liggen aan de oorzaak van de daling.

➤ Klusjesdienst

OCMW-Klusjesmannen

Deze dienst verricht hoofdzakelijk karweitjes bij gepensioneerden. Op voorstel van de maatschappelijk werker kunnen mindervaliden en kansarmen ook een beroep doen op deze dienstverlening. Het betreft steeds werken aan de woning die de cliënt/aanvrager zelf bewoont. Wanneer de cliënt/aanvrager huurder is van de woning worden enkel werken uitgevoerd die ten laste zijn van de huurder.

Groen gerelateerde klussen

Sociale Werkplaats De Loods startte in 2004 met groen gerelateerd klusjeswerk (onder OCMW-coördinatie). Het betreft hier groenwerken die de OCMW-klusjesmannen niet aankunnen wegens gebrek aan specifiek personeel en aangepast materiaal. Zo zijn er nu aanvragen klusjesdienst voor o.a. aanplantingen, aanleggen van paadjes en perkjes, kappen van ongevaarlijke bomen, grotere tuinwerken allerhande.... Ook doen wij nu periodiek tuinonderhoud, bijvoorbeeld gras maaien om de week of veertien dagen. Bij bar weer worden door het personeel "De Loods" ook muren en plafonds afgewassen.

De werkopdrachten worden door de thuisdiensten opgemaakt en verzameld. Een zestal opdrachten wordt per keer meegegeven. Wanneer een aantal werken beëindigd zijn, komt het personeelslid van De Loods de door cliënt voor uitgevoerd ondertekende werkopdrachten afgeven en krijgt hij nieuwe opdrachten mee.

jaar	Cliënten op jaarbasis facturatie	Gepresteerde uren
2002	295	5 335
2003	239	4 253
2004	185	3 932
2005	264	4 839
2006	376	5 492

➤ Poetsdienst

In 1978 werd de poetsdienst opgestart. Hij functioneert naast of in aanvulling van onze door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap erkende dienst voor Gezinszorg. Meestal wordt 4 uur per week toegekend. Ook hier zijn de cliënten hoofdzakelijk 65- plussers.

jaar	Cliënten op jaarbasis facturatie	Gepresteerde uren
2002	8 882	100 861
2003	8 946	99 283
2004	8 378	95 809
2005	8 101	90 235
2006	7 744	84 322

Er is op dit ogenblik geen wachtlijst van betekenis. Het aanbieden van schoonmaakhulp via het dienstencheque systeem is hier niet vreemd aan.

➤ Noodoproepsysteem

De toestellen worden ter beschikking gesteld van bejaarden of andersvaliden. Met een eenvoudige druk op de knop kan in noodsituaties een familielid of buur verwittigd worden. Deze centrale is dag en nacht bemand. De toestellen worden door het OCMW geplaatst en opgevolgd. Voor de permanentie zijn wij aangewezen op een externe firma. Deze bezorgt ons maandelijks een overzicht van de interventies. Aantal toestellen: 90.

De Thuiszorgdiensten van het OCMW Aalst stellen zich tot doel een optimale dienstverlening na te streven, uitgaande van volgende werkingsprincipes :

- De participatie : De thuisdiensten brengen respect op voor de keuzevrijheid van de gebruiker. Het hulpverleningsproces moet het resultaat zijn van interactieve communicatie tussen de gebruiker en de dienstverleners.
- De informatie : De gebruiker wordt zo volledig mogelijk geïnformeerd over de mogelijkheden en beperkingen van de dienstverlening.
- De zelfredzaamheid: De hulpverlening wordt afgestemd op de mogelijkheden van de gebruiker met als doel zijn/haar zelfzorg te stimuleren.
- De professionaliteit: De deskundigheid van de medewerkers van de dienst gezinszorg wordt gewaarborgd door een continue vorming, functioneringsgesprekken en evaluatie. Deze deskundigheid slaat zowel op het uitvoeren van de taken als op de benadering van de gebruiker als persoon.

Het is de bekommernis dat de zorgbehoevenden met de grootste zorggraad maximale hulpverlening krijgen zodat ze zo lang mogelijk thuis kunnen blijven.

De kwaliteit van de dienstverlening zal via nadere opvolging en verdere opleiding nog worden verhoogd. Het goedgekeurde kwaliteitshandboek geldt als norm. Als speerpunt van dit activiteitencentrum fungeert de interventiedienst.

➤ Buurtantennezorgsysteem

Via de opstart van het buurtantennezorgsysteem, in het kader van de lokale diensteneconomie, realiseert het OCMW een tewerkstelling voor drie personen. Via deze tewerkstelling sporen wij alleenstaanden en eenzamen op door ze te bezoeken in hun thuismilieu en ze te re-integreren in het sociaal gebeuren en aansluiting te laten vinden bij de vele dienstverleningen. De antennefunctionarissen krijgen een degelijke opleiding (OCMW-wetgeving, dienstenaanbod, deontologie, sociale vaardigheden, enz.)

➤ Plusbus

Het OCMW beschikt over een busje dat kan ingeschakeld worden voor seniorenorganisaties en senioren die in groep iets willen ondernemen of naar een activiteit willen gaan. Het gebruik van de plusbus is gratis.

Bedoeling is om vereenzaming bij bejaarden met mobiliteitsproblemen te voorkomen. Door onze werking als OCMW worden we immers met de regelmaat van een klok geconfronteerd met schrijnende situaties (eenzaamheid, problemen rond zelfredzaamheid, ziek zijn).

Ondanks de goed uitgebouwde thuiszorgdiensten en tal van andere samenwerkingsafspraken moeten we aan de hand van het bovengenoemde vaststellen dat een groot aantal senioren vereenzaamd is.

De vergrijzing van de bevolking, de beperking van ziekenhuisverblijven, de wachtlijsten bij rusthuisopnames, de verkleining van het "gezin" als samenlevingseenheid, de sociale achteruitgang van het buurtleven zijn bijkomende

fenomenen die de problematiek rond vereenzaming, isolement en mobiliteit bij bejaarden zullen doen toenemen.

Doelstellingen:

- Vereenzaming door een gebrek aan mobiliteit tegengaan.
- Activiteiten van verenigingen steunen.
- Sociale tewerkstelling.
Via de cel tewerkstelling wordt een personeelslid art 60§7 opgeleid om met de bus te rijden.
- Rusthuizen en serviceflats.

Ons centrum beheert drie rusthuizen en twee serviceflatcomplexen. Een aantal zijn nogal afgelegen. Door cliënten uit de rusthuizen en flats naar sociale activiteiten te brengen en vervoer tussen rusthuizen en flats te organiseren komt er openheid in deze anders veel te gesloten leefkring.

Evaluatie:

Positief :

- Plusbusvervoer is gratis
- Sociale tewerkstelling
- Rolstoelvervoer
- Gekend in seniorenmiddens

Zwak :

- van onbekend naar overbevraagd
- verwarring met Belbus van De Lijn en B-mobiel van de mutualiteiten: sommige senioren verwachten dagelijkse trajecten en privévervoer. Vervoer om medische redenen en individueel vervoer gebeurt niet met de plusbus.

5.3.3. Analyse

5.3.3.1. Kwantitatief

Gepresteerde uren								
	Poetshulp				Gezinszorg			
	OCMW Gemeente	Privé	Totaal	Gemiddeld uren per inwoner	OCMW Gemeente	Privé	Totaal	Gemiddeld uren per inwoner
Aalst	90.235	61.287	151.522	1,96	85.145	117.553	202.698	2,62
Oost- Vlaanderen	925.728	1.214.486	2.140.214	1,54	409.827	2.807.884	3.217.711	2,32

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008 (cijfers 2005)

Voor de gezinszorg werd in 2005 93,01% van de programmatie 2005 gerealiseerd en 90,14% van de programmatie 2006. De programmacijfers zijn gebaseerd op de inwonersaantallen per leeftijdscategorie en hierin weegt de leeftijdscategorie vanaf 85 jaar heel zwaar door.

Voor 2004 werd voor Aalst binnen het Zorgstrategisch plan een uitgebreidere analyse gemaakt van de gerealiseerde poetshulp in Aalst (bron:WVG):

Zorgverlener	Aantal uren	% aandeel
Familehulp	17398	11,58%
Familiezorg Oost-Vl.	2868	1,91%
OCMW Aalst	92650	61,69%
Solidariteit	21350	14,21%
OSD	3105	2,07%
OTV	1346	0,90%
Pajottenlands centrum	4	0,00%
Thuishulp	11475	7,64%
Totaal	150 196	100%

In 2004 werden in Aalst 150.196 uren poetshulp gerealiseerd, algemeen wordt aangenomen dat het merendeel van deze uren wordt gepresteerd bij senioren. Let op het grootste aandeel van het OCMW. Elke inwoner in Aalst krijgt meer uren poetshulp per jaar dan het Oost – Vlaamse of Vlaamse gemiddelde. Wordt er gekeken naar de poetshulp aan 60+ dan wordt deze verhouding nog groter in het voordeel van Aalst.⁴¹

5.3.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • De aanwezigheid van 2 ziekenhuizen in Aalst en rustoorden en serviceflats. • Werking van het LOGO Regio Aalst en het SIT. • Werking van het Wijkgezondheidscentrum Daenshuis. • Er zijn verschillende actoren betrokken bij de uitwerking van de thuiszorgdiensten • Werking Palliatieve Thuiszorg Aalst. • De preventieve, jaarlijkse informatiecampagne omtrent bepaald gezondheidsthema's door verschillende actoren (mut. / LOGO / SIT / ...) • Bestaan huisartsenvereniging • Bestaan Dienst Geestelijke Gezondheidszorg en Sociaal Centrum • Gratis voedselbedeling • Werking Preventiedienst • Het stijgend aantal geopende dossiers inzake huisvestingsproblematiek. De burger zet sneller de stap. • De samenwerking met sociale diensten van OCMW en Politie, Preventiedienst, Brandweer, de Woonwinkel • Het adviserend bemiddelen met 	<ul style="list-style-type: none"> • Het groot aantal woningen, gekenmerkt door een gebrek aan elementair wooncomfort en onveiligheid + onaangepaste woningen • De werking van het wijkgezondheidscentrum Daenshuis blijkt overbevroegd • Tekort avond-, nacht- en kortopvang voor senioren. • Onvoldoende opvang voor druggebruikers (ambulant en residentiël). Gebruikers komen bij huisartsen terecht. • Regelgeving ontmoedigd soms onderlinge samenwerking. • Communicatieprobleem sector <-> anderstaligen, kansarmen, minderheden,... • Coördinatie thuiszorg en overdracht van intramuraal naar huis • Tekort aan residentiële opvang voor demente bejaarden die op de Catz-schaal geen B of C score halen

⁴¹ Ibid. 16, p. 70.

<p>eigenaars/verhuurders van woningen zonder elementair comfort of met andere gebreken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het toepassen van een politiebepsluit / kamerreglement en de regelgeving van de Vlaamse Wooncode. • De preventieve, jaarlijkse informatiecampagne, in samenwerking met de brandweer, inzake de problematiek van de CO-intoxicatie. • 	
Opportunititeiten	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerken van een opname- en ontslagmanagement • Intenser gebruik van het thuiszorgdossier • Verder overleg rond opvang druggebruikers tussen betrokken partijen. Nood aan opvangmogelijkheden (ambulant en residentiël) • Overleg met LOGO bestendigen • De signaalfunctie in het kader van de huisvestingsproblematiek legt andere (kansarmoede) problematieken • Aanleren basisvaardigheden vanop schoolbanken (mentaliteitswijziging) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsbedreigende situaties als gevolg van ongezonde woningen (bv. ongevallen als gevolg van CO-intoxicatie) • Stijgend aantal druggebruikers • Vanop de schoolbanken dienen de nodige basisvaardigheden aangeleerd te worden (mentaliteitswijziging) • Subsidiëringsregeling zorgt soms voor onderlinge spanningen (ieder voor zich) • Het aantal onbetaalde ziekenhuisrekeningen blijft maar stijgen.
Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007	

5.3.3.3. Kwalitatief

In het kader van de opmaak van het Zorgstrategisch plan (zie ook Deel IV: Thema's en grondrechten: 5.8. Senioren) werd een regio-enquête georganiseerd bij de bestaande thuiszorgdiensten. Hier kwam een hoge nood naar boven aan georganiseerde nachtopvang, kortverblijf, dagverzorging, rusthuizen en rusthuizen specifiek voor dementie. De nood aan bijkomende gezinszorg, poetshulp, klusjesdiensten, dienstencentra en coördinatie van diensten werd als minder dringend beschouwd door de aanbieders, maar wel erkend als reële nood, onder meer in functie van de 'houdbaarheid' van de intramurale ouderenzorg.

Uit de clusterwerking kwamen als prioritaire aandachtspunten naar boven:

- nood aan meer en beter gecoördineerde nazorg bij omschakeling van intramuraal naar thuissituatie en/of na medische zorgen (al dan niet in ziekenhuis) – nagaan in welke situaties en bij welke doelgroepen er verhoogde aandacht voor nazorg dient te zijn
- mensen zo lang en zo goed mogelijk thuis kunnen laten wonen
 - ➔ nood aan mobiliteit bv. boodschappen
 - ➔ nood aan hulpverlening 's nachts, 's avonds, flexibel
 - ➔ opvang/oppashulp als aanvulling professionele dienstverlening, vrijwilligerswerking en mantelzorg (huidig aanbod is overbevraagd en beperkt in mogelijkheden)
 - ➔ nood aan verhoogde preventie-inspanningen

5.3.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties

Strategische doelstelling: Levenslang goed wonen

(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

5.4. Jeugd

5.4.1. Inleiding

In het verleden zijn er heel wat waardevolle initiatieven ontstaan om het welzijn van kinderen en jongeren in Aalst te verbeteren. Zowel de stad, het OCMW als private organisaties bouwden een groot scala aan dienstverlening en voorzieningen uit. Allen met het doel de soms problematische situatie waarin kinderen en jongeren zich bevinden (armoede, achterstelling, geweld,...) te verbeteren.

De dienst Jeugd wil naast deze bestaande initiatieven geen eigen extra aanbod creëren. Doel is wel, geïnspireerd vanuit de visie op een integraal jeugdbeleid, het bestaande dienstverleningsaanbod meer en beter op elkaar af te stemmen én beter bekend te maken bij hun doelgroep: kinderen, jongeren en jeugdverenigingen.

5.4.2. Dienstverlening

5.4.2.1. Bestaande dienstverleningen vanuit de dienst Jeugd

De dienstverlening met betrekking tot het welzijn van kinderen en jongeren vanuit de dienst Jeugd beperkt zich tot de opdrachten beschreven in het decreet op het lokale jeugdbeleid. Dit wil zeggen dat het dienstverleningsaanbod van de dienst Jeugd vooral geïnspireerd is vanuit kinderen en jongeren in hun vrije tijd. Met de nadruk op spel, ontmoeting en participatie.

Binnen het bovenstaande decreet en in navolging van het jeugdbeleidsplan 2008-2010 is het de taak van de dienst Jeugd om er op toe te zien dat vrijetijdsbeleving, lokaal jeugdbeleid en verenigingsleven e.d. toegankelijk is voor alle kinderen en jongeren en openstaat voor voldoende diversiteit teneinde niemand uit te sluiten. Op basis van dit uitgangspunt wordt er dan ook dienstverlening ontwikkeld door de dienst Jeugd.

- De sectie Jeugd van de Stad Aalst
 - ondersteuning Jeugdraad
 - coördinatie projecten, jeugdbeleidsplan
 - coördinatie toegankelijkheid & diversiteit
 - steun op maat jeugdverenigingen
 - doe-bon coördinatie
 - kiekeboe - coördinatie
 - coördinatie 100-dagen & nacht van de student
 - informatie & communicatie
 - coördinatie vakantiespeelpleinwerking
 - opvolging fuifbeleid
 - algemeen projectmanagement
 - speelpleininfrastructuur
 - coördinatie Roefeldag

- vragen i.v.m. jeugdwelzijn worden doorverwezen naar CAW, JAC en Sociaal Huis
- Culturele verenigen van en door jeugd
- Jeugdhuisen en jeugdbewegingen en specifieke jeugdverenigingen (bv. jongeren en politiek), studentenclubs

5.4.2.2. Bestaande dienstverlening met een duidelijke link met de dienst Jeugd :

- JIPA

Jongeren Informatie Platform Aalst (JIPA) is een samenwerking tussen stadsdienst sectie Jeugd Aalst, de Preventiedienst van lokale politie, CC De Werf en JAC Aalst. Dit kanaal biedt een uniforme informatieverbreiding in 15 secundaire scholen in Aalst. Op een aantal van deze scholen worden sinds 2005 infohoeken ingericht in samenwerking met het JAC en leerlingen en leerkrachten van de school zelf. Op deze manier kunnen er meer en sneller jongeren bereikt worden en ontstaat er een wisselwerking tussen jongeren, jongerenwerking en jeugdhulp.

- JAC AALST – Jongeren Advies Centrum

Het JAC is een deelwerking van CAWRA vzw (Centrum Algemeen Welzijnswerk Regio Aalst).⁴²

JAC Aalst biedt eerstelijns hulpverlening via een laagdrempelig geïntegreerd jongerenonthaal. Jongeren, tussen 12 en 25 jaar, kunnen er kosteloos en anoniem terecht met om het even welke vraag. Het JAC werkt emancipatorisch door samen met jongeren te zoeken naar oplossingen.

De nadruk in het JAC ligt steeds meer en meer op het jongerenonthaal. Hier speelt een goed uitgebouwde samenwerking met collega's en andere diensten een belangrijke rol. Jongeren worden vaak doorverwezen naar meer gespecialiseerde diensten. Maar ook vaak naar het CAWRA - team Gezins- en Relationeel Welzijnswerk (voor relationele en psychosociale problemen). In dit team is er een personeelslid gespecialiseerd in jongerenproblematieken en jeugdhulp. Voor jongeren die de stap zetten om alleen te gaan wonen, biedt de dienst Begeleid Zelfstandig Wonen voor Jongeren de nodige ondersteuning en begeleiding op maat. De betrachting is immers dat jongeren niet langdurig begeleid worden door het JAC.

Het JAC heeft een erkend JongerenInformatiePunt (JIP) in huis dat folders en brochures ter beschikking heeft omtrent een twintigtal jongerenthema's. Het JIP is geïntegreerd in het jongerentrefpunt. Dit optimaliseert de toegankelijkheid van jongeren naar informatie.

⁴² Ibid. 18, p. 38.

Het JAC:

- Informeert
- Adviseert en ondersteunt
- Is laagdrempelig (openingsuren, bereikbaarheid, ...)

Basisprincipes: JAC Aalst biedt een jongerenonthaal, vormt een informatie- en hulpverleningsnetwerk, baseert zich op de integrale jeugdhulpverlening en heeft een vormingsaanbod.

- Jongerenonthaal

Een jongerenonthaal is een apart aanspreekpunt voor en op maat van jongeren en beschikt over een infrastructuur die aangepast is aan jongeren en heeft deskundige onthaalmedewerkers die zich bewegen in de jongerenwereld. Het is een plek waar de jongere vertrekt en kan weerkeren om uit zijn probleemsituatie te komen. Een jongerenonthaal is een gemakkelijke en laagdrempelige opstap waar, indien nodig, de jongeren direct in contact gebracht worden met een lid van de specifieke hulpverlening.

- Integrale Jeugdhulpverlening

JAC Aalst vormt een netwerk met de partners van integrale jeugdhulpverlening: Bijzondere Jeugdzorg, Vlaams Agentschap voor personen met een handicap, Centra Leerlingen Begeleiding, Kind & Gezin en Geestelijke Gezondheidszorg.

Deze netwerkvorming geeft de mogelijkheid:

- om ervaringen en deskundigheid uit te wisselen tussen de verschillende partners over specifieke probleemsituaties
- van gerichte doorverwijzing naar een gespecialiseerd hulpverleningsaanbod in de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening en / of crisisonthaal
- om signalen van jongeren in probleemsituaties vroeger op te vangen door samen te werken en preventief op te treden en gerichte informatie aan te bieden via andere actoren op het terrein en een transparante informatieverwerking te vormen voor externe partijen

➤ dienst preventie

De meldkaart voor volwassenen, drugpreventie, buurtbeheer rechteroever, recreatie-overlast (fuivendraaiboek), fietsdiefstalpreventie (graveren), inbraakpreventie. Andere projecten zoals alcohol- en drugpreventie in het kader van carnaval, 100 dagen en andere feestelijkheden.

➤ Comité voor Bijzondere Jeugdzorg

Organiseren van hulpverlening voor jongeren in problematische opvoedingssituaties: o.a. thuisbegeleiding, dagcentrum, onthaal, oriëntatie en observatie, opvang in

pleeggezin, opvang in gezin- en begeleidingstehuizen, begeleid zelfstandig wonen, opvoedend project.

5.4.2.3. De Aalsterse welzijnssector (niet-categoriaal):

- Sociaal Huis
- Buurt – en opbouwwerk
- Vierdewereldbeweging
- Speel – o – theek
- CAWRA vzw + aanbod verschillende hulpverleningsvormen
- Drugsverslaving en preventie : Traject

5.4.2.4. Bovenlokaal georganiseerde dienstverlening in Aalst

- Kinder – en jongerentelefoon
- Lokale holebi-verenigingen, holebi-foon en Wel Jong, Niet Hetero vzw
- Algemene hulplijnen (tele-onthaal, zelfmoordpreventie, druglijn, vertrouwenscentrum kindermishandeling, ...)
- Informatie leren en werken

5.4.3. Analyse

5.4.3.1. Kwantitatief

Aantal geboorten in kansarme gezinnen

Aantal geboorten in kansarme gezinnen				
	Gemeente		Provincie	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal	42	5,6%	769	5,1%
<i>Bron: kind en gezin 01.01.2005</i>				

Aantal jongeren in de bijzondere jeugdbijstand

Aantal jongeren in de bijzondere jeugdbijstand				
	Gemeente		Provincie	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal	249	0,3%	2.880	0,2%
<i>Bron: ministerie Vlaamse Gemeenschap, WVC 01.01.2004</i>				

Maatschappelijk kwetsbare jongeren

Kinderen 0 – 18 jaar van alleenstaanden				
	Gemeente		Provincie	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Aantal	1.622	2,1%	26.634	1,9%
<i>Bron: NIS 01.01.2004</i>				

Onderwijs aantal leerlingen naar schoolgemeente

Gemeente	Leerlingen in gewoon onderwijs			Leerlingen buitengewoon onderwijs			Schoolse vertraging gewoon onderwijs	
	Kleuter	Lager	Secundair	Kleuter	Lager	Secundair	Lager	secundair

Aalst	2.633	4.637	9.152	17	274	548	806	2.759
Oost-Vlaanderen	52.046	87.530	96.982	423	5.976	3.827	14.695	26.312
Vlaanderen	232.709	388.973	439.550	1.821	26.753	17.801	59.513	124.393
<i>Bron: Vlaamse Gemeenschap Departement Onderwijs schooljaar 2005 - 2006</i>								

Vanuit het JAC komen volgende signalen:⁴³

- Onthaal

Opvallend is dat de meerderheid van de cliënten contact opneemt met het JAC voor diverse, specifieke informatie vragen zonder dat zij echt te kampen hebben met problemen. Jongeren vragen dikwijls advies over onderwerpen waarmee zij dagelijks geconfronteerd worden, maar evenzeer worden vragen gesteld over onderwerpen die (nog steeds) in een taboesfeer verkeren, zoals seksuele geaardheid en gebruik van genotsmiddelen. Andere vragen hebben vaak te maken met de werking van het JAC.

De voornaamste problematieken waarmee jongeren langskomen zijn administratieve en juridische problemen. Hoofdzakelijk hebben deze te maken met wonen en huisvesting. Hiernaast komen problemen i.v.m. sociale zekerheid vaak aan bod. Relationele problemen binnen het gezin en daarmee nauw samenhangend de wens alleen te gaan wonen, nemen de derde plaats in.

Psychische en/of persoonlijke problemen vloeien dikwijls voort uit onvoldoende draagkracht van de jongere tegenover de druk van de maatschappij. Problemen zoals verslaving, stress, zelfbeleving komen het meest aan bod. De trend dat deze jongeren vaak uit een "gebroken" of nieuw samengesteld gezin komen, zet zich duidelijk verder.

Problemen onthaal	
Informatie	32,8%
Administratief/juridische problemen	25,9%
Relationele problemen	13,4%
Psychische/persoonlijke problemen	11,4%
Materiële/financiële problemen	11,4%
Seksualiteit en geboorte	3%
Tijdsbesteding	1,5%
Gezondheidsproblemen	0,5%

- Doorverwijzingen naar het JAC

Leerkrachten of de school vormen de grootste groep van verwijzers (vallen onder de categorie onderwijs), wat erop wijst dat zij het belang zien van een intense samenwerking met het JAC. Jongeren worden in de tweede plaats verwezen door kennissen, vrienden, klasgenoten, broer of zus die in het verleden op één of andere manier met het JAC in contact kwamen. Verder blijkt uit deze tabel de noodzaak van een geïntegreerde

⁴³ Ibid. 18, p.38-41.

vrijwilligerswerking en een goed uitgebouwde samenwerking met en tussen de andere diensten van het Centrum Algemeen Welzijnswerk.

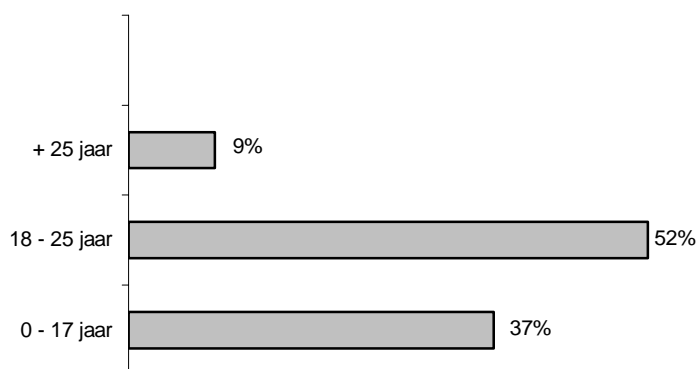
Verwezen door	
Onderwijs	33,7%
Mantelzorg/directe omgeving	27,7%
Algemeen welzijnswerk (AWW)	10,9%
Internet (websites ed.)	9,9%
Onbekend	6,9%
Andere (cliënt/ex-cliënt, soc dienst OCMW, soc tewerkstelling, justitie, ...)	4%
Vrijwilligerswerk	2%
Minderhedensector	2%
Cultuur	2%
Justitie (niet politioneel)	1%

- Bereiken van de doelgroep

De doelgroep van het JAC zijn jongeren tussen 12 en 25 jaar. Uit de tabel merken we op dat jongeren tussen 18 en 25 jaar het vlotst de weg vinden naar het JAC. Algemeen kunnen we stellen dat we het meest jongeren tussen 14 en 21 jaar oud en meer meisjes bereiken. Cliënten boven 25 jaar zijn vaak ouders die informatie komen vragen voor hun kind.

Jongeren krijgen de antwoorden op hun vragen en kunnen dan weer verder. Wanneer het om een zwaardere problematiek gaat, wordt er van uit het JAC doorverwezen. Hierdoor heeft het JAC vaak eenmalige of kortdurende contacten met de cliënten.

leeftijd

Geslacht	
Man	31,7%
Vrouw	68,3%

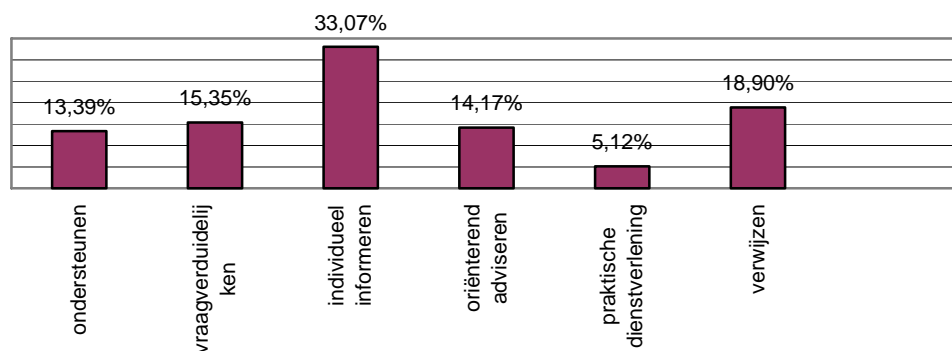
Aantal contacten	
1	63%
2	30,7%
3	1%
4	4%

Een minderheid van de jongeren zijn van allochtone afkomst. Blijkbaar ligt de drempel om een JAC binnen te stappen nog te hoog in sommige culturen, wat ook in andere JAC's te merken is.

ECM	
Ja	6%
Nee	94%

- Aangeboden dienstverlening JAC

Duidelijk voorop staat het individueel informeren, wat overeenstemt met de hoofdcategorie van aanmeldingsvragen: op zoek naar informatie. Dit gaat vaak samen met adviseren.

Door het feit dat het JAC zich profileert als een laagdrempelig en algemeen jongerenonthaal, is het een logisch gevolg dat een groot deel van de vragen worden doorverwezen naar interne en externe diensten die zich meer richten naar één bepaalde problematiek. Er wordt dan ook vaak doorverwezen naar het CAW. Naar het OCMW wordt vaak verwezen bij problemen die te maken hebben met sociale zekerheid, een leefloon, enz.

Verwezen naar	
AWW (algemeen welzijnswerk)	27,6%
Folders, gidsen	25,9%
Sociale dienst OCMW	6,9%
Internet	6,9%
Jeugdwerk	5,2%
Justitie (niet politie)	5,2%
Onderwijs	5,1%
Mantelzorg	3,4%

Geestelijke gezondheidszorg	3,4%
Drughulpverlening	3,4%
Vakbond	3,4%
Bijzondere jeugdzorg	1,7%
Medische sector algemeen	1,7%

5.4.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Inspraak in het beleid door afgevaardigden doelgroepen (jeugdraad, kindergemeenteraad,...) • Concrete werking naar specifieke doelgroep (Roefeldag) • Toegankelijkheid van de jeugdactiviteiten voor kansarme jeugd (Verpatsboem-bon) • sportinitiatieven bevorderen de contacten tussen jongeren uit aandachtsbuurten. • Vzw DAV – uitleendienst van de stad (voor alle verenigingen) • Groot en divers jongeren verenigingsleven en jeugdbewegingswerk • Het bestaan van het JIPA (jongeren informatieplatform) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking van deze inspraak is volledig afhankelijk van politieke wil en ondersteuning. • De sector heeft weinig rechtstreeks contact met de doelgroep, waardoor er onvoldoende voeling is naar hun noden, hetgeen de integratie van het Jeugdwerk bemoeilijkt – bereik? • Het ontbreken van een netwerk, waarin de verschillende diensten elkaar kunnen vinden en door samenwerking groter initiatieven kunnen ontwikkeld worden • DAV uitleendienst is moeilijk bereikbaar en materiaal keuze is beperkt rekening gehouden met jeugdinitiatieven. • Onvoldoende uniformiteit en uitstraling naar de jeugd toe. Initiatieven zijn weinig gekend, men krijgt niet altijd het gevoel dat er iets leeft voor de jeugd in de stad Aalst. • Langetermijnvisie ontbreekt en opportuniteiten worden onvoldoende onderzocht en uitgebuit. • Ontbreken van een bruikbare analyse van 'jeugd' in het algemeen. • Sport initiatieven en jeugdinitiatieven zijn niet hetzelfde maar kunnen een ondersteuning voor elkaar bieden.
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Term 'jeugd' gezamenlijk invullen (qua doelgroep en leeftijd) • In kaart brengen / situering van de 'maatschappelijk achtergestelde jongeren'. • Verjonging van de jeugdwerking • Toekomstige uitwerking van de werking Integrale Jeugd- hulpverlening. • Het promoten en aantrekkelijk maken van de officiële diensten voor de jeugd alsook het promoten van individuele en verenigings/club initiatieven • Bestaande websites rond jeugd aan elkaar linken – bundelen informatie • Grotere uitstraling en centralisatie van de officiële diensten voor de jeugd (zowel recreatieve als hulpverleningsdiensten) • Netwerkvorming tussen officiële diensten 	<ul style="list-style-type: none"> • De decretale verplichtingen (cfr. Jeugdwerkbeleidsplan) belasten de Jeugddiensten. • Strikte regelgeving vanuit de Vlaamse Gemeenschap bemoeilijkt de uitwerking van concrete initiatieven. • Continuïteit in ondersteuning.

voor de jeugd en externe (scholen, clubs, verenigingen, allochtone werkingen...)	
Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007	

5.4.3.3. Kwalitatief

➤ Vaststellingen

Maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren hebben minder gelegenheid tot recreatie dan andere kinderen en jongeren. Dit is te wijten aan verschillende factoren:

- het jeugdwerk en sportverenigingen bereiken weinig maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren
- maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren kennen het aanbod onvoldoende
- maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren worden vaak, al dan niet bewust, uitgesloten
- financiële factor

In het verleden werden zowel op Vlaams als op Aalsters niveau pogingen ondernomen om de participatie aan jeugdwerk te verhogen. De integratie in het reguliere jeugdwerk lukt niet, onder meer door een gebrek aan inzichten en vaardigheden van de kaders om met deze nieuwe realiteit om te gaan.

Binnen de jeugdsector is er in Aalst een ruim aanbod aan mogelijkheden. We stellen echter vast dat de enorme lage participatiegraad van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren heel duidelijk is. Maatschappelijk kwetsbare jongeren vinden amper hun weg naar het reguliere jeugdwerk. In het kader hiervan zijn enkele stedelijke projecten opgestart: Kiekeboe (in samenwerking met CC De Werf). In het centrum van de stad is hierdoor een aanbod voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, maar dit ontbreekt in de deelgemeenten. In Nieuwerkerken is zelfs geen enkele vorm van jeugdwerk te bemerken.

Jeugdwerk kan een belangrijke rol spelen in functie van persoonlijkheidsvorming, socialisatie en integratie van kinderen en jongeren. Een goed begeleide werking die gericht is op alle jongeren heeft een niet te onderschatten effect op hun verdere ontwikkeling en kan een grotere bijdrage leveren tot een wederzijdse tolerantie en positieve beeldvorming. Uit de praktijk blijkt dat gemengde participatie aan jeugdwerk niet vanzelfsprekend is. Dit maakt duidelijk dat het belangrijk is dat lokale overheden gemengde jeugdwerking ondersteunen en stimuleren.

De weinige maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren die lid zijn van een jeugdvereniging, haken na verloop van tijd vaak af. Allochtone kinderen blijven meestal slechts actief in het verenigingsleven tot 12 jaar.

➤ Jeugdwerkinitiatieven

Etnisch culturele minderheden

- Er zijn in totaal 75 jeugdverenigingen. Hier is slechts één aparte/zelfstandige allochtone jeugdvereniging bij. Binnen allochtone zelforganisaties is er wel aandacht voor de jeugd maar ze hebben geen jeugdwerking die een aparte vereniging is. Binnen de Jeugdraad is één allochtone zelforganisatie aangesloten.
- Sinds september 2007 is een zelforganisatie van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren lid van de Jeugdraad. Dit gebeurde na samenwerking met de straathoekwerker. De werking van deze organisatie richt zich op maatschappelijk kwetsbare jongeren en jongeren van verschillende etnisch culturele minderheden. Ze maakt het mogelijk om deze jongeren te informeren over alle aspecten van het jeugdwerk, ze zorgt voor ontmoeting en zinvolle invulling van de vrije tijd. Vele van deze jongeren vinden hier een steun in hun problematische opvoedingssituaties.

Maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren

- Er is één jeugdbeweging die focust op laagdrempeligheid en aanbod op maat.
- Er bestaat een organisatie die naschoolse begeleiding richt op maatschappelijk kwetsbaren. Zo kunnen de jongeren begeleid worden bij hun schoolwerk. Ouders worden hier bijgestaan in hun opvoedingstaken.
- Kinderen en jongeren van opvangcentrum de Vlier krijgen de kans om op vakantie te gaan.

Specifieke doelgroepen

- In Aalst bestaat een HOLEBI-werking die activiteiten rond jeugd en seksualiteit organiseert.
- Kinderen en jongeren met een handicap kunnen terecht voor vrijetijdsactiviteiten in een jeugdbeweging die een aanbod op maat voorziet.

➤ Feiten en meningen

- Op vlak van buurtgerichte werking moet onder andere de wijk Ten Rozen prioritair worden aangepakt.
- De Doe-bon is over het algemeen vrij goed gekend bij de organisaties en wordt steeds aanvaard als betaalmiddel. De actieve bekendmaking ervan kan nog beter. Ook weet men niet goed hoe men leden die met dit systeem wensen te betalen moet overhalen hun schroom te overwinnen.
- +12 jarigen blijven voor sommige organisaties een moeilijk te bereikbare groep. Vooral de dienst jeugd, de Jeugdraad en het Cultuurcentrum geven dit aan.
- Jeugdverenigingen hebben vragen over werking met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en wensen meer begeleiding met good-practices en doorverwijzing. Voor vrijwilligers ligt het te moeilijk om zelf actief deze jongeren of hun ouders te gaan opzoeken. Vaak mist het hen aan tijd of knowhow om dit aan te pakken. Algemeen wordt het belang wel onderkend

om deze doelgroep te gaan betrekken bij het verenigingsleven, maar concreet gebeurt er te weinig mee of is er te weinig informatie.

- Niet enkel de jeugdverenigingen hebben te weinig contacten om maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren te bereiken. De toegankelijkheid van de dienst Jeugd zit op dat punt niet volledig goed. Er is weinig tijd om naar jongeren toe te gaan en de drempel om de dienst Jeugd binnen te stappen is volgens bevoorrechte getuigen nog te groot.
- Er is weinig overleg tussen het jeugdwerk en welzijnsorganisaties. Hierdoor is er weinig of geen doorverwijzing.

Ondanks de verhoogde aandacht voor het bereiken en betrekken van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren binnen deze doelstellingen, onder meer via het stimuleren van gemengde jeugdwerkinitiatieven, blijft er een hoge nood aan ondersteuning van, samenwerken met en linken naar sociale dienstverlening op maat van jongeren die verder gaat dan de huidige samenwerkingen. De acties binnen het jeugdbeleid kunnen ook signaalgevers en doorverwijzers zijn naar de actoren sociale dienstverlening, breder dan de typische jeugdactoren, de Integrale Jeugdhulp én activiteiten kunnen wederzijds versterkt worden. Rond jeugd en welzijn wordt de nood ervaren aan overleg, afstemming en samenwerking. Het lokaal bestuur kan hier aansluiting vinden bij de bestaande onderlinge samenwerking tussen de sectoren van de Integrale Jeugdhulp, waardoor het bestaande wordt erkend en ondersteund en een meerwaarde kan gecreëerd worden door het koppelen van een beleid vanuit het lokaal bestuur aan de reeds bestaande structuren van bv. Integrale Jeugdhulp⁴⁴ of bestaande initiatieven bv. werkgroep spijbelen, schuldhulpverlening, enz.

5.4.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties

Strategische doelstelling: Werken aan een toegankelijk, divers, inclusief en integraal lokaal jeugdbeleid

(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

Operationele doelstelling: de stad Aalst doet een interne evaluatie van haar aanbod en brengt de verscheidene doelgroepen die drempels ervaren in kaart

⁴⁴ (Integrale Jeugdhulpverlening: Algemeen Welzijnswerk, Bijzondere Jeugdbijstand, Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg, Centra voor Leerlingenbegeleiding, Kind en Gezin, Centra voor Integrale Gezinszorg, Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap)

Acties:

- De dienst Jeugd inventariseert het aanbod met betrekking tot drempelverlagende dienstverlening voor kinderen, jongeren en jeugdorganisaties.
- De dienst Jeugd evalueert en herdefinieert haar bestaande aanbod op basis van de leemtes die blijken uit deze inventaris.
- De dienst Jeugd maakt een actoranalyse die het draagvlak verbreedt, de samenwerking verbetert en het bereik vergroot. Hierdoor kan de efficiëntie en effectiviteit vergroten. Deze analyse zal een dynamisch instrument zijn.
- De dienst Jeugd onderzoekt welke noden er zijn met betrekking tot de verschillende problematieken en doelgroepen in Aalst.
- De dienst Jeugd neemt het initiatief om een overleg te organiseren waarbij diverse (bovenlokale) welzijnsorganisaties, andere stadsdiensten en de dienst Jeugd informatie uitwisselen en komen tot een integrale stedelijke visie op diversiteit.
- De dienst Jeugd gaat bij ieder project op zoek naar de nodige partners in het welzijnsveld en vraagt advies aan of betreft de straathoekwerker.

Aandachtspunten:

- Nood aan verhoogde aandacht "jeugd en welzijn" – mogelijk via vzw RWO-ARA/ASO en de Integrale Jeugdhulp
- Nood aan meer overleg, afstemming en samenwerking met de 3de actoren, vertegenwoordigd in deze sectoren – nood aan aandacht en contact met lokaal bestuur
- Het lokaal bestuur kan door het deelnemen aan en ondersteunen van de reeds bestaande samenwerkingsverbanden de bestaande initiatieven en inspanningen honoreren en zo bijdragen tot een verhoogde effectiviteit en efficiëntie inzake "Jeugd en welzijn"
- Meerwaarde door koppeling van een inclusief en integraal beleid naar jongeren vanuit de stad aan de reeds bestaande structuren (complementariteit versterken)

Operationele doelstelling :de dienst Jeugd werkt aan een specifiek aanbod naar volgende doelgroepen:

- Kinderen en jongeren van diverse herkomst met specifieke aandacht voor allochtone meisjes,
- Kinderen en jongeren met een handicap,
- Kinderen en jongeren in kansarmoede en uit de 4de wereld
- Jongeren die drempels met betrekking tot gender en seksualiteit ervaren.

Acties:

- De dienst Jeugd organiseert ateliers voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en voor kinderen en jongeren van diverse herkomst.
- De dienst Jeugd organiseert ontmoetingsactiviteiten voor kinderen en jongeren van diverse herkomst en autochtone jongeren.
- De stad Aalst biedt vorming voor jeugdwerkinitiatieven over toegankelijkheid van jongeren die fysieke, financiële of culturele drempels ondervinden aan.
- De stad Aalst werkt psychische en fysieke drempels bij jeugdwerkinitiatieven in het centrum van de stad en in de deelgemeenten weg. Inclusief de dienst Jeugd.
- De dienst Jeugd volgt externe initiatieven op via hogere overheden of externe organisaties.
- De stad Aalst organiseert vorming en informeert kinderen, jongeren en verenigingen rond pesten en omgaan met diversiteit.
- De dienst Jeugd begeleidt en informeert actief de jeugdwerkinitiatieven die werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.
- De dienst Jeugd stelt de "Doe-bon" ter beschikking van kinderen en jongeren. Met de Doe-bon kunnen kinderen en jongeren, waarvan de ouders niet de nodige financiële armslag hebben, goedkoper deelnemen aan activiteiten in het jeugdwerk. Deze bon kan nog meer bekendheid krijgen en de doelgroep die hem gebruikt kan nog worden uitgebreid.
- De dienst Jeugd werkt samen met CC De Werf in het realiseren van dienstverleningsaanbod naar deze doelgroepen.

Operationele doelstelling : De dienst Jeugd maakt werk van ontmoeting tussen kinderen en jongeren die drempels ervaren m.b.t. het reguliere aanbod en jongeren die geen fysieke, financiële of culturele drempels ervaren.

Acties:

- De dienst Jeugd betreft jeugdverenigingen meer bij de organisatie van Roefel (dag van het kind) en geeft hen een plaats in het programma aanbod.
- De dienst Jeugd werkt mee in een multicultureel overlegplatform met de Lokale Politie, allochtonen (verenigingen), buurtwerking, andere stadsdiensten, ... om versnippering in het aanbod tegen te gaan.
- De dienst Jeugd werkt mee aan een "Open Spelendag" voor alle kinderen van de stad
- De dienst Jeugd stimuleert gemeenschapsvormende activiteiten georganiseerd door de jeugd.
- De dienst Jeugd brengt verschillende jeugdverenigingen uit dezelfde buurt, die zich richten naar verschillende doelgroepen, samen.
- De dienst Jeugd evolueert naar een kenniscentrum rond inclusiviteit en doelgroepgerichte jeugd(werk)initiatieven.

Operationele doelstelling : Dienst Jeugd ondersteunt verenigingen die werken rond het wegwerken van drempels, het toeleiden van en het werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, jongeren uit etnisch-culturele minderheden en jongeren met opvoedingsproblemen.

- De dienst Jeugd ondersteunt jeugdwerkinitiatieven met een werking gericht naar integratie van verschillende doelgroepen. Deze kunnen via bestaande criteria 500,- EUR/jaar extra ontvangen voor hun werking.
- De dienst Jeugd voorziet in de criteria gelden voor alle jeugdwerkinitiatieven die maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren opnemen in hun werking.
- De dienst Jeugd subsidieert welzijnsorganisaties die rechtstreeks in contact komen met de doelgroep maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

5.5. Werk

5.5.1. Inleiding

De dienst werkgelegenheid van de stad is gesitueerd binnen het kader van de werkwinkel. De werking van de werkwinkel steunt op twee pijlers: de geïntegreerde basisdienstverlening waar VDAB de regierol opneemt en de ontwikkeling van de diensteneconomie waar de regierol bij het lokale bestuur ligt.

De werkwinkel biedt een geïntegreerd en volledig aanbod van dienstverlening waarbij gestreefd wordt naar één-cliëntdossier met respect voor de privacy.

Het lokale bestuur zal de regie waarnemen rond de ontwikkeling van een lokale **dienstenwerkgelegenheid** met de intentie een pakket aan nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren, met aandacht voor de zogenaamde kansengroepen. Het globale uitgangspunt is maximale kansen op werk bieden aan de zwakste doelgroep van de ruime groep werkzoekenden. Het bieden van kansen aan mensen uit de kansengroepen moet ook leiden naar een betere leefbaarheid in Aalst in het algemeen en van bepaalde wijken in het bijzonder.

5.5.2. Dienstverlening

➤ Werkwinkels en contactpunten

- Werkwinkel Aalst Rechteroever Hoveniersplein 1, 9300 Aalst
- Werkwinkel Aalst Centrum Hopmarkt 10 A, 9300 Aalst
- Voor een beperkte dienstverlening kan je ook terecht in een van de contactpunten:

Contactpunt Denderleeuw: 't Kasteeltje, Stationsstraat 7, 9470 Denderleeuw

Contactpunt Erpe-Mere: Gemeentehuis, Oudenaardsesteenweg 458, 9420 Erpe-Mere

Contactpunt Haaltert: vzw Sociaal Huis – Donkerstraat 30 9450 Haaltert

Contactpunt Lede: vzw PWA Lede, Vijverstraat 2, 9340 Lede

➤ VDAB

Basisdienstverlening, trajectwerking en vacaturewerking- Hopmarkt 11, 9300 Aalst

Competentiecentrum Aalst- Tragel 55, 9300 Aalst

Arbeidsmarktdiensten (50+Club, Oriëntatiecentrum, Psychologische dienst en

Permanente Tewerkstellingscel)- Tragel 49, 9300 Aalst

➤ PWA vzw

Werkwinkel Aalst Centrum

Hopmarkt 10a, 9300 Aalst

➤ ATB

Werkwinkel Aalst Centrum

Hopmarkt 10a, 9300 Aalst

➤ Stad Aalst Sectie werkgelegenheid

Werkwinkel Aalst Rechteroever - Hoveniersplein 1, 9300 Aalst

- Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid – Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)
St. - Jobstraat 196, 9300 Aalst
- Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid - Toezicht op de sociale wetten
Graanmarkt 1, 9300 Aalst
- Uitbetalingsinstellingen
 - HULPKAS VOOR WERKLOOSHEIDSUITKERINGEN
Frédéric Van der Nootstraat 8 9300 Aalst
 - ABVV - ALGEMEEN BELGISCH VAKVERBOND
Houtmarkt 1 9300 Aalst
 - ACV - ALGEMEEN CHRISTELIJK VAKVERBOND
Hopmarkt 45 9300 Aalst
 - ACLVB - ALGEMENE CENTRALE DER LIBERALE VAKBONDEN
Kerkhoflaan 14 – 16 9300 Aalst
- Erkende multidisciplinaire teams in de regio
 - Centrum voor Advies en Oriëntering (CADOR)
 - CLB Aalst
 - CLB Dender
 - CLB Centrum voor Buitengewoon Onderwijs v/h Gemeenschapsonderwijs
 - CMW Federatie Socialistische Mutualiteit Bond Moyson
 - CMW Christelijke Mutualiteiten Land van Aalst
 - CAW Liberale Mutualiteiten van Oost-Vlaanderen
 - Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) - Onafhankelijke Ziekenfondsen
 - ICAW Partena - Onafhankelijk ziekenfonds Vlaanderen
- Centra Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs
 - Centrum voor Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs Vrij Technisch Instituut,
Ledebaan 234, 9300 Aalst
 - Centrum voor Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs Koninklijk Technisch
Atheneum I, Welvaartstraat 70, 9300 Aalst
- Opleidings- en tewerkstellingsinitiatieven (niet-limitatief)
 - Begeleid werk/De Werkgaard vzw
 - De Loods vzw- opleidingscentrum
 - De Loods vzw - Sociale Werkplaats
 - Keerpunt vzw
 - KOPA vzw Werkwillig
 - Vokans vzw
 - Kringwinkel Teleshop
 - Beschutte Werkplaats Aalst vzw
 - Projecten lokale diensteneconomie

5.5.3. Analyse

5.5.3.1. Kwantitatief

Totale werkgelegenheid SWSE

Totale werkgelegenheid SWSE (steunpunt werk en sociale economie)		
	2004	2005
Aalst	34.515	34.873

Bron: lokale statistieken – sociale conjunctuurbaremeter januari 2008

Werkloosheidsgraad

Werkloosheidsgraad gemeente Aalst gemiddelde 2007						
	2007	%	2006	Vershil	2005	verschil
NWWZ	2.720	100%	3.118	- 12,8%	3.483	- 21,9%
Totaal	7,19%		8,33%	-1,14	9,38%	-2,19
Mannen	6,30%		7,17%	-0,87	8,24%	-1,94
Vrouwen	8,26%		9,73%	-1,47	10,76%	-2,50

Bron: VDAB wegwijs op de arbeidsmarkt 2007

Niet - werkende werkzoekenden

Kenmerken niet – werkende werkzoekende gemeente Aalst 2007							
		2007	%	2006	Vershil	2005	verschil
Categorie	WZUA	2.173	79,8%	2.540	-14,5%	2.658	-18,3%
	Schoolverlaters	177	6,5%	206	-14,0%	263	-32,7%
	Vrij ingeschreven	158	5,7%	152	+3,8%	262	-39,8%
	Andere	213	7,8%	220	-3,5%	300	29,1%
Geslacht	Mannen	1.303	47,8%	1.481	-12,0%	1.694	-23,1%
	Vrouwen	1.417	52,1%	1.637	-13,4%	1.789	-20,8%
Leeftijd	<25 jaar	539	19,8%	665	-18,8%	867	-37,8%
	25 tot 40 jaar	871	32,0%	1.014	-14,1%	1.138	-23,5%
	>= 40 jaar	1.310	48,1%	1.439	-9,0%	1.478	-11,4%
Studieniveau	Laaggeschoold	1.598	58,7%	1.840	-13,1%	2.081	-23,2%
	Middengeschoold	785	28,8%	907	-13,4%	1.001	-21,5%
	Hooggeschoold	337	12,3%	371	-9,3%	402	-16,2%
Werkloosheidsduur	<1 jaar	1.506	55,3%	1.655	-9,0%	2.004	-24,9%
	1 tot 2 jaar	398	14,6%	572	-30,5%	638	-37,7%
	>= 2 jaar	817	30,0%	891	-8,3%	841	-2,9%
Nationaliteit	Niet-EU	226	8,3%	231	-2,0%	251	-9,8%
Etniciteit	Etnisch niet-EU	372	13,6%	400	-7,0%	421	-11,7%
Beroep	Arbeiders	1.647	60,5%	1.865	-11,7%	2.095	-21,4%
	Bedienden	1.073	39,4%	1.253	-14,4%	1.388	-22,7%
arbeidsgehandicapten		436	16,0%	423	+3,2%	421	+3,5%

Bron: VDAB wegwijs op de arbeidsmarkt 2007

Aantal NWWZ laaggeschoold <25 jaar

2004	2005	2006	2007
448	433	353	242

Bron: VDAB wegwijs op de arbeidsmarkt 2007

Aantal NWWZ laaggeschoold 25 tot 40 jaar

2004	2005	2006	2007
660	602	556	418

Bron: VDAB wegwijs op de arbeidsmarkt 2007

In 'Wegwijs op de Vlaamse arbeidsmarkt 2007'⁴⁵ van VDAB wordt de arbeidsmarkt gescreend op drie domeinen : bevolking, tewerkstelling en werkzoekenden.

➤ Bevolking

De regio Zuid – Oost Vlaanderen heeft een relatief laag aantal jongeren (t.o.v. Vlaanderen) : 26,8%. Voor Aalst is dit 26,0%. Ook het aantal mensen met een Maghrebijnse en Turkse nationaliteit is in onze stad beperkt (0,59%) t.o.v. het Vlaams gemiddelde (0,79%). Het aandeel leefloners is in de provincie Oost-Vlaanderen (0,48%) vrij hoog vertegenwoordigd t.o.v. het Vlaams gemiddelde (0,37%). Voor Aalst is dit 0,40%.

➤ Tewerkstelling

Op Vlaams niveau zijn er 5,0 niet werkende werkzoekenden (NWWZ) per vacature. Het provinciaal gemiddelde bedraagt 5,5. Voor Aalst is dit 6,8. De Vlaamse regering streeft naar een werkzaamheidsgraad van 70%; Momenteel bedraagt die voor Vlaanderen 67,8%. In de provincie Oost-Vlaanderen is dit momenteel 69,5%. In Aalst is de werkzaamheidsgraad 69,4%. In Vlaanderen is er voor 63,6 van de 100 beroepsactieven een job beschikbaar. In Zuid-Oost-Vlaanderen is dit echter nog niet het geval (arr. Aalst : 46,1%). De hoge score van de stad Aalst (66,0%) is duidelijk te wijten aan de aanwezige industrieterreinen. Een hoge werkzaamheidsgraad met beperktere werkgelegenheidsgraad voor een regio, betekent pendelarbeid.

De stad Aalst kent een hoge tertiariseringsgraad. Per 100 beroepsactieven werken er 76,1 in de bediendesector.

➤ werkzoekenden

Hier wordt de situatie 'december 2006' tegenover 'december 2005' vergeleken.

In Vlaanderen is het aantal NWWZ in een jaar tijd gedaald met 16,1%. Voor de provincie Oost-Vlaanderen bedraagt dit 16,0% en Aalst kende een daling van 14,6%. Ook de langdurige werkloosheid (+ 1 jaar) daalt in Aalst minder sterk (- 11,5%) dan op Vlaams niveau (-13,1%). Voor de hele provincie ligt dit cijfer op -12,6%.

Voor het arr. Aalst (6,3%) ligt de werkloosheidsgraad onder het provinciaal (6,8%) als het Vlaams (7,0%) gemiddelde. Voor Aalst is dit niet het geval (7,5%).

Op Vlaams niveau bedraagt het aantal laaggeschoolden 52,1% (max. 2^e graad secundair onderwijs). Onze regio kent een vrij groot aantal laaggeschoolden (arr. Aalst : 56,6%). Ook hier kent Aalst een hoog cijfer (59,9%).

In Vlaanderen is 19,5% van de werklozen jonger dan 25 jaar. Een gelijkaardig cijfer (19,6%) zien we voor de provincie Oost-Vlaanderen. Het arr. Aalst kent een jeugdwerkloosheid van 17,6%.

Het aantal werkzoekenden van Maghrebijnse en Turkse origine ligt zeker in het arr. Aalst (3,8%) merkbaar onder het Oost-Vlaams (10,7%) en Vlaams (10,9%) niveau.

In Aalst is dit 6,2% (evenwel nog onder het Vlaams gemiddelde).

Medio 2007 is er een kentering merkbaar in de cijfers voor Aalst. Een grote factor die hier in meegespeeld heeft is de sluiting van Volkswagen Vorst. Maar dit is natuurlijk

⁴⁵ Wegwijs op de arbeidsmarkt 2007 op www.vdab.be

niet de enige factor: in heel Zuid - Oost Vlaanderen is een stagnering van het aantal vacatures op te merken.

5.5.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Een uitgebreid scholennet en gevarieerde opleidingsmogelijkheden. • De aanwezigheid van verschillende overheidsdiensten en specifieke stedelijke diensten: Economische Zaken en Werkgelegenheid, PWA, RVA, VDAB • Hoofdstation openbaar vervoer. • Het bestaan van tal van overlegorganen en adviesraden. • Bestaan van 2 functionele werkwinkels. • Bestaan van een netwerk. • Bestaan van het project arbeidszorg. • Ontwikkeling van de sociale economie. • Sociale tewerkstellingsprojecten via Stadsbestuur en OCMW 	<ul style="list-style-type: none"> • Een gebrek aan invulling van de bestaande (leegstaande) industrieterreinen en de te lange procedure voor ontwikkeling (Structuurplan–afbakeningsproces regionaalstedelijk gebied). • De hoge werkloosheidsgraad kansengroepen (vooral laaggeschoolden, allochtonen, alleenstaande moeders en laaggeschoolden). • Gebrek aan kinderopvang • De verkeersproblematiek / mobiliteit doelgroep. • Lange wachttijden voor sommige opleidingen • Stad en OCMW maken onvoldoende gebruik van de aangereikte opportuniteiten (bv. sociale economie)
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Goed en nuttig gebruik van het gebied Siesegemkouter, gekoppeld aan sociale tewerkstelling. • Ontwikkeling zone Osbroek en Gerstjes • Groot-stedenbeleid = samenwerking Provincie en grote steden. • De ontwikkeling van de stationsomgeving. • Deeltijds onderwijs + WLH : nood aan brugprojecten • Uitbouw sociale economie, waaronder o.m. diensteneconomie • Nood aan inventarisatie van bestaande opleidings- en begeleidingssystemen. • Onderzoeken en proberen gebruik maken van ALLE subsidiëringmogelijkheden. • Komen tot wisselwerking sociale economie / reguliere circuit • Nood aan financiële omkadering tewerkstelling art 60§7 voor begeleiding op de werkvloer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het voortdurend wijzigen van de bestaande regelgeving en maatregelen. • Slechte financiële situatie algemeen (stad en hogere overheid) • Het mobiliteitsprobleem. • Het algemeen economisch klimaat. • Algemene mindere belangstelling voor de doelgroep.
Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007	

5.5.3.3. Kwalitatief

- Het lokaal bestuur als dynamische regisseur

Op 23 maart 2000 werden onderhandelingen gestart tussen de stad Aalst, VDAB, RVA, OCMW en vzw PWA om uitvoering te geven aan de conceptnota van 2 februari 2000 van Vlaams Minister van Werkgelegenheid en Toerisme Renaat Landuyt met betrekking tot de oprichting van Lokale Werkwinkels en een FORUM lokale werkgelegenheid. Op basis van deze nota sloten deze partners een Lokale Samenwerkingsovereenkomst af. Met deze overeenkomst zou men op lokaal niveau de bestuurlijke krachten bundelen in functie van het verhogen van de kansen van werkzoekenden op duurzame werkgelegenheid.

Daarnaast werd in 2001 de aanzet gegeven om het werkgebied van de werkwinkel te vergroten naar de omliggende gemeenten Denderleeuw, Erpe-Mere, Haaltert en Lede. De gevolgen waren de opstart van een nieuwe werkwinkel in Aalst en een contactpunt in ieder van boven vermelde gemeenten. Deze contactpunten garanderen een verhoogde dienstverlening dicht bij de werkzoekenden.

De werkwinkel is een instrument in het kader van de uitbouw van het lokaal werkgelegenheidsbeleid, dat gestalte geeft aan 2 belangrijke functies:

- De werkwinkels worden uitgebouwd als een "één-loket-systeem" door het aanbieden van een **geïntegreerde dienstverlening onder regie van de VDAB**. Werkzoekenden en werkgevers kunnen er terecht voor informatie omtrent de individuele werkgelegenheidssituatie, de dienstverlening van VDAB, OCMW's, de vzw's PWA, RVA, de stad/gemeenten, ATB. Zo nodig kunnen cliënten gericht doorverwezen worden.
- Het **lokale bestuur** neemt de **regie** waar omtrent de ontwikkeling van een lokale **dienstenwerkgelegenheid**. Er gaat vooral aandacht naar de creatie van nieuwe duurzame werkgelegenheid, met aandacht voor de kansengroepen.

Een dagelijks beheer neemt de sturing van de Werkwinkels en de contactpunten waar. Het Forum werkgelegenheid bestrijkt de regio Zuid-Oost-Vlaanderen. De Serr-Resoc neemt het secretariaat waar. Een stuurgroep dienstenwerkgelegenheid is lokaal actief en geeft mede ondersteuning en inhoud aan de lokale regierol over de ontwikkeling van nieuwe dienstenwerkgelegenheid. De stuurgroep lokale diensteneconomie stemt het dienstenaanbod binnen Groot Aalst op elkaar af, detecteert de behoeften of noden, geeft kansen aan nieuwe partnerschappen en versterkt bestaande partnerschappen.

- Instrumenten van het lokaal bestuur voor de ontwikkeling van jobs in de lokale dienstenwerkgelegenheid

Een eerste aanzet voor de ontwikkeling van de lokale diensteneconomie was de nota "Krijtlijnen voor de ontwikkeling van de nieuwe nabijheidsdiensten op lokaal niveau" van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme in 2001 en vormde de aanzet tot partneroverleg om een actieplan voor Aalst te ontwikkelen. Dit actieplan werd gerealiseerd vanuit de bestaande lokale dynamiek met de partners rond werk en welzijn. Op 29 mei 2001 keurde de gemeenteraad van Aalst het Actieplan Lokale Dienstenwerkgelegenheid 2001 – 2004 goed

Drie projecten werden samen met verschillende partners gerealiseerd:

1. het buurtantennenzorgsysteem, met als partner OCMW Aalst;
2. buurttentie en groene zorg met als partner de sociale werkplaats De Loods
3. Virtuele drempel met als partner het Buurtcentrum ACRO (nu Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen project Buurtweb)

Dit actieplan creëerde 13 nieuwe tewerkstellingsplaatsen voor kansengroepen en werd verlengd tot en met 2007.

Het jeugdwerkloosheidsplan werd op 21 oktober 2005 voorgesteld aan de 13 steden en gemeenten met een jeugdwerkloosheid van meer dan 20 %.

De bedoeling van het jeugdwerkloosheidsplan was tweeledig – een opdracht voor de VDAB en een opdracht voor het lokaal bestuur:

- De VDAB diende te zorgen voor een sluitende aanpak, waarbij de jongeren worden aangemoedigd om aan het werk te gaan. In Aalst werd geopteerd voor jongerencoaches enerzijds en bijzondere aandacht voor de bouwsector anderzijds.
- De opdracht van de stad Aalst was drieledig: competentieverhoging voor jongeren, bevorderen van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij de lokale overheden (intern en extern) en een uitbreiding van lokale diensteneconomie realiseren gericht op -25 jarigen. Binnen dit onderdeel werkte men drie projecten uit: Jongeren in de Groene Zorg, Buurtweb en De Brug.

Vanuit de werkwinkel van de stad Aalst wordt het werkgelegenheidsbeleid verder uitgewerkt en gestuurd. Stad Aalst neemt hier in samenwerking met het OCMW de rol van regisseur op zich. Daarbij staat de uitbouw van de sociale economie – de tewerkstelling van kansengroepen – in al zijn werkvormen centraal. Overleg met alle relevante stakeholders is hier essentieel: samenwerking met andere beleidsdomeinen binnen het stadsbestuur en een dialoog met alle relevante actoren van de arbeidsmarkt. Essentieel zijn hierbij :

- netwerkvorming en gestructureerd overleg bestendigen
- ondersteuning van specifiek buurtgerichte of doelgroepgerichte dienstenontwikkeling met aandacht voor het ondersteunen van partnerschappen

De werkwinkel fungeert hierbij als eerste contactpunt: alle actoren die een project wensen op te starten waarbij de tewerkstelling van kansengroepen centraal staat, kunnen hier terecht voor informatie, ondersteuning, uitwerken van het project en samenbrengen van relevante partners. Het lokaal bestuur kan hierbij noden en behoeften detecteren die met sociale economie kunnen worden ingevuld. Daarnaast moet de meerwaarde van de werkwinkel erin bestaan niches te onderzoeken en partners samen te brengen om nieuwe projecten uit te werken en zo bijkomende tewerkstelling te realiseren.

Het doel van het lokaal tewerkstellingsbeleid is om tewerkstellingsprojecten uit te werken die enerzijds tegemoet komen aan de bestaande maatschappelijke noden en behoeften in Aalst en omgeving en anderzijds tewerkstellingskansen bieden aan diegenen die het moeilijk hebben.

De inwerkingtreding van het nieuwe decreet Lokale Diensteneconomie (22 december 2006) moet hierbij impulsen geven om bestaande en nieuwe initiatieven via erkenning een structurele ondersteuning te bieden. In het kader van dit nieuwe decreet worden verkennende gesprekken gevoerd met de verschillende partners inzake mogelijkheden voor nieuwe projecten en initiatieven.

Naast het ontwikkelen van nieuwe initiatieven neemt de stad ook een trekkersrol op zich om Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen te integreren in het beleid. Het lokaal bestuur treedt veel op als cofinancier voor de verschillende projecten. Ondanks de precaire financiële situatie van de stad worden er inspanningen gedaan om de bestaande projecten te behouden en zelfs nieuwe te ontwikkelen. Intussen wordt vanuit de dienst werkgelegenheid verder gewerkt om het dienstenaanbod binnen Groot Aalst op elkaar af te stemmen, de behoeften of noden te detecteren en nieuwe projecten voor te bereiden met nieuwe of bestaande partners.

Onrechtstreeks heeft de partnersamenwerking binnen de lokale diensteneconomie en jeugdwerkloosheidsplan ook nieuwe wegen geopend en dan voornamelijk de samenwerking met de Centra Deeltijds Onderwijs. De grote behoefte aan opvang en begeleiding van jongeren uit het deeltijds onderwijs resulteerde in de ontwikkeling van voortrajecten aan de stad, mogelijkheden tot snuffelstages en beschikbaarheid van technische werkvloeren van de stad voor brugprojecten van het OCMW. Tevens werden 6 plaatsen voor BIO-projecten (beroepsinlevingsovereenkomsten) bij de stad Aalst voorzien voor jongeren uit het deeltijds onderwijs.

- Analyse themagroep 'werk'

Werkaanbieders - regulier circuit

- hoge verwachtingen bij werkgevers - vacatures schrikken soms af
- werkgevers kunnen enkel overtuigd worden tot aanwerven kansengroepen wanneer hiervoor tegemoetkomingen zijn, omkadering en begeleiding
- Sommige werkzoekenden 'renderen' niet in reguliere economie wanneer tekort aan begeleiding en ondersteuning
- nood aan extra mensen voor begeleiding op de werkvloer

- meer informatie naar werkgevers en werkgeversverenigingen over geheel van werkgelegenheidsbeleid – vooral bij kleine werkgevers

Werkaanbieders – sociale economie

- huisvestingsproblematiek sociale economie-initiatieven bv. Teleshop, De Loods,..m.b.t. huurprijs en kwaliteit
- social – profit als belangrijke tewerkstellingsplaats (zowel reguliere economie als sociale economie) bv. kinderopvang, vergrijzing, ondersteuning thuiszorg
- meer mogelijkheden voor de zwakste doelgroepen, ook sociale economie is soms te hoog gegrepen want ook sociale economie moet 'rendabel' zijn
- vraag naar bijkomende mogelijkheden en plaatsen aangepast werk (lichamelijk, psychisch)
- weinig aanbod arbeidszorg in onze regio + vooral gericht op mannen
- voor velen is arbeidszorg een eindpunt/definitief
- 2 categorieën werkenden/werkzoekenden binnen sociale economie:
 - doorstroom haalbaar
 - finaliteit/eindpunt/maximaal haalbare

Werkzoekenden: aandachtspunten

- kennis Nederlandse taal
- attitude, al dan niet in combinatie met langdurige werkloosheid
- (te lage) scholingsgraad
- deeltijdse lerende jongeren: onvoldoende aanbod wanneer geen deeltijdse tewerkstelling
- Veelal is er een onderliggende problematiek aanwezig – ifv het realiseren van een (duurzame) tewerkstelling is het meestal noodzakelijk dat deze eerst wordt beantwoord (randvoorwaarden !) bv. de link tussen werk/arbeidsmarkt en welzijn

Opleidingen

- weinig opleidingsaanbod voor anderstaligen en/of werkenden
- meer opleidingen vraagt meer middelen
- taal vooral probleem bij laaggeschoolde anderstaligen – plafond kennis Nederlands wordt soms bereikt
- opleidingen voor knelpuntberoepen hebben niet altijd veel succes
- zijn opleidingen afgestemd om regionale situatie en vacatures?

Randvoorwaarden

- werkloosheidsval
- nood aan kinderopvang: in ontwikkeling: occasionele en flexibele opvang en buurtgerichte opvang
- mobiliteit
- omkadering en begeleiding
- randvoorwaarden: aandacht onderliggende problematieken

Als prioritaire aandachtspunten worden kinderopvang, meer mogelijkheden voor de zwakste doelgroepen, meer (sociale) begeleiding en opvolging van de link met welzijn naar voor geschoven.

5.5.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties

Strategische doelstelling: Sociale economie en maatschappelijk verantwoord ondernemen⁴⁶

Operationele doelstelling: Regisseur en stimuleren van sociale economie

Een grote groep van werkzoekenden heeft het nog steeds moeilijk om te participeren aan de reguliere arbeidsmarkt. De vermindering van de werkgelegenheid binnen de secundaire sector verkleint nog voor heel wat mensen de kans om in te treden op de arbeidsmarkt.

Als centrumstad wil Aalst hiervoor de nodige aandacht hebben en ondersteuning bieden aan goed gestructureerde sociale economieprojecten. Aalst zal optreden als regisseur en stimulator voor de ontwikkeling van de lokale sociale economie en van de lokale diensteneconomie.

Operationele doelstelling: voorbeeldfunctie en stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen

Stad Aalst wil een voorbeeldfunctie hebben en een stimulerende rol spelen op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzame ontwikkeling. Aalst streeft hiertoe binnen haar eigen werking, maar ook binnen de Aalsterse bevolking, naar een breder draagvlak en een doorgedreven bewustmaking rond duurzame ontwikkeling. Bij nieuwe bestekken voor aanneming van werken, leveringen en diensten zullen wij de mogelijkheid van de invoering van sociale clausules onderzoeken. Ook zal het bestuur trachten de uitvoering van acties en/of nieuwe initiatieven te toetsen aan de algemene principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen en dit als rode draad doorheen haar beleidsvoering meenemen.

Strategische doelstelling: Regisseur Lokale Diensteneconomie binnen Lokale Werkwinkel

In het kader van de oprichting van de lokale werkwinkels ging stad Aalst een partnerschap aan met de VDAB. De VDAB neemt de regierol op voor de organisatie van de basisdienstverlening voor de werkzoekenden. De stad staat op haar beurt in voor de uitbouw van de lokale en sociale diensteneconomie en werkt een lokaal werkgelegenheidsbeleid uit. De stad wil deze regierol binnen de werkwinkels Aalst Centrum en Rechteroever blijven invullen en optimaliseren. Door het ontwikkelen, opstarten en ondersteunen van lokale en sociale economieprojecten wil Aalst komen tot meer en meer kwaliteitsvolle aangepaste (sociale) tewerkstelling voor kansengroepen, met grote aandacht voor de doorstroom naar en de wisselwerking met de reguliere economie. De sociale economie moet ook voor de bevolking op het vlak van dienstverlening een meerwaarde betekenen door de uitbouw van stabiele dienstenbedrijven die optimale kwaliteit en service bieden.

Om deze doelstellingen te realiseren zal Aalst het structureel overleg met alle actoren bestendigen, bestaande partnerschappen versterken en nieuwe partnerschappen ontwikkelen. Een werking wordt ontwikkeld in het kader van kwetsbare jongeren uit het deeltijds onderwijs i.f.v. het vinden van aansluiting bij de arbeidsmarkt.

⁴⁶ Ibid. 8, p. 39-40.

5.6. Etnisch-culturele minderheden

5.6.1. Inleiding

In de centrumsteden blijft de etnisch – culturele diversiteit toenemen. Aangezien enerzijds de (veranderlijke) lokale factoren bepalen welke etnisch-culturele groep een minderheid is en, anderzijds, de vorm en omvang van het lokaal integratiebeleid bepaald wordt door de mate aan etnisch-culturele diversiteit, heeft deze toename van diversiteit tot gevolg dat de algemene voorzieningen genoodzaakt zijn om het eigen beleid op deze permanente evolutie af te stemmen.

Het minderhedenbeleid is zowel inclusief als categoriaal. Het inclusieve beleid t.a.v. etnisch-culturele diversiteit moet zich ontwikkelen op 5 dimensies: wegwerken van achterstand, bestrijden van achterstelling, verhogen van de competentie in het omgaan met etnisch-culturele verschillen, realiseren van een optimale betrokkenheid van doelgroepen en voorzieningen bij het tot stand komen van het beleid en het realiseren van een diversiteit op het niveau van de algemene voorzieningen. De inclusiviteit is een heel belangrijke doelstelling aangezien het welslagen van het lokaal integratiebeleid nog steeds afhangt van een constructieve samenwerking tussen de verschillende algemene lokale voorzieningen.

Waar nodig wordt categoriaal gewerkt, dus via specifieke acties en voorzieningen. De verschillende maatregelen, op verschillende levens- en beleidsdomeinen, dienen tegelijk ondernomen te worden: het minderhedenbeleid is ook een integraal beleid⁴⁷.

5.6.2. Dienstverlening

➤ stad Aalst – Dienst Integratie

Als lokale overheid heeft de stad Aalst de verantwoordelijkheid voor de realisatie van het lokaal integratiebeleid. De coördinatie van het lokaal minderhedenbeleid gebeurt sinds 2001 door de stedelijke dienst Integratie.

De dienst Integratie wil door middel van een inclusief beleid de integratie van burgers van diverse herkomst bevorderen. Concreet heeft de dienst de volgende doelstellingen:

- de stad Aalst voert een inclusief diversiteitsbeleid, prioritair gericht naar burgers van diverse herkomst
- het verhogen van de inspraak en participatie van de doelgroepen
- het maatschappelijk draagvlak voor het voeren van een lokaal diversiteitsbeleid verhogen
- de dienst voldoet aan de bepalingen van het kwaliteitsdecreet

Via haar minderhedenbeleidsplan wil de stad achterstand, achterstelling en uitsluiting van burgers van diverse herkomst voorkomen en bestrijden waardoor gelijke kansen

⁴⁷ Stad Aalst, Minderhedenbeleidsplan 2007-2010, p.4-5.

en een gedeeld burgerschap geoptimaliseerd worden. Dit door een driesporenbeleid van onthaal, opvang en emancipatie. Op basis van het minderhedenbeleidsplan worden 3 jaarlijkse convenanten afgesloten met de Vlaamse Regering⁴⁸.

Daarnaast is het onderwijsopbouwwerk één van de belangrijkste domeinen. De onderwijsopbouwwerkers van de stad werken aan het realiseren van gelijke onderwijskansen en –rechten. Kinderen en jongeren die geconfronteerd worden met achterstand en achterstelling op het vlak van onderwijs vormen de doelgroep. Via vernieuwende initiatieven wordt gestreefd naar structurele inbedding en de participatie van ouders en kinderen aan het onderwijs staat centraal. Acties zijn onder meer het verhogen van de taalvaardigheid, het verbeteren van de communicatie tussen de ouders en de school en het begeleiden, ondersteunen en motiveren van ouders in hun opvoedingstaak.

Bij de dienst integratie kunnen allochtonen ook steeds terecht voor individuele hulpverlening: allerhande administratieve zaken zoals naturalisatieaanvragen, subsidieaanvragen, contact met en doorverwijzing naar andere dienstverleningen (bv. VDAB, OCMW, Sociaal Huis, enz.)

De stad Aalst heeft ook een Minderhedenraad, waarin ook de zelforganisaties zijn vertegenwoordigd.

- ONOV vzw (Het Onthaal Nieuwkomers Oost-Vlaanderen vzw) – vestiging Aalst

ONOV vzw vestiging Aalst, binnenkort Inburgering Oost – Vlaanderen Regio Aalst, biedt mensen die nieuw zijn in België een op maat gemaakt programma of traject aan in het kader van inburgering in onze samenleving. Dit in samenwerking met het lokaal bestuur, het Huis van het Nederlands en de VDAB. Een programma kan bestaan uit lessen Nederlands, maatschappelijke oriëntatie en/of individuele begeleiding, afhankelijk van de nood van de 'nieuwkomer' en met als doel de zelfredzaamheid en levenskwaliteit te verhogen. Voor sommigen is een inburgeringstraject verplicht, voor anderen niet. De zogenaamde 'oudkomers' behouden steeds een recht op inburgering.

In Aalst komt het onthaalbureau voort uit het vroegere integratiecentrum, dat gedurende enkele decennia werkte met en voor allochtonen. In die zin is de samenwerking met het stadsbestuur niet nieuw. Het stadsbestuur was steeds vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering; het centrum was op haar beurt vertegenwoordigd in de Minderhedenraad van de stad. Er werd ook regelmatig samengewerkt rond bepaalde projecten. Voorts was er jarenlang financiële steun voor taalcursussen en lessen maatschappelijke oriëntatie.

Het inburgeringsdecreet heeft bepaald dat de stad een doorverwijsfunctie heeft voor anderstalige nieuwkomers. Allochtonen die nieuw zijn in Vlaanderen en zich in Aalst komen vestigen, worden systematisch door de Dienst Bevolking verwezen naar het onthaalbureau. De stedelijke dienst Integratie stuurt elke nieuwkomer een brief

⁴⁸ Ibid.47.

waarin men opgeroepen wordt zich aan te melden voor een inburgeringsprogramma bij het onthaalbureau. Maar de samenwerking met de stad gaat veel verder : het stadsbestuur blijft ook in het onthaalbureau vertegenwoordigd en binnen de Minderhedenraad wordt samen met andere partners gezocht naar structurele oplossingen en worden adviezen geformuleerd voor het stadsbestuur⁴⁹.

Op 01/02/08 bekrachtigde de Vlaamse Regering een nieuwe aanpassing aan het inburgeringsdecreet, waardoor er ook een kleine wijziging is van de groep inburgeraars die de gemeente informeert en doorverwijst naar het onthaalbureau.

De gemeente heeft een dubbele taak in het inburgeringsbeleid:

- de gemeente heeft als taak nieuwkomers te informeren over het inburgeringsbeleid en hen door te verwijzen naar het onthaalbureau. Ze moet nieuwkomers inlichten over hun recht op inburgering, hun plicht tot inburgering en de sancties wanneer ze hier niet aan voldoen.
- De gemeente registreert de door onthaalbureaus Inburgering uitgereikte attesten van alle inburgeraars in de gemeente.

➤ Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen vzw

Het Huis van het Nederlands (HvN) helpt iedereen die Nederlands wil leren op weg naar een geschikte cursus en dit zowel voor beginners als anderstaligen die reeds een basiskennis Nederlands hebben. In Oost-Vlaanderen en ook in Aalst is er immers een ruim aanbod aan lessen en cursussen Nederlands als tweede taal (NT2) en het is voor anderstaligen niet altijd makkelijk om hieruit het meest geschikte aanbod te vinden. Het Huis van het Nederlands organiseert zelf geen lessen, maar oriënteert en informeert de kandidaten vanaf 16 jaar over de verschillende mogelijkheden.

➤ Multicultureel Overlegplatform

In zijn huidige bezetting bestaat het platform enerzijds uit welzijnsactoren, verenigingen en (stads)diensten die door hun reguliere werking betrokken zijn bij het diversiteits- en integratiebeleid, het buurtbeheer en het jeugdwerk. Anderzijds participeren ook enkele veiligheidsactoren zoals de lokale politie en de dienst Preventie aan het overleg. Daarnaast worden ook verschillende gemeenschappen bij het overleg betrokken⁵⁰.

De werking van het platform is voornamelijk verbonden met de eerste en derde pijler van het lokale diversiteitsbeleid. Het platform wil dan ook verbanden leggen tussen beleidsdomeinen (jeugd, veiligheid, leefbaarheid van buurten) en wil een maximale betrokkenheid van de doelgroep realiseren. Bij het uitwerken van deze missie bakent het overleg een aantal doelstellingen af. Daarbij dient een onderscheid gemaakt te

⁴⁹ Ibid. 47, p. 89-90.

⁵⁰ Tot op heden maken volgende partners deel uit van het platform: Marokkaanse gemeenschap, Dansschool Malika, Lokale Politie Aalst, vzw Afrobeller (Afrikaanse gemeenschap), ABVV, Street Boys, vzw ODiCe, Jac, dienst Integratie, dienst Welzijnszorg; sectie Jeugd, Lokale Politie Dendermonde, ACV, Turkse gemeenschap vzw Kevser en vzw Mozaik, Jeugdraad, vzw Parol, Mayumbu (Afrikaanse gemeenschap), Jeugdhuis Ter Linden, Ontmoetingshuis De Brug, dienst Preventie, Samenlevingsopbouw

worden tussen sociale en maatschappelijke doelstellingen. De eerste zijn meer op het individu georiënteerd terwijl de laatste rekening houden met het algemeen belang en de maatschappelijke realiteit.

- Sociale doelstellingen: bereiken van de doelgroep, communiceren met de doelgroep, inspelen op de vragen en behoeften van de doelgroep, aanwakkeren van de bekwame betrokkenheid van de doelgroep, doorverwijzen van de doelgroep (kennismaking met sociaal netwerk).
- Maatschappelijke doelstellingen: reduceren van overlast, toeleiden van de doelgroep naar werk en naar het regulier vrijetijdsaanbod, bevorderen van de beeldvorming omtrent de doelgroep.

Bij het oplijsten van 'samenlevingsconflicten' moet gekomen worden tot een zinvolle lijst. D.w.z. dat we bij het samenstellen van zo'n lijst niet enkel het verhaal van de autochtoon moeten krijgen maar ook, van de allochtoon. Er moet ook bij de allochtonen gepolst worden naar wat zij als samenlevingsproblemen ervaren. Deze kant van het verhaal wordt vaak vergeten⁵¹.

➤ JUNA vzw

Juna vzw vangt buitenlandse niet-begeleide minderjarigen op en biedt hen begeleiding. Het zijn -18 jarigen die in België verblijven zonder ouder(s) of voogd. Elke buitenlandse niet-begeleide minderjarige van 12-18 jaar die geen asielaanvraag heeft ingediend, kan in principe bij Juna worden opgevangen. Uiteraard is het aantal plaatsen beperkt (20). Daarnaast heeft Juna zich gespecialiseerd in de opvang van minderjarigen die slachtoffer zijn van mensenhandel en wordt er prioriteit verleend aan de jongeren wiens psychische en fysieke integriteit ernstig in gevaar is. Jongeren worden opgevangen op vraag van het Comité Bijzondere Jeugdzorg of een jeugdrechter. Soms worden jongeren rechtstreeks op vraag van politiediensten die de jongere hebben aangetroffen, opgenomen. Ook de Dienst Voogdij of individuele voogden melden jongeren aan. Gemiddeld verblijft een jongere een tiental maanden bij Juna. Hier krijgt hij/zij naast opvang ook individuele begeleiding.

Juna vzw is voor haar werking erkend door de Vlaamse Gemeenschap, Beleidsdomein Welzijn Volksgezondheid en Gezin (WVG), Agentschap Jongerenwelzijn⁵².

➤ Lokaal Opvanginitiatief – OCMW Aalst

De basisconventie voor het eerste LOI (Lokaal Opvang Initiatief) van het OCMW Aalst trad in werking vanaf 1 maart 2000. In totaal beschikt het OCMW nu over 58 opvangplaatsen voor kandidaat-vluchtelingen. In het OCMW van Aalst is er bij het opstarten van de LOI's geopteerd om te werken met het systeem van leefgeld.

⁵¹ Ibid.47,p.107.

⁵² Ibid.47, p.93-94.

Bij aankomst worden de mensen wegwijs gemaakt in de manier van werken in de LOI's. Voor medische zorg wordt doorverwezen naar de dichtstbijzijnde huisarts die hen indien nodig kan doorverwijzen naar het Algemeen Stedelijk Ziekenhuis (ASZ). Voor illegalen is er de dringende medische hulpverlening.

Aangezien Aalst een redelijk grote stad is, zijn de taallessen voldoende uitgebouwd door de organisatie voor volwassenenonderwijs Leerpunt vzw. Het OCMW werkt samen met deze organisatie en draagt de kosten voor de taallessen van de bewoners. Wanneer er bewoners herhaaldelijk niet aanwezig zijn tijdens de lessen worden we gecontacteerd door de mensen van Leerpunt. In Aalst is het onderwijs voor nieuwkomers gecoördineerd en kijkt een contactpersoon in welke school er plaats is.

5.6.3. Analyse

5.6.3.1. Kwantitatief⁵³

Ongeveer 4.000 Aalstenaars maken deel uit van een etnisch-culturele minderheid. Overeenkomstig het Vlaams decreet "burgers van diverse herkomst", behoren zij tot één van de volgende vier categorieën:

Allochtonen

Allochtonen zijn de personen die zich legaal in België bevinden, ongeacht of zij de Belgische nationaliteit hebben, en die tegelijkertijd aan de volgende voorwaarden voldoen:

- a) minstens één van hun ouders of grootouders is geboren buiten België;
- b) zij bevinden zich in een achterstandspositie vanwege hun etnische afkomst of hun zwakke sociaal-economische situatie.

De twee grootste gemeenschappen zijn de Turkse en Maghrebijnse (Marokkaanse, Algerijnse en Tunesische). Zij vertegenwoordigen zowat de helft van de Aalsterse burgers van diverse herkomst.

Vluchtelingen

Vluchtelingen zijn personen die zich in België bevinden en die aan één van de volgende voorwaarden voldoen:

- a) zij zijn door België als vluchteling erkend op basis van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend in Genève op 28 juli 1951;
- b) zij hebben in België asiel aangevraagd en hun aanvraag werd niet definitief afgewezen (kandidaat-vluchtelingen).

De conventie van Genève definieert een vluchteling als persoon die zich buiten zijn land van herkomst bevindt en die op een gefundeerde basis bevreesd is dat hij in zijn eigen land zal worden vervolgd omwille van zijn ras, godsdienst, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde groep of politieke opinie. De vluchteling is niet in staat, of niet bereid om de bescherming van zijn eigen land in te roepen.

⁵³ Ibid.47, p.8-11.

Woonwagenbewoners

Woonwagenbewoners zijn mensen met een nomadische cultuur, die traditioneel in een woonwagen wonen of gewoond hebben.

Woonwagenbewoners vormen geen homogene bevolkingsgroep.

We onderscheiden drie deelgroepen: de autochtone voyageurs, de Roms en de Manoeshen. Deze laatste twee groepen worden in de volksmond vaak zigeuners genoemd.

Mensen zonder papieren

Vreemdelingen zonder wettig verblijfsstatuut die wegens hun noodsituatie opvang of bijstand vragen, worden soms als mensen zonder papieren aangeduid. Omdat ze in geen enkel register voorkomen, is hun aantal moeilijk te achterhalen. Binnen de doelgroep onderscheiden we vier subgroepen:

- a) uitgeprocedeerde asielzoekers: na de behandeling en afwijzing van hun dossier, gaven zij geen gevolg aan het bevel om het land te verlaten;
- b) uitgeprocedeerden in het kader van een gezinshereniging: hun dossier werd onontvankelijk of ongegrond verklaard omdat ze niet voldeden aan de wettelijke criteria voor een gezinshereniging. Ook zij moeten het land verlaten, wat niet altijd gebeurt;
- c) buitenlandse studenten die na het verstrijken van hun studentenvisum in België zijn gebleven;
- d) illegalen die nooit een verblijfsvergunning hebben aangevraagd. Ook de mensen die met een geldig (toeristen) visum het land zijn binnengekomen, maar niet terugkeerden toen dat visum verstreek, vallen in deze categorie.

In januari 2007 telde Aalst 77.907 inwoners. Het aantal vreemdelingen was 2.373, of 3,05% van de Aalstenaars. Het aantal burgers van diverse herkomst wordt geschat op 4.000 of 5,13% van de Aalsterse bevolking. Onder burgers van diverse herkomst vallen ook Belgen die van allochtone origine zijn.

Leeftijd	Belg			Vreemdelingen			Totaal		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
< 16	6.105	5.749	11.854	223	213	436	6.328	5.962	12.290
16 – 25	4.215	4.599	8.814	158	206	364	4.373	4.805	9.178
26 – 35	4.830	4.650	9.480	269	290	559	5.099	4.940	10.039
36 – 45	5.935	5.773	11.708	235	206	441	6.170	5.979	12.149
46 – 55	5.773	5.594	11.367	142	112	254	5.915	5.706	11.621
56 – 65	4.246	4.298	8.544	80	68	148	4.326	4.366	8.692
> 65	5.715	8.052	13.767	91	80	171	5.806	8.132	13.938
Algemeen totaal	36.819	38.715	75.534	1.198	1.175	2.373	38.017	39.890	77.907

Bron: bevolkingsregister, vreemdelingenregister en register van naturalisaties

Leeftijd	Belg			Vreemdelingen			totaal		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
< 16	8,08	7,61	15,69	9,40	8,98	18,38	8,12	7,65	15,77

16 – 25	5,58	6,09	11,67	6,66	8,68	15,34	5,61	6,17	11,78
26 – 35	6,39	6,16	12,55	11,34	12,22	23,56	6,56	6,34	12,89
36 – 45	7,86	7,64	15,50	9,9	8,68	18,58	7,92	7,67	15,59
46 – 55	7,64	7,40	15,04	5,98	4,72	10,7	7,59	7,32	14,91
56 – 65	5,62	5,69	11,31	3,37	2,87	6,24	5,55	5,61	11,16
> 65	7,57	10,67	18,24	3,83	3,37	7,2	7,45	10,44	17,90
Algemeen totaal	48,74	51,26	100	50,48	49,52	100	48,80	51,2	100

Bron: bevolkingsregister, vreemdelingenregister en register van naturalisaties

De bevolking van Aalst (januari 2007)		
	Allochtonen	Minderheden
Totaal	75.534	2.373

De EU-landen die het meest vertegenwoordigd zijn, zijn Nederland (314), Spanje (104), Frankrijk (102) en Italië (86). De niet EU-landen die het meest vertegenwoordigd zijn, zijn Turkije (242), Marokko (191), Congo (83), Rusland (49), Filippijnen (44) en China (36).

Als het gedetailleerder geanalyseerd wordt valt het op dat de grootste groep vreemdelingen de Turken en Maghrebijnen (Marokkanen, Algerijnen en Tunesiërs) zijn. Ze zijn in totaal met 467. De Turken en Marokkanen maken hiervan het grootste deel uit met respectievelijk 242 Turken en 191 Marokkanen tegenover 14 Algerijnen en 20 Tunesiërs. Het aantal nationaliteitswijzigingen van vreemdeling naar Belg in de periode van 01/01/04 tot en met 01/01/07 bedraagt 527. De meest voorkomende nationaliteitswijzigingen van vreemdeling naar Belg zijn van de nationaliteiten Congolezen (70), Marokkanen (69), Turken (66), Joegoslaven (56) en Rwandezers (30).

Turken en Maghrebijnen in Aalst (januari 2007)			
Nationaliteit	Man	Vrouw	Totaal
Turken	116	126	242
Marokkanen	86	105	191
Algerijnen	10	4	14
Tunesiërs	11	9	20
Algemeen totaal	223	244	467

Burgers van diverse herkomst (januari 2007)			
	Man	Vrouw	totaal
Vreemdelingen	1.198	1.175	2.373
Naturalisaties	246	281	527
woonwagenbewoners			74

Aantal nieuwkomers per 1.000 inwoners van 2004-2006			
	2004	2005	2006
Aalst	4,9	4,8	5,8
Centrumsteden	8,5	8,3	9,4
Vlaams gewest	6,7	6,7	7,4

Bron: agentschap voor binnenlands bestuur afdeling beleid binnenland, steden en inburgering

5.6.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • De stedelijke dienst Integratie. Twee halftijdse krachten (schoolopbouwwerk) dienen als brugfiguren in het kader van het onderwijs. • Samenwerking tussen Stad, Huis van het Nederlands en het Onthaalbureau. • Vanuit de Dienst Integratie is er contact met de Turkse, Marokkaanse, Koerdische en Afrikaanse gemeenschap (via verenigingen) • Het organiseren van multiculturele activiteiten (bv. jaarlijks vrouwfeest) ter bevordering van een positieve beeldvorming bij de autochtone bevolking. • Er is een verantwoordelijke schepen Minderhedenbeleid. • Het streven naar inclusiviteit via convenant etnisch-culturele minderheden. • Taalcursussen, via het Onderwijs Sociale Promotie voor laaggeschoolde anderstaligen, gericht op het verwerven van de taal, doch eveneens als instrument voor het vinden van werk. • Het inburgeringsbeleid (i.s.m. het Onthaalbureau). • Deelname aan het Lokaal Overlegplatform (LOP) 	<ul style="list-style-type: none"> • Termen als minderhedenbeleid / kansarmoedebeleid en 'burgers van diverse herkomst' zorgen voor verwarring omtrent de doelgroep. • Wie doet wat rond het thema (versmeltingen / naamwijzigingen en wijzigende opdrachten als gevolg van wijzigende wetgeving). Nood aan samenwerking en afstemmen van de werkingen. • Het aanbod van taallessen voor migranten is ontoereikend, vooral voor de 'laaggeschoolde oudkomers' • De aanwezigheid van migranten in specifieke buurten (Turkse gemeenschap op rechteroever, Marokkaanse gemeenschap op linkeroever). Ook andere culturen en Franstalige Belgen van andere origine bevinden zich verspreid in onze stad. • Er is nog onvoldoende samenwerking tussen migranten uit verschillende culturen. • Weinig verenigingen van etnisch-culturele minderheden.
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar de mogelijkheid van samenwerking tussen autochtonen en allochtonen enerzijds en de allochtonen onderling anderzijds. • De aanwezigheid van een Huis van het Nederlands en een Onthaalbureau in Aalst 	<ul style="list-style-type: none"> • Het associëren van migranten met kandidaat politiek- en/of economische vluchtelingen (doelgroepverwarring) • Het aarzelend beleid van de regering zorgt ervoor dat vreemdelingen pas laat een beslissing ontvangen inzake hun statuut. • Veelvuldige beleidswijzigingen zorgen voor bijkomende onduidelijkheid en bemoeilijken de werking. Al moeilijk voor de veldwerkers, dus zeker voor de doelgroep en het publiek.
Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007	

5.6.3.3. Kwalitatief

Voor de eerstelijnshulpverlening/individuele hulpverlening krijgt de integratiedienst vooral mensen via de bevolkingsdienst. Deze mensen bieden zich in vele gevallen ook aan bij OCMW en/of Sociaal Huis. Het Sociaal Huis/CAW onderneemt geen actie wanneer een aandeel minderheden wordt bereikt dat in verhouding is tot het demografisch cijfer/aandeel in de bevolking. Wanneer deze verhouding lager ligt, zal

worden getracht het bereik te verhogen. Wanneer deze groep oververtegenwoordigd is, bv. aanmeldingen Sociaal Huis, probeert men hiervan de oorzaak te achterhalen.

Aanmeldingen Sociaal Huis:

- Specifiek voor 'vreemdelingenmaterie'
- Na dienstverlening Stad en/of OCMW: 2de opinie
- Voor dienstverleningsaanbod vergelijkbaar met vragen kansarme autochtonen bv. administratieve ondersteuning.
- Individuele hulpverlening van Sociaal Huis naar etnisch-culturele minderheden zeer vergelijkbaar met deze vanuit de stad (dienst Integratie)
- Aanmeldingen bij Sociaal Huis en CAW zijn zo hoog omdat velen zich aanmelden met een cluster van problemen waarop onvoldoende antwoord kan geboden worden door andere dienstverleningen. De dienstverleningen specifiek voor etnisch-culturele minderheden zijn immers zeer gereguleerd en versnipperd.

Veel informatie bereikt de mensen niet en/of is onbegrijpbaar voor hen. Bijkomend zijn de allochtone verenigingen moeilijk bereikbaar en zijn deze zeer divers en verschillend georganiseerd. Informatie wordt in vele gevallen binnen de gemeenschap aan elkaar verder doorgegeven: wanneer 1 persoon geholpen kan worden, leidt dit in vele gevallen tot een kettingreactie aan vragen.

Vele initiatieven zijn gericht op 'nieuwkomers' waardoor de 'oudkomers' niet/moeilijk worden bereikt. Indien de oudkomers worden bereikt is het aanbod soms onaangepast bv. gericht op anderstaligen zonder enige kennis van onze maatschappij.

Taal

- Goede werking met Tolkendienst en Babel
- Probleem van de kind-tolken. Bijkomend krijgen kinderen ook bv. financiële verantwoordelijkheid.
- Tolken zijn niet altijd neutraal / culturele reflex.

→ aandacht door elke dienstverlener en bij elk contact voor maximaal stimuleren leren en gebruik Nederlands om toegang tot reguliere aanbod en participatie mogelijk te maken en te verhogen.

Het tekort aan kinderopvang is ook voor deze groep een heel groot probleem bij de zoektocht naar werk en/of voor het volgen van een opleiding of Nederlandse les.

Illegalen

- Uitwijzingen gebeuren niet altijd en/of mensen "verdwijnen" na bevel om land te verlaten.
- OCMW: beantwoorden vragen, doorverwijzen (bv. maaltijden), dringende medische steun
- Velen blijven leven zoals voorheen daar ze worden opgevangen door eigen netwerk voor inkomen en/of via zwartwerk. Mensen die hierop niet kunnen terugvallen zullen bv. verhuizen.
- In vele gevallen vergelijkbare leefomstandigheden met daklozen (maar zeer verschillend rechtenverhaal!)

Algemeen kan gesteld worden dat er hoge nood is aan bijkomende kinderopvang, het aanbod en gebruik van Nederlandse les en mogelijkheden tot 'ontmoeting' om de etnisch-culturele minderheden binnen onze stad aansluiting te laten vinden bij het sociaal-maatschappelijk gebeuren, het reguliere aanbod en als voorwaarde tot een verhoogde participatie.

5.6.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties

In de overeenkomst tussen de Vlaamse Regering en de stad Aalst, de zogenaamde minderhedenconvenant 2007-2010, worden alvast volgende **strategische doelstellingen** naar voor geschoven⁵⁴:

1. Het stadsbestuur van Aalst draagt bij tot het samenleven in diversiteit, waarbij herkenning wordt bevorderd en het gemeenschappelijke benadrukt, zodat de verbondenheid tussen mensen versterkt.
 - samenleven in diversiteit slaat niet alleen op de inwoners van diverse herkomst, maar ook op de autochtone bevolking
 - communicatie
 - sensibilisering

2. Het stadsbestuur bevordert de toegankelijkheid van diensten en voorzieningen, opdat iedereen die een aanbod/product wenst of nodig heeft, dit op gelijkwaardige en aan bevredigende voorwaarden kan verwerven en de diensten en dienstverlening (her)kent.
 - Lokaal integratiebeleid vanuit etnisch-culturele diversiteit
 - Betrekken alle diensten van het lokaal bestuur
 - Dient integratie neemt regie op voor inclusief beleid
 - Het minderhedenbeleid is zowel inclusief als categoriaal

3. Het stadsbestuur bevordert op een actieve wijze de participatie opdat mensen zien en aanvoelen dat ze deel uitmaken van een groter geheel en zich daarbij betrokken voelen, en opdat mensen zich engageren en een rol opnemen, naargelang hun context, voorkeuren en interesses.
 - Actief en gedeeld burgerschap
 - Participatie en emancipatie
 - Nieuwe initiatieven tot betrokkenheid en verhogen bereik
 - Vindplaatsgericht werken
 - zelforganisaties

4. Het stadsbestuur bevordert inburgering opdat mensen de mogelijkheid hebben en de nodige instrumenten verwerven om voldoende zelfredzaam te zijn en hun eerste stappen te zetten in het samenleven in diversiteit.

5. Het stadsbestuur bevordert het maatschappelijke draagvlak opdat de verschillende aspecten van het beleid inzake samenleven in diversiteit ondersteund en gedragen worden door een zo breed mogelijk netwerk van mensen, groepen en instellingen vanuit een gemeenschappelijke belang.

⁵⁴ Ibid. 47,p. 114-122.

- Communicatie
- Informatie
- sensibilisering

6. Het stadsbestuur voert een kwaliteitsvol beleid dat zich weerspiegelt in de regiefunctie en in de opmaak van het beleidsplan.

Aandacht voor de randvoorwaarden in functie van een maximaal participeren aan en aansluiting vinden bij de maatschappij en haar voorzieningen vinden we in volgende strategische doelstelling:

Strategische doelstelling: Naar een structurele en niet-categoriale armoedeaanpak

Operationele doelstelling: Een actief gelijke kansen beleid in functie van de toegang tot en aansluiting bij de reguliere voorzieningen van mensen met minder behartigde belangen

(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

5.7. Wonen

5.7.1. Inleiding

Door die veranderde ruimtelijke indeling woont een hoger percentage van de bevolking in de stad en de stad blijft om allerlei redenen een grote aantrekkingskracht uitoefenen waardoor er steeds meer nieuwe inwoners komen. Ook voor Aalst is dit het geval. Hierdoor neemt de vraag naar een degelijk en betaalbaar woonaanbod toe.

5.7.2. Dienstverlening

Via de Woonwinkel en de woonsite (via de website van de stad Aalst) wordt aan de burger een zeer laagdrempelige toegangspoort geboden tot informatie over en ondersteuning bij het realiseren van het recht op wonen:

- informatie over mogelijke premies, subsidies en fiscale voordelen
- overzicht van de wetgeving i.v.m. de vele woonfacetten
- huren en verhuren via het Sociaal Verhuurkantoor van de Stad
- informatie voor huurders en zitdagen van de Huurdersbond
- verhuur sociaal patrimonium van de Stad
- hypotheclair krediet via het Vlaams Woningfonds
- informatie en toegang tot de andere Sociale Huisvestingsmaatschappijen actief op het grondgebied van Aalst

Bijkomend investeert het lokaal bestuur in specifieke woonvormen of opvangmogelijkheden bv. het Lokaal Opvang Initiatief via het OCMW voor vluchtelingen. Daarnaast heeft CAWRA vzw een uitgebreid aanbod binnen de thuislozenzorg.

5.7.3. Analyse

5.7.3.1. Kwantitatief

Sociaal Patrimonium 01.01.2006				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Sociale huurwoningen (zonder appartementen)	677	2,1%	16.226	2,9%
Sociale huurappartementen	619	1,9%	16.835	3,0%

Bron: Vlaamse Maatschappij voor sociaal wonen

Totaal woningenbestand			
	Aalst	Oost-Vlaanderen	Vlaanderen
1991	29.437	498.127	2.141.557
2001	31.613	545.921	2.297.915

Bron: gemeentelijk woondossier

Aantal huurwoningen			
	Aalst	Oost-Vlaanderen	Vlaanderen
1991	8.432	158.156	650.346
	28,60	31,80	30,40
2001	8.137	145.546	590.566
	25,70	26,70	25,70

Bron: gemeentelijk woondossier

Aantal woningen naar typologie			
	Aalst	Oost-Vlaanderen	Vlaanderen
1991			
Eengezinswoningen	24.806	423.984	1.680.534
Appartementen	4.579	73.183	457.183
Andere	52	960	3.840
2001			
Eengezinswoningen	25.544	452.394	1.831.179
Appartementen	6.034	81.822	457.524
Andere	35	715	9.212

Bron: gemeentelijk woondossier

De hoedanigheid van de bewoners			
	Aalst	Oost-Vlaanderen	Vlaanderen
1991		498.127	
Eigenaars		332.922	
Huurders		158.156	
Onbekend		7.049	
2001	32.229	538.900	2.354.942
Eigenaars	22.902	380.347	1.668.886
Huurders	8.149	145.546	593.607
Onbekend	804	13.007	56.731

Bron: NIS, SEE 2001

Comfort van de woningen 01.10.2001				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Woningen zonder CV	11.918	36,4%	193.443	34,9%
Woningen zonder badkamer	1.362	4,2%	24.543	4,4%
Woningen zonder toilet	813	2,5%	15.049	2,7%

Bron: NIS, SEE 2001

Leegstand, verwaarlozing en ongeschiktheid van woningen 03.01.2007				
	Aalst		Oost-Vlaanderen	
	Absoluut	Relatief	Absoluut	Relatief
Leegstaande woningen	138	0,4%	1.284	0,2%
Verwaarloosde woningen	48	0,1%	336	0,1%
Ongeschikte woningen	121	0,4%	984	0,2%

Bron: Vlaamse Overheid ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed (RWO) agentschap wonen Vlaanderen

Opmerking: cijfers niet vergelijkbaar met deze van vóór 2007 wegens andere inventarisatiemethode

5.7.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Het bestaan van een gemeentebedrijf voor grond- en bouwbeleid. • Het bestaan van de instrumenten van de Vlaamse Wooncode <ul style="list-style-type: none"> - recht op voorkoop - conformiteitsattest - sociaal beheersrecht - ongeschikt – en onbewoonbaarverklaring (gekoppeld aan strafrechtelijke optreden – Vl. Wooninspectie) • Het bestaan van een woonwinkel waar zowel de huurdersbond als het Vlaams Woningfonds zitdag hebben. De woonwinkel zelf geeft info rond huursubsidies en premies. • Het functioneren van de technische adviesstructuur GECORO (Gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Ordening) • Het voorhanden zijn van een reglementering op kamerverhuur. • Het bestaan van een Woonraad en de opmaak van een 'Woonplan'. • De aanwezigheid van 3 sociale huisvestingsmaatschappijen + het sociaal patrimonium van de Stad Aalst • Aanwezigheid van het crisispvangcentrum Niemandland • Aanwezigheid van 2 woonwagenterreinen • Leegstandsheffing 	<ul style="list-style-type: none"> • Het percentage woningen zonder klein comfort ligt hoger dan het Vlaams gemiddelde • Het percentage woningen gebouwd voor 1960 ligt hoger dan het Vlaams gemiddelde en het Oost-Vlaams gemiddelde • Het percentage sociale huurwoningen ligt onder het Vlaams gemiddelde • Er zijn lange wachtlijsten voor het bekomen van een sociale woning. Het ontbreken van een centrale inschrijvingslijst geeft geen duidelijkheid over het aantal. • Er is een tekort aan woningen voor alleenstaanden en nieuw samengestelde gezinnen. • De administratieve procedure die gepaard gaat met de bouw van sociale woningen (meestal op niveau Vl. Gemeenschap) zorgt voor trage vorderingen in de bouwdoSSIERS. • Het bekomen van huursubsidies is verbonden aan strenge regelgeving.
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • De mogelijkheid tot het stimuleren van verantwoorde stadsverdichting • Het aanboren van andere subsidiekanalen voor het revitaliseren van aandachtsbuurten. • De samenwerking met de Cel Huisvesting van de provincie Oost-Vlaanderen. • Organisatie van een overlegmoment tussen het Stadsbestuur / OCMW en de Huisvestingsmaatschappijen. • Meer gebruik maken van de instrumenten van de Vlaamse Wooncode • Proberen streven naar een rationele bezetting van de sociale woningen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De uitdeining van de Brusselse rand met als gevolg hoge huur- en verkoopprijzen. • De toenemende gezinsverdunding. • De vergrijzing van de bevolking.
Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007	

5.7.3.3. Kwalitatief

De belangrijkste wijziging binnen de woningmarkt situeert zich op het vlak van betaalbaarheid. Hoe meer mensen voor de stad kiezen, hoe hoger de woningdruk wordt en hoe hoger de prijzen. De vastgoedmarkt neemt een hoge vlucht. De prijzen van appartementen en woonhuizen zijn fors gestegen. Dit alles maakt het voor inwijkelingen met een laag inkomen vaak lastig om een geschikte woning te vinden. De gestage daling van de betaalbaarheid van het wonen impliceert dat er niet alleen behoefte is aan meer sociale huur- en koopwoningen maar dat ook voor de zogenaamde middenklasse, die een te hoog inkomen heeft voor de sociale woningmarkt, het verwerven van een woning problematisch wordt. Steeds meer mensen moeten zich bijgevolg op de huurmarkt richten. Uit de woonfiche, opgesteld door de provincie Oost-Vlaanderen, blijkt dat de betaalbaarheid van het wonen voor huurders in Aalst meevalt. Het aandeel huurders dat een woning huurt in de respectievelijke prijsklassen minder dan 250 euro/maand en tot 500 euro/maand ligt gevoelig hoger dan het cijfer voor het arrondissement en de provincie. Hier moet echter rekening gehouden worden met het grote aantal sociale huurwoningen en het feit dat – ondanks het strenge reglement- de kamerwoningen gevoelig in aantal zijn toegenomen.

Wat de kwaliteit van het patrimonium betreft, is er in de stad nog heel wat werk aan de winkel. De vergelijking tussen de absolute cijfers van de stad en de provincie omtrent woningkwaliteit kunnen immers niet in het voordeel van de stad geïnterpreteerd worden. Voor de categorie 'woningen zonder centrale verwarming' scoort de stad ongeveer even hoog. Voor woningen zonder badkamer en zonder toilet ligt het cijfer voor Aalst iets onder dat van de provincie.

Ten opzichte van andere centrumsteden bengelt Aalst voor wat de woningen met klein comfort betreft aan het einde van de lijst. De stad scoort dan weer wel goed voor de categorie 'woningen die voldoen aan alle criteria, inclusief tuin'. Hier speelt hoogstwaarschijnlijk het positieve effect van het vrij landelijk karakter van de deelgemeenten, waar het overgrote deel van de huizen over een tuin beschikt. Het gebrek aan comfort moet dan weer gesitueerd worden in de arbeiderswijken, gelegen rond de kernstad en De Dender.

Met het wegvallen van de industrieën zijn die buurten vaak ontdaan van hun economische relevantie waardoor ze meer en meer op zichzelf teruggeplooid zijn. Het zijn wijken die door de aanwezigheid van grote verkeersaders een toegangspoort vormen tot het stadscentrum maar er zelf geen deel van uitmaken. Ze worden gekenmerkt door een weinig aantrekkelijke woonomgeving met weinig groen/ontspanningsruimte en woningen met weinig comfort. Een doordacht woonbeleid in combinatie met stadsvernieuwingsprojecten kunnen er op termijn voor zorgen dat die buurten opnieuw zuurstof krijgen.

In de voorbije periode werd vooral gewerkt rond de versterking van de dienstverlening van de Woonwinkel naar kansarme doelgroepen (kwetsbare bewoners en kleine eigenaars). De aandacht voor wonen vertrok vanuit een sociaal-maatschappelijk perspectief. Logischerwijs waren ook de genomen initiatieven sociaal geïnspireerd:

- Het toekennen van voorschotten op de Vlaamse huursubsidie en op de Vlaamse verbetering- en aanpassingspremie
- Het aanbieden van een centraal informatiepunt ter ondersteuning van kansarme en kwetsbare bewoners en kleine eigenaars.

De Woonwinkel maakte haar sociale missie ook door tal van andere maatregelen/projecten waar. De verhuring van sociale woningen door het SVK (Sociaal Verhuurkantoor van de stad) is in dat opzicht het vermelden waard. In de voorbije tien jaar zijn er ook inspanningen geleverd met betrekking tot de woonkwaliteit van het eigen patrimonium 'huurwoningen'.

Daarnaast voert de dienst Volksgezondheid controle uit op leegstand en verwaarlozing van panden op de privémarkt (leegstandsbelasting). Op die manier is de stad ook actief in de strijd tegen huisjesmelkerij. De stad heeft ook een reglement inzake kamerwoningen ⁵⁵.

5.7.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties

Aalst wil door het voeren van een actief woonbeleid aan de behoeften tegemoetkomen. Gebrekkige huisvesting is een factor van uitsluiting en bestaansonzekerheid geworden. Aalst wil met andere woorden dat meer mensen een kwaliteitsvolle en betaalbare woning vinden in de stad en de deelgemeenten. In dat opzicht ambieert Aalst een aangename stad te zijn voor verschillende bevolkingsgroepen. De maatregelen, die hieronder voorgesteld worden, hebben een strategische waarde en worden genomen door een stadsbestuur dat zich op het vlak van wonen zowel als regisseur als actief uitvoerder wil profileren.

De maatregelen zijn dan ook gericht op het verwezenlijken van een woningaanbod, aangepast aan de behoeften van de burgers, en op het realiseren van aangename woonbuurten met een hoge diversiteit en sociale mix. Een beleid zal gevoerd worden dat afgestemd is op veranderende behoeften van burgers. Aandacht dient immers te gaan naar de vergrijzing van de bevolking, waardoor een woonbeleid, complementair aan de intramurale zorg voor senioren, zich ook moet richten naar het zo lang mogelijk kunnen thuis laten wonen van senioren door sensibilisering en aanpassingswerken aan hun woning (levenslang wonen). Naast het 'permanente' wonen zullen ook inspanningen worden gedaan om andere woon- en opvangvormen voor verschillende doelgroepen, bv. crisisopvang, verder te ontwikkelen.

Op het gebied van wonen leidt dit tot volgende acties⁵⁶:

Strategische doelstelling 1 : Het voeren van een actief woonbeleid

Het realiseren van een regiefunctie door de stad inzake wonen is gericht op het verhogen van de kwaliteit van het lokale woonbeleid en op maatregelen die regierol van de stad ondersteunen.

Operationele doelstelling 1.1: Opmaak van een beleidsturend woonplan

Een integrale aanpak vereist inzicht, visie en strategie, dewelke worden verworven via de ontwikkeling van een stedelijk woonplan met concrete maatregelen volgens prioriteit.

⁵⁵ Ibid. 11, p. 24-35.

⁵⁶ Ibid.55.

Operationele doelstelling 1.2: Bevorderen interactie en samenwerking tussen diverse stadsdiensten via cel Woonbeleid

De realisatie van deze beleidsdoelstelling vereist interactie van en goed geoliede samenwerking tussen verschillende diensten van het lokaal bestuur en lokale actoren zoals de o.m. de sociale huisvestingsmaatschappijen

Operationele doelstelling 1.3: Uitbreiden van de bestaande woonwebsite

De verdere uitbouw van een virtuele ontmoetingsplaats van de diverse lokale woonactoren en verhogen van het informatieaanbod. Deze website ook ter beschikking stellen in de Woonwinkel.

Strategische doelstelling 2: Het nemen van maatregelen ter bevordering van de woonkwaliteit en de betaalbaarheid van wonen

Operationele doelstelling 2.1 :Voeren van een sensibilisatiebeleid naar eigenaars m.b.t. de woningkwaliteit

Oprichting van een cel Leegstand dewelke zal werken aan een inventarisatie van leegstand, verwaarlozing en verkrotting, aan het verbeteren van woonkwaliteit (te renoveren en voldoen aan kwaliteitsnormen), aan de uitbouw van een sensibiliseringsbeleid en middelen zal inzetten zodat woningen ter beschikking komen op private huurmarkt.

Operationele doelstelling 2.2: Erkenning van het sociaal verhuurkantoor (SVK)

Operationele doelstelling 2.3. Herinstalleren van stedelijke woonraad

Bij de nieuwe installatie van de woonraad zal aandacht gaan naar een hernieuwing van statuten waardoor ook deskundigen deel kunnen uitmaken van deze raad en zal een efficiëntere werking worden nagestreefd door een opdeling in werkgroepen naar thema.

Strategische doelstelling 3: Het waarborgen van een effectieve hulpverlening door het realiseren van een gediversifieerd aanbod inzake crisisopvang

Operationele doelstelling 3.1: naast de bestaande crisisopvang, zal de dienstverlening worden uitgebreid naar crisisopvang en kortverblijf voor een nieuwe doelgroep, nl. vrouwen en hun minderjarige kinderen.

Op haar grondgebied beschikt Aalst niet over een dergelijke opvangmogelijkheid. Door de uitbreiding van Niemandslaan wordt de kans geboden om hier iets aan te doen:

- Het uitbreiden van de doelgroep van mannen naar bijkomend vrouwen en hun minderjarige kinderen, waardoor elke burger op één locatie terecht kan voor crisisopvang
- Het inspelen op de hoge nood die herhaaldelijk wordt aangekaart door tal van welzijnsorganisaties, waaronder het OCMW, en de Sociale dienst van de Lokale Politie.
- De meerwaarde van een dergelijke uitbreiding van de crisisopvang is dat niet langer uitgeweken dient te worden naar opvang buiten regio Aalst, waardoor vele hulpvragers, ook tijdens de crisisopvang binnen Aalst, continuïteit van dienstverlening e.a. kunnen genieten bv. schoolgaande jongeren
- Het toegankelijk maken van het aanbod voor families en vrouwen met hun

minderjarige kinderen (kunnen worden opgevangen op één locatie).

Strategische doelstelling: Levenslang goed wonen
(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

5.8. Senioren

5.8.1. Inleiding

Bij de uitbouw van een toekomstgericht ouderenbeleid wordt het lokaal bestuur geconfronteerd met een aantal gekende demografische ontwikkelingen, met name de vergrijzing en 'verwitting' (vergrijzing binnen de vergrijzing) van de bevolking en een hogere levensverwachting, enerzijds, en een verhoogde vraag naar gedifferentieerde zorg op maat, anderzijds.

Verder is er de feminisering van de ouderdom en hebben de nieuwe generaties ouderen andere en hogere verwachtingen over de dienstverlening (kwaliteit, privacy, maatwerk,...) en zal er veel minder een beroep kunnen gedaan worden op familie en mantelzorg door de toegenomen gezinsverdunding.

Bijkomend is er de noodzakelijke aandacht voor deze groeiende bevolkingsgroep binnen de andere levens- en beleidsdomeinen bv. mobiliteit (bereikbaarheid van diensten), aanbod cultuur – en vrijetijdsbesteding, enz⁵⁷.

Voorzien in een integraal en inclusief ouderenbeleid met, naast een gedifferentieerd (intramuraal) woon- en zorgaanbod, ruime aandacht voor een voldoende en kwalitatief (ook infrastructuur) aanbod voor senioren, is ongetwijfeld één van de grootste uitdagingen voor het lokaal bestuur.

5.8.2. Dienstverlening

- Het OCMW van Aalst biedt op dit moment volgende voorzieningen aan zijn 'oudere' bevolking⁵⁸:

Residentiële voorzieningen

- Woon- en zorgcentrum De Hopperank met een erkenning voor 54 woonegelegenheden.
- Woon- en zorgcentrum Mijlbeke met een erkenning 122 woonegelegenheden.
- Woon- en zorgcentrum Sint-Job met een erkenning voor 175 woonegelegenheden.
- Serviceflats Kareeloven (90 woonegelegenheden) en De Kaalberg (47 woonegelegenheden).

Thuiszorgondersteunende diensten

- Lokaal dienstencentrum Mijlbeke en Herdersem (i.s.m. WZC Denderrust vzw)

Thuiszorgdiensten

- Gezinszorg
- Schoonmaakhulp
- Maaltijden aan huis
- Dienstencheque
- Klusjesdienst
- Personenalarmsystemen
- De Plusbus
- Antennefunctionarissen

⁵⁷ Ibid.16, p.6.

⁵⁸ Ibid.16, p.93.

➤ Privé – dienstverlening senioren⁵⁹

Serviceflats

- Eden Park Seniorie – 40 serviceflats
- Residentie Kastanjevesten – 35 serviceflats
- Sautstraetpoorte – serviceflats Dr. Isidoor Bauwens – 38 serviceflats, verbonden met rust – en verzorgingstehuis 'Paul Liénart'
- Seniorenhotel Astridpark – 50 residenties
- Seniorie Weyvelt – 25 serviceflats

Rust – en verzorgingstehuizen:

- Woon – en zorgcentrum Denderrust vzw (132 woongelegenheden, waarvan 4 kortverblijf en een centrum dagopvang 'De Regenboog' voor 15 personen)
- Woon – en zorgcentrum Sautstraetpoorte (75 woongelegenheden)
- Woon – en zorgcentrum Oze-Lieve-Vrouw Ten Rozen (94 woongelegenheden)

➤ Thuiszorgdiensten: zie 5.3. : Zorg

5.8.3. Analyse

5.8.3.1. Kwantitatief

Aantal bedden in bejaardentehuizen ten opzichte van 65+ (=100 van 2000 tot 2006).

Aantal bedden in bejaardentehuizen ten opzichte van 65+ (=100 van 2000 tot 2006).							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Aalst	4,0	3,9	3,9	3,8	3,8	3,7	3,8
Centrumsteden	5,7	5,7	5,7	5,6	5,9	5,8	5,8
Vlaams Gewest	5,8	5,8	5,8	5,7	5,8	5,7	5,7

Bron: Gemeentelijke Profielschets Lokale Statistieken

Capaciteit rusthuizen – programmacijfers

Programmacijfer rusthuizen 2008 op basis van bevolkingsprojecties 2013							
	Bevolkingsprojecties 2013						Programmacijfer 2008
	60+	60-74	75-79	80-84	85-89	90+	RH
Aalst	20.579	12.563	3.398	2.662	1.404	552	1.080

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

Aantal erkende plaatsen rusthuizen

Programma bejaardenvoorzieningen toestand woongelegenheden in rusthuizen op 01/01/08																		
	Programma-cijfer	Erkend totaal	Openbaar			Erkenning in onderzoek	Openbaar			Gepland totaal	Openbaar			Ruimte	Ontvankelijke aanvragen vergunning	Openbaar		
			Vzw	Privé			Vzw	Privé	Vzw		Privé	Vzw	Privé					
Aalst	1.080	694	351	343	0	0	0	0	0	309	50	259	0	-77	0	0	0	0

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

⁵⁹ Stad Aalst, Seniorengids - residentiële verzorging, editie 2008, nr. 1.

Capaciteit serviceflats – programmacijfers

Capaciteit serviceflats – programmacijfers								
	Bevolkingsprojecties 2013						Programmacijfer 2008	
	60+	60-74	75-79	80-84	85-89	90+	RH	SFG
Aalst	20.579	12.563	3.398	2.662	1.404	552	1.080	412

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

Aantal erkende plaatsen serviceflats

Toestand wooneenheden in serviceflatgebouwen op 01/01/08																		
	Programma-cijfer	Erkend totaal	Openbaar	Vzw	Privé	Erkenning in onderzoek totaal	Openbaar	Vzw	Privé	Gepland totaal	Openbaar	Vzw	Privé	Ruimte	Ontvankelijke aanvragen vergunning	Openbaar	Vzw	privé

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

Programmacijfers centra voor kortverblijf

Programmacijfer toestand kortverblijf op 01/01/08																						
	Prog	ERKENDE WGL			OMZETTING OPSCH NR ERK				WGL MET OPSCHORTING					ONTVANK AANVR ERKENNING				ONTVANK AANVR OPSCHORTING				
		Totaal	Openbaar	Vzw	Privé	Totaal	Openbaar	Vzw	Privé	Totaal	Openbaar	Vzw	Privé	Saldo	Totaal	Openbaar	Vzw	Privé	Totaal	Openbaar	Vzw	privé
Aalst	34	18	0	18	0	0	0	0	0	12	6	6	0	-4	0	0	0	0	0	0	0	0

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

Aantal plaatsen erkende centra voor kortverblijf

Programma de rusthuisvoorzieningen toestand centra voor kortverblijf op 01/01/08										
	ERKEND THUISZORG				SCHORSING THUISZORG					TOTAAL
	ERKEND	OPENB	VZW	PRIVE	SCHORSING	OPENB	VZW	PRIVE		
Aalst	3		3		1	1				4

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

Programmacijfers dagverzorgingscentra

Programmacijfers dagverzorgingscentra																		
	PROG	ERKENDE VE				OMZETTING OPSCH NR ERK				VE MET OPSCHORING + VV					ONTVANK AANVR ERKENNING			
		TOTAAL	OPENB	VZW	Privé	TOTAAL	OPENB	VZW	Privé	TOTAAL	OPENB	VZW	Privé	SALDO	TOTAAL	OPENB	VZW	Privé
Aalst	33	30	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3	0	0	0	0

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

Aantal plaatsen erkende dagverzorgingscentra

Aantal plaatsen erkende dagverzorgingscentra Aalst (cijfers 2008)							
	ERKEND THUISZORG			SCHORSING THUISZORG			TOTAAL
	ERKEND	OPENB	VZW	SCHORSING	OPENB	VZW	
Aalst	2		2	2			4

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid 2008

Gerechtigden zorgverzekering: residentiële zorg				
Aalst	2004	2005	2006	2007
	626	663	711	

Bron: www.lokalestatistieken.be (januari '08)

Gerechtigden zorgverzekering: mantel- en thuiszorg				
Aalst	2004	2005	2006	2007
	1.780	2.005	2.278	

Bron: www.lokalestatistieken.be (januari '08)

Bevolkingsopbouw⁶⁰

Uit de bevolkingsopbouw voor Aalst blijkt dat op basis de cijfers van het ministerie voor Welzijn, volksgezondheid en gezin van 2005, 18.685 van de inwoners 60 jaar of ouder is. Relatief gezien is dit 24,3 % van de bevolking, waarmee Aalst net iets hoger scoort dan het Vlaams gemiddelde (22,8 %). We kunnen dus stellen dat Aalst een relatief oudere populatie heeft. Uit de bevolkingsvooruitzichten ten aanzien van de totale bevolking blijkt dat er na een periode van stijging vanaf 2015 terug een daling van de bevolking zal zijn tot een totaal van ca 77.917 inwoners in 2025 (= een stijging van 0,7% ten opzichte van 2006). Het aantal 60+ers blijft jaarlijks stijgen tot ca. 25.382 in 2025.

Bevolkingsevolutie

De bevolkingsevolutie van de 60+ ers en de 80+ ers geeft voor de korte termijn (2010) bij de :

- 60+ ers een stijging met 3,9 % (737 personen)
- 80+ers een stijging met 11,5 % (419 personen)

Op de lange termijn (2025) geven de bevolkingsvooruitzichten:

- een totaal aan 60+ers van ca 25.382 personen.
- een totaal aan 80+ers van ca 5.177 personen.

Bij een quasi stabiel blijvend inwonersaantal is zowel de grijze druk (+ 68,3%) als de interne vergrijzing (+ 20,4%) op lange termijn belangrijk te noemen. De cijfers inzake de evolutie van het aantal 60+ ers en het aantal 80+ ers in Aalst genereren ook een stijging van de vraag naar ouderenvoorzieningen.

Het huishouden van ouderen

De algemene en specifieke inkomenssituatie

De inwoners van Aalst hebben een hoger gemiddeld inkomen zowel ten opzicht de provincie Oost-Vlaanderen als het Vlaams gemiddelde. Het relatief aantal WIGW-gerechtigden met beperkt inkomen in Aalst is hoger dan in Vlaanderen, maar lager dan de provincie Oost-Vlaanderen. In absolute cijfers vertaald dit zich voor 2005 in Aalst in 3.726 WIGW-gerechtigden met een beperkt inkomen. (4,87%)

Aantal alleenstaanden

Uit de gegevens van het het Ministerie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (2005) blijkt dat er 10.875 alleenstaanden in Aalst wonen hetgeen hoger is dan de provincie Oost- Vlaanderen en Vlaanderen. Cijfers van het Ministerie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn er in 2005 5.079 alleenstaande 60+ers in Aalst (t.o.v. 10.875 alleenstaanden in het totaal in Aalst).

⁶⁰ Ibid.16, p.44 & 65-67.

Afhankelijkheidsindicatoren

Mantelzorgratio

De mantelzorgratio voor Aalst is in 2007 gelijk aan de Vlaamse mantelzorgratio.

Programmatie gezinszorg

Uitgaande van de programmatiecriteria van de Vlaamse Gemeenschap en de demografische evolutie blijkt dat de behoefte aan gezinszorg bij ouderen (60+) in Aalst de eerstvolgende jaren een forse toename (2007 – 2024) met 35,26 % of 71.536 uren zal kennen.

Poetsdienst -indicaties

Uit navraag bij de thuisdiensten blijkt dat er in Aalst in het algemeen lange wachtlijsten zijn voor poetshulp. Inmiddels is via de introductie van dienstencheques de wachtlijst geslonken.

Uit de analyse van de behoeften (zorgvraag) blijken dus volgende elementen:

- Inzake leeftijdsopbouw heeft Aalst een oudere bevolking als gemiddeld in Vlaanderen, 24,3% van de inwoners in Aalst is 60 jaar of ouder, tegenover 22,8% in Vlaanderen. Voor Aalst komt dit overeen met 18.685 personen.
- De ouderenpopulatie (60+) in Aalst zal tegen 2010 stijgen met 4%. Het aantal hoogbejaarden, de belangrijkste groep van potentiële gebruikers van zorgvoorzieningen voor ouderen, zal toenemen met 11% tegen 2010.
- op middellange en lange termijn blijft het aantal 60 + ers en 80 +ers stijgen
- Opvallend m.b.t. de specifieke kansindicatoren is dat in Aalst een belangrijk aantal ouderen slecht gehuisvest zijn, een inkomensgarantie of gewaarborgd inkomen hebben en / of alleenstaand zijn (36,87% van de 75 + ers of ca. 2.592 personen)
- De daling van de mantelzorgratio resulteert in een verhoging van de druk op de professionele hulpverlening.

Tevredenheid over activiteiten voor ouderen in de buurt

Aandeel 55- plussers % dat 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde op de stelling 'In de buurt zijn er voldoende activiteiten voor ouderen/gepensioneerden'

Aalst	2004			2006		
	Helemaal eens	Eerder eens	totaal	Helemaal eens	Eerder eens	totaal
	27,9	23,4	51,2	27,7	20,3	48,0

Bron: Centrum voor Duurzame Ontwikkeling en Centrum Lokale Politiek (beiden Universiteit Gent)

De stadsmonitor leert ons dat van de 13 centrumsteden de ontevredenheid over de activiteiten en voorzieningen voor senioren het grootst is in Aalst.

5.8.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none">• De aanwezigheid van een Adviesraad voor Senioren.• De aanwezigheid van rusthuizen / serviceflats (privé en OCMW) in Aalst en omstreken.• De werking van de thuiszorgdiensten via het ziekenfonds en het OCMW.• Het bestaan en werking van een Samenwerkingsinitiatief Thuiszorg in de regio van Aalst• Er zijn organisaties die minder mobiele vervoer organiseren.• Een uitgebouwd verenigingsleven.• Werking Plus-bus OCMW Aalst.• Bestaan werking Antennefunctionarissen via OCMW Aalst.• Aanwezigheid van een aanspreekbare Huisartsenkring en de samenwerking met	<ul style="list-style-type: none">• Huidige inkomensbarema's zorgen soms voor hoge prijzen van huishulp.• Onvoldoende kortopvang en dagopvang alsook avond en nachtopvang.• Probleem wachtlijsten huishulp bij dringende nood.• Onvoldoende bekendheid van het meldpunt bejaardenmishandeling / -verwaarlozing.• Ontbreken van een anonieme meldlijn voor mensen in nood (bv. via burens).• Naast het OCMW-winterplan zou het OCMW ook werk moeten kunnen maken van een 'zomerplan'.• Net De Lijn kan beter (vooral in deelgemeenten)• Problematiek rond verrichten van boodschappen met/zonder bejaarden –

<p>SIT en LOGO.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestaan van een meldpunt bejaardenmishandeling. • De opening van het buurthuis en dienstencentra 	<p>mindervaliden</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overgang van ziekenhuis of andere instelling naar thuismilieu verloopt niet altijd vlekkeloos. Onvoldoende opname – en Ontslagmanagement. (project in opstart ism. OVOSIT) • Opnames in rusthuis of instelling van hulpbehoevende cliënten zonder mantelzorg is moeilijk. • Ontbreken van revalidatiecentrum binnen de stad Aalst.
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Door het op elkaar afstemmen van de verschillende dienstverlening / actoren werkzaam binnen de stad Aalst, wordt gestreefd naar een hoger rendement van de dienstverleningsvormen ten behoeve van senioren / bejaarden. • Meer gebruik maken van de 'thuiszorgdossiers' onder om het even welke vorm. • Uitbouw van een systeem Belbus • Werking van de Plus-bus (OCMW) meer bekendheid bezorgen • Streven naar een doelgerichte werking van de Antennefunctionarissen (eventueel gekoppeld aan een meldlijn). • Nood aan grensoverschrijdend overleg 	<ul style="list-style-type: none"> • Verdere vergrijzing van de bevolking kan voor problemen zorgen indien het zorgaanbod hierop niet tijdig afgestemd zal worden. • Het thuiszorgdossier, gekoppeld aan het zorgplan, is vrij beperkt. Te weinig mensen komen ervoor in aanmerking.
Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007	

5.8.3.3. Kwalitatief

Het OCMW wil haar ouderenzorgbeleid zowel letterlijk als figuurlijk "lokaal" verankeren en de zorg en dienstverlening zo dicht mogelijk bij de bestaande woon- en leefomgeving van de ouderen brengen.

In de zorg aan ouderen onderkent het OCMW volgende 5 verschillende niveaus⁶¹:

1. Thuiswonenden met ondersteuning van zelfzorg en mantelzorg
2. Thuiswonenden met ondersteuning van thuiszorg en thuiszorgondersteunende initiatieven m.i.v. de lokale dienstencentra
3. Aangepaste bejaardenwoningen en/of serviceflats met ondersteuning van thuiszorg en inwonende begeleider
4. Aangepaste (aanleun)woningen en/of serviceflats gekoppeld aan een woon- en zorgcentrum
5. Gediversifieerde rusthuiswoonegelegenheden in een woon- en zorgcentrum.

Voor het OCMW van Aalst vormen deze 5 niveaus als het ware een cirkel die toelaat om het volledige spectrum van ouderenzorg te structureren en organiseren.

Om voornoemde cirkel(s) van ouderenzorg rond te (kunnen) maken wil het OCMW de nodige initiatieven nemen en actief zijn op coördinerend, samenwerkend en aanvullend vlak en bijkomend waken over de kwaliteit en de professionaliteit van de

⁶¹ Ibid.16, p.11-14.

dienstverlening. Het OCMW wenst lokaal (deelgemeente, stadswijk, woonzone) op het grondgebied van de gemeente de verschillende niveaus van ouderenzorg te realiseren of te bestendigen en op deze wijze de ouderen maximaal zelfstandig thuis of in een herkenbare omgeving te laten wonen en de zorg hierop zo veel als mogelijk te laten aansluiten.

Het OCMW wil dus een ouderenzorgbeleid voeren op basis van volgende peilers:

- zo lang mogelijk thuis blijven
- diversiteit in het aanbod (complementaire zorgvormen: intramuraal, thuiszorg en tussenvormen zoals kortverblijf, nachtopvang, dagopvang)
- geïntegreerde concepten: geïntegreerd in de buurt en woon – en zorgcentra die een mix aan zorgvormen aanbieden
- samenwerking en overleg: het OCMW Aalst kan niet alle zorgbehoeften zelf invullen, samenwerking en overleg met andere lokale actoren (openbaar en privé)

Deze peilers krijgen een concrete vertaling in:

- de realisatie van 4 zorgcirkels binnen het grondgebied van Aalst (geïntegreerd in de buurt, diversiteit en spreiding in het aanbod)
- decentraal aanbod, onder meer via lokale dienstencentra en 4 middelgrote openbare woon – en zorgcentra

Uit een afstemmingsvergadering van het reeds goedgekeurde zorgstrategisch plan met de residentiële voorzieningen en de eerstelijnsdiensten gebeurde er een regiobevraging⁶². Hieruit bleek de nood aan nachtopvang aan huis en in de kortverblijven. Hieraan wordt de nood verbonden aan verhoogde samenwerking en complementariteit van de rusthuizen en de thuiszorg met als doel mensen zo lang mogelijk thuis te kunnen laten verblijven. Naast opvang voor bejaarden vraagt dit ook bijkomende plaatsen in dagverzorging en kortverblijf. Deze nood aan opvang situeert zich 's avonds, 's nachts en dient voldoende professioneel en flexibel georganiseerd en te gebruiken te zijn.

Om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen laten wonen, bij voorkeur in de eigen, vertrouwde woning, moet aan een aantal voorwaarden voldaan worden. Aandacht dient te gaan naar een optimale zorgafstemming, verhoogde preventie, aanpassingen aan de woning en het brengen van de dienstverleningen aan huis en/of in de buurt van de ouderen. Ondersteuning kan hier ook geboden worden door de mantelzorg en vrijwilligerswerkingen.

Dit alles via⁶³:

- het stimuleren van de aanpasbaarheid van de eigen woning
- de ondersteuning van de zelfzorg, mantelzorg en vrijwilligerswerking
- de aanvullende thuiszorg zoals poetshulp, gezinszorg, personenalarmering
- ouderen thuis opzoeken: antenne zorgsysteem (antennefunctionarissen OCMW), vrijwilligerswerking, 'Burenhulp' en bejaardenbezoeken van de vzw Teledienst
- het aangepast vervoer

⁶² Ibid.16,p. 44.

⁶³ Ibid 16,p 17.

- de ondersteuning van de lokale dienstencentra en buurthuizen
- de ondersteuning van centra voor kortverblijf en dagverzorgingscentra
- de bejaardenwoningen en aanleunwoningen verspreid over de woonwijken en ingeplant in de nabijheid van de woon- en zorgcentra
- de serviceflats waar in de toekomst zorg wordt ingebracht (evolutie naar zorgflats)
- de nieuwe serviceflats die steeds ingeplant zullen worden in de nabijheid van de woon- en zorgcentra
- de woon- en zorgcentra

Naast het beantwoorden van zorgnoden is het zeer belangrijk dat senioren niet in een sociaal isolement verzeilen en dat ze, onder meer door het creëren van ontmoetingskansen, actief in het maatschappelijk leven worden betrokken. De stad Aalst wil in deze bestuursperiode alvast aandacht schenken aan⁶⁴:

- de opmaak van een inventaris van alle publieke bestaande initiatieven en faciliteiten voor senioren;
- de optimalisatie en rationalisering van deze initiatieven en middelen;
- deelname aan het behoeftenonderzoek;
- de verbetering van de informatieve dienstverlening door de uitbouw van een seniorenloket (seniorenwinkel);
- de uitbreiding van de recreatie-, ontspannings-, opleidings- en vrijetijds mogelijkheden van senioren;
- de integratie van het seniorenbeleid in het bredere lokale woonbeleidsplan;
- de ondersteuning en aanmoediging van de werking van de seniorenverenigingen die actief zijn op het grondgebied en de stimulering van constant overleg tussen deze verenigingen;
- actieve opsporing van de senioren die niet bij een seniorenvereniging aangesloten zijn. Uit recente studiecijfers blijkt deze groep immers zeer snel te groeien. We willen hen een scala aan groepsactiviteiten aanbieden of de organisatie van dergelijke activiteiten faciliteren;
- mensen uit de doelgroep stimuleren om zelf beleidsondersteunende initiatieven te nemen;
- een algemeen valpreventiebeleid (BOEBS- blijf op eigen benen staan) voeren en verankeren, waarbij we zullen streven naar een multifactoriële en multidisciplinaire aanpak van het probleem, met het oog op het uitbouwen van een netwerk waarin alle betrokken diensten, instanties en personen betrokken zijn;
- steun aan specifiek op de doelgroep gerichte initiatieven die hun gezondheids- en/of veiligheidssituatie (inbegrepen veiligheidsgevoel) kunnen verbeteren;
- logistieke en inhoudelijk aanvullende en/of ondersteunende inbreng in sommige initiatieven van het OCMW (dienstencentrum);
- opwaardering en uitbreiding van bestaande faciliteiten zoals bv. de kaarthuisjes.

Het is ook van belang dat er ontmoeting tussen valide en mindervalide senioren, waarbij valide seniors zouden kunnen gesensibiliseerd worden tot aandacht voor hun

⁶⁴ Ibid.16, p.19-20.

minder mobiele leeftijdsgenoten, kan gebeuren bij het realiseren van ontspanning, informatie, sensibilisatie en preventie. Hier kunnen de dienstencentra een cruciale rol vervullen.

5.8.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling - acties

Volgende strategische doelstellingen werden door het OCMW Aalst naar voor geschoven in het ouderenzorgbeleid⁶⁵:

1. De eerste en belangrijkste strategische keuze wordt de thuiszorg op maat van de bejaarde laten meegroeien met het aantal bejaarden. Wij brengen de zorg naar de bejaarde thuis.

- Investeren in ondersteunende diensten: centra voor kortverblijf, lokale dienstencentra, nachtopvang, expansieve uitbreiding van de gezins- en bejaardenhulp, klusjesdienst.
- Samenwerkingsakkoorden met de privépartners in de thuiszorg om een voldoende kwantiteit aan thuiszorg te realiseren.
- Mantelzorg significant financieel stimuleren
- Ondersteuning geven aan vrijwilligers
- Aanpassingen aan de woningen aan de verminderde integriteit van de bejaarde bewoner(s), Mee helpen realiseren.
- Vanuit de woon- en zorgcentra en/of de lokale dienstencentra opereren de antennefunctionarissen om noden te detecteren en de zorgvrager te verbinden met de zorg op maat.

De motivatie is als volgt:

- bejaarden willen zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving willen wonen
- omdat we kiezen voor solidariteit over de generaties heen, verkiezen we de ouderen binnen de bestaande wijken, waardoor Burenhulp een opdracht en kansen krijgt
- omdat de financiële kosten van een goede omkadering van 'zorg op maat bij de bejaarde thuis', vele malen lager ligt dan voor de residentiële zorg.

2. De tweede strategische keuze is een herorganisatie en een bescheiden uitbreiding van de OCMW-rusthuizen.

- op termijn: 4 gedifferentieerde middelgrote woon- en zorgcampussen waar naast de klassieke RVT-afdelingen, ook centra voor kortverblijf, dagopvang, nachtopvang, ... zal kunnen gerealiseerd worden. Ook ruimte voor aanleunwoningen, zorgflats en gemeenschapslokalen voor de buurt.
- Deze 4 woon- en zorgcentra bieden enerzijds gespecialiseerde RVT- zorgeenheden en anderzijds dienstverlening aan de lokale gemeenschap via het dienstencentrum, seniorenrestaurant e.d.

3. De derde strategische keuze betreft het personeelsbeleid: Om deze zorg te kunnen aanbieden zijn er blijvende inspanningen nodig om gekwalificeerd personeel aan te werven.

Vanuit deze strategische doelstellingen werden reeds een aantal projecten gepland (dienstencentra, centra voor kortverblijf, nieuwbouw rusthuis Hopperank,...) en/of gerealiseerd (april 2008: realisatie twee lokale dienstencentra). Regelmatig en na elke fase wordt een actualisatie gemaakt van behoefte, vraag en aanbod, ook afhankelijk van de andere spelers op het veld, en wordt indien nodig de planning aangepast.

⁶⁵ Ibid.61.

Strategische doelstelling: Levenslang goed wonen

(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

Operationele doelstelling: zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen door zorg, preventie en aanpassingen aan de woning

Mogelijke acties en middelen:

- (thuis)zorgoverleg verder uitbouwen
- Verhoogde aandacht nazorg
- Aanpassingen aan de woning: klusjesdienst aan huis
- preventie: valpreventie, CO-intoxicatie,...
- bereiken van alleenstaanden, senioren, mindervaliden in thuissituatie (antenne's, burenhulp, plus-bus, ...)
- nood aan avond- en nachtopvang senioren/ oppasdienst als aanvulling professionele- en mantelzorg
- ...

Strategische doelstelling: Preventie

(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

Operationele doelstelling: sensibilisatie en informatie op maat

Mogelijke acties en middelen:

- optimalisatie en bekendmaking Sociaal Huis
- betere informatie (op maat)
- uitbreiding schuldhulpverlening
- actie naar moeilijk te bereiken of niet – bereikte mensen
- ...

Participatie

Strategische doelstelling: elke Aalstenaar moet in staat zijn te participeren aan en aansluiting te vinden bij het sociaal – maatschappelijk gebeuren

(Zie 5.10. : Overzicht strategische doelstellingen)

Operationele doelstelling: iedere Aalstenaar dient aansluiting te vinden bij het sociaal – maatschappelijk gebeuren

Mogelijke acties en middelen:

- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en sociale clausule
- Meer werkaanbod voor de zwaksten (sociale economie, arbeidszorg, art. 60§7,...)
- Gemengde ontmoetingskansen (infrastructuur: Ontmoetingscentrum De Brug, dienstencentra,...)
- cultuurparticipatie

- Meer begeleiding bij (her)inschakeling 'arbeidsmarkt' (ook niet-economisch circuit) en link arbeid en welzijn (randvoorwaarden)
- Kinderovang (randvoorwaarde)
- Nederlands (randvoorwaarde)
- ...

Operationele doelstelling: het lokaal bestuur coördineert een aanbod voor actieve senioren

Mogelijke acties en middelen:

- vervoer
- aanbod en informatie
- Gemengde ontmoetingskansen (infrastructuur: Ontmoetingscentrum De Brug, dienstencentra,...)
- ...

Operationele doelstelling: bereiken van kansarmen en vereenzaamden en versterken van het sociaal weefsel

Mogelijke acties en middelen:

- vervoer
- Gemengde ontmoetingskansen (infrastructuur: Ontmoetingscentrum De Brug, dienstencentra,...) – mensen uit isolement halen
- Buurtantennefunctionarissen OCMW, Burenhulp Teledienst vzw, Plus – Bus,...
- Signaalfunctie
- ...

5.9. Kinderen en kinderopvangplan

5.9.1. Inleiding

Naar aanleiding van het **Besluit van de Vlaamse Regering van 4-5-2007 houdende het Lokaal Beleid Kinderopvang** werden alle lokale actoren en gebruikers, alsook de betrokken ambtenaren van het lokaal bestuur uitgenodigd om op 20-11-2007 rond de tafel te zitten. Het is de bedoeling dat met deze vergadering de eerste aanzet wordt gegeven tot het opstarten van een nieuwe gemeentelijke adviesraad "Lokaal Overleg Kinderopvang", verder LOK genoemd.

Het LOK heeft volgende opdrachten:

- Het lokaal bestuur adviseren bij de opmaak van het Lokaal Beleidsplan Kinderopvang en eventuele bijstellingen ervan. Het Lokaal Beleidsplan Kinderopvang is een onderdeel van het Lokaal Sociaal Beleidsplan. *Dit beleidsplan diende normaliter voor 31-12-2007 opgemaakt te zijn en goedgekeurd te worden door de Gemeenteraad. Er werd echter uitstel van indiening gevraagd zodat het beleidsplan in de loop van 2008 samen met de nieuw op te richten adviesraad LOK kan worden opgesteld.*
- Het lokaal bestuur adviseren over de uitvoering van het Lokaal Beleidsplan Kinderopvang en eventuele bijstellingen ervan.
- Het lokaal bestuur adviseren met betrekking tot de uitbouw van opvangvoorzieningen binnen de gemeente.

De ontwerpstatuten, opgemaakt op basis van de ontwerpstatuten van de VVSG, werden tijdens deze vergadering besproken en aangevuld of aangepast waar nodig. De aangepaste statuten werden op de gemeenteraad van 18 december 2007 goedgekeurd.

Enkele niet onbelangrijke punten waar speciale aandacht werd op gevestigd:

- Hoogstens **2/3** van de effectieve stemgerechtigde leden zijn **van hetzelfde geslacht**, aldus bepaald bij het gemeentedecreet, art. 200§4.
- Gemeenteraadsleden, leden van de OCMW-raad en leden van het college van burgemeester en schepenen kunnen **geen stemgerechtigd** lid zijn van het LOK.
- Het LOK kiest onder haar leden een **voorzitter** en **ondervoorzitter**. Deze heeft **geen binding met welke voorziening ook die in de gemeente een opvangfunctie vervult**, aldus bepaald in het besluit van de Vlaamse regering van 4-5-2007, titel III, Hfdst II, art 7. Kandidaatstelling gebeurt schriftelijk voor de eerste vergadering en wordt ingediend bij de dienst Gezin. Verkiezing bij afzonderlijke en geheime stemming. De kandidaat met het meest aantal stemmen wordt voorzitter. De ondervoorzitter is de kandidaat die na de gekozen voorzitter het meest aantal stemmen behaalt.

5.9.2. Dienstverlening

In Aalst wordt kinderopvang aangeboden aan baby's en peuters. Alle erkende en/of onder toezicht van Kind en Gezin bestaande kinderopvanginitiatieven bieden samen **748 kindopvangplaatsen**⁶⁶.

		Aantal initiatieven	Aantal kindplaatsen
Voorschoolse kinderopvang	Erkende Kinderdagverblijven	3	214
	Erkende diensten voor opvanggezinnen	2	269
	Mini-crèches	13	224
	Zelfstandige onthaalouders	7	41
			748

Buitenschoolse kinderopvang:

Zowel de stadsscholen, als de gemeenschapsonderwijsinstellingen en de vrije onderwijsinstellingen bieden buitenschoolse opvang aan. Uit de hiernavolgende analyse blijkt dat dit aanbod zeer verschillend is bij de diverse onderwijsinstellingen.

Kinderopvang tijdens de schoolvakanties:

- Stedelijke kinderopvang voor kleuters.
- Vakantiespeelpleinwerking georganiseerd door de stad.
- Activiteiten georganiseerd door particuliere initiatieven.
- Sportkampen.

Vrijtijdsbesteding:

Kiekeboe (jongerenatelier voor 6 tot 16 jarigen) georganiseerd door de stad Aalst.

5.9.3. Analyse

5.9.3.1. Kwantitatief ⁶⁷

Diensten voor opvanggezinnen	269 plaatsen
Landelijke kinderopvang	167 plaatsen
Stedelijke dienst voor opvanggezinnen: Kind met een Kroontje	102 plaatsen

⁶⁶ Bron: www.kindengezin.be

⁶⁷ Ibid.66.

Mini crèches	224 plaatsen
De Bubbeltjes	15
't Boontje	22
't Brigje	17
't Hobbelpaardje	12
't Lindeke	22
't Patoeterken	22
Tatien	12
Zevensprong	14
Bambino	21
Bambino Mini	21
Bolleken	11
De Kimpe Christine	14
De Tuimeldoos	21

Erkende kinderdagverblijven	214 plaatsen
Duimelot – Stad Aalst	46
Oogappel – Stad Aalst	112
Mezennestje vzw	56

Zelfstandige onthaalouders	41 plaatsen
Arlecchino	7
De Clercq Karine	6
De Wolf Godelieve	5
Kinderparadijs	7
Muylaert Maria	7
Het (t)huisje	6
Knuffeltje	3

➤ BUITENSCHOOLSE KINDEROPVANG

Hierna volgt een overzicht van alle kleuter- en lagere onderwijsinstellingen in Aalst, aangevuld met het aanbod van buitenschoolse opvang.

Stedelijke gesubsidieerde onderwijsinstellingen

Stedelijke Basisschool (SB1) ° Vrijheidstraat 65, 9300 Aalst (De Notelaar) ° Kerrebroekstraat 114, 9300 Aalst ('t Ooievaarsnest) ° Edixvelde 54D, 9320 Nieuwerkerken (De Vlinder)	Freinetonderricht. Opvang. Enkel kleuters. Opvang. Enkel kleuters. Opvang.
Stedelijke Basisschool (De duizendpoot(jes)) (SB1) Binnenstraat 157, 9300 Aalst	Opvang Dolfijntje.

Stedelijke Basisschool (SB1) ° Oude Gentbaan 34, 9300 Aalst (Klaproosje) ° Hoveniersstraat 86, 9300 Aalst ('t Krawietelken) ° Meldert-Dorp 15 – 9310 Meldert	Enkel kleuters.Opvang. Enkel kleuters. Opvang Opvang
Stedelijke Basisschool (SB1) ° Erembodegem-Dorp 21, 9320 Erembodegem ° Ronsevaaldreef 102, 9320 Erembodegem (De Regenboog)	Opvang. Kleuterschool "De Regenboog". Enkel kleuters. Opvang.
Stedelijke Basisschool (SB1) ° Grote Baan 209, 9310 Herdersem ° Damkouterbaan 6, 9308 Gijzegem	Opvang. Opvang.
Stedelijke Basisschool (SB1) Zijpstraat 49, 9308 Hofstade	Opvang. Kleuterschool 't Hofje
Stedelijke Basisschool "Tinnenhoek" (SB1) Herbergstraat 28, 9310 Moorsel	Opvang.
Voor- en naschoolse opvang in de stedelijke kleuter- en lagere scholen	ma, di, do en vr: voorschools vanaf 7u00 en naschools tot 18u00 wo: voorschools vanaf 7u00 en naschools van 12u00 tot 18u00

Vrije gesubsidieerde onderwijsinstellingen

Gesubsidieerde Vrije Lagere School St. Maarteninstituut (SB3) Esplanade 6, 9300 Aalst	Opvang. Enkel lager.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool St. Maarteninstituut (SB3) Sint-Anna ° Raffelgemstraat 8, 9300 Aalst ° Spaarzaamheidstraat 29 A, 9300 Aalst	Opvang. Enkel lager vanaf 3 ^{de} leerjaar. Kleuter + 1en 2 ^{de} leerjaar.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool St. Maarteninstituut (SB3) ° Moorselbaan 128, 9300 Aalst ° Geldhofstraat 110, 9300 Aalst	Opvang. Enkel kleuter.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool St. Jozefscollege (SB12) Pontstraat 18, 9300 Aalst	Enkel lager. Opvang. Internaat vanaf 5e leerjaar.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool St. Jozefscollege (SB12) Capucienenlaan 95, 9300 Aalst	Enkel lager. Opvang..
Gesubsidieerde Vrije Kleuterschool St. Maarten (SB3) ° St. Jozefstraat 5, 9300 Aalst ° Gentse Steenweg 48, 9300 Aalst ° Langestraat 183, 9300 Aalst	Opvang. Enkel kleuter. Enkel kleuter. Enkel kleuter.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool St. Jozef (SB4) Geraardbergsestraat 90, 9300 Aalst	Opvang..

Gesubsidieerde Vrije Basisschool (SB3) ° Kloosterstraat 32, 9310 Moorsel ° Immerzeeldreef 112, 9300 Aalst	Opvang.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool Dames van Maria (SB5) St. Martensplein 2a, 9300 Aalst	Lager. Opvang. Kleuter. Opvang.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool "De Luchtballon" (SB10) ° Geraardbergsesteenweg 77, 9320 Erembodegem ° Ninovestraat 7a, 9320 Erembodegem	Opvang. Lager.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool (SB8) ° Margrietstraat 15, 9310 Baarddegem ° Meldert-Dorp 19, 9310 Meldert	Opvang.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool St. Vincentius (SB4) Gravin de Robianostraat 4, 9308 Gijzegem	Opvang. Internaat.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool (SB6) Hofstade-Dorp 44 , 9308 Hofstade (De Vlieger)	Opvang.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool "De Stip" (SB9) ° Termurenlaan 16, 9320 Erembodegem ° Dom. Modest van Asschelaan 22, 9320 Erembodegem ° Hekelgemstraat 20, 9320 Erembodegem	Opvang. Kleuter + 1°graad. Enkels kleuter.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool (SB7) A. De Cockstraat 10 A, 9310 Herdersem	Opvang.
Gesubsidieerde Vrije Basisschool "De Linde" (SB11) Tolstraat 1, 9320 Nieuwerkerken	Opvang.
Vrije Rudolf Steinerschool Michaeli (SB13) Affligemdreef 71, 9300 Aalst	Opvang.

Onderwijsinstellingen van het Gemeenschapsonderwijs

Basisschool Aalst (SB2) ° Eikstraat 6-8, 9300 Aalst (Park) ° Klapstraat 10, 9300 Aalst ('t Cocon)	Opvang. Kleuters.
Basisschool Atheneum (Centrum) (SB2) Graanmarkt 14, 9300 Aalst	Opvang.
Basisschool "Faluintjes" (SB2) Leirekenstraat 11, 9310 Moorsel	Opvang.
Basisschool "De nieuwe Arend" (SB2) Binnenstraat 308, 9300 Aalst	Opvang.
Basisschool "L.P. Boon" (SB2) Leuvestraat 37A, 9320 Erembodegem	Opvang. Kinderdagverblijf.

Basisschool "De Speelplaneet" (Freinet) (SB2) Meersstraat 16, 9308 Gijzegem	
---	--

Onderwijsinstellingen van het Gemeenschapsonderwijs - Buitengewoon onderwijs

Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs "De Horizon" (SB2) Molendreef 57, 9300 Aalst	Kleuter- en lager onderwijs. Type 2.
--	--------------------------------------

- KINDEROPVANG TIJDENS DE VAKANTIES

Stedelijke kinderopvang tijdens de vakanties voor kleuters

Enkel toegankelijk voor kleuters (2,5 jaar tot 6 jaar) tijdens de schoolvakanties, wonend in Aalst of schoollopend in Aalst.

Openingsuren: Van 7u tot 18u

Prijs: 3,00 EUR per kind voor een dag, 1,50 EUR per kind voor een halve dag.

Vanaf 3 kinderen uit éénzelfde gezin : 2,00 EUR per kind per dag en 1,00 EUR per kind voor een halve dag.

Mensen die genieten van het bestaansminimum zijn vrijgesteld van de retributie. Dit moet bewezen worden aan de hand van het attest van bestaansminimum, categorie gezin, van de sociale dienst van het OCMW.

Adressen:

Oude Gentbaan 34 -9300 Aalst

Binnenstraat 157 -9300 Aalst

Damkouterbaan 6 – 9308 Gijzegem - Aalst

De opvang gebeurt door gediplomeerd personeel.

Er wordt dagelijks een gevarieerd activiteitenprogramma voorzien bv. Sport, spel, knutselen, lezen, vertellen enz...

- VAKANTIESPEELPLEINWERKING GEORGANISEERD DOOR DE STAD

De speelpleinwerking organiseert tijdens de schoolvakanties dagelijks een zo ruim mogelijk en gevarieerd spelaanbod, onder gekwalificeerde begeleiding. De vrije spelkeuze speelt een belangrijke rol bij deze jeugdwerkvorm. Deze jeugdwerkvorm beschikt over een aangepaste infrastructuur en spelmateriaal.

Kinderen van 4 tot 14 jaar kunnen tijdens de paasvakantie en de maanden juli en augustus terecht op de vakantiespeelpleinen. Gebrevetteerde animatoren zorgen voor opvang en animatie. Het dagprogramma wordt rond een thema ingekleed en bestaat uit een aanbod van sport en spel, knutselen en bouwen, uitstapjes, ...

Kinderen met een mentale handicap van het type II, kunnen in de maanden juli en augustus terecht op het speciaal voor hen georganiseerd speelplein Levensvreugde, Botermelkstraat 201 Aalst.

In 2007 werd tijdens de paasvakantie één speelpleinwerking georganiseerd in de stedelijke basisschool Kerrebroek. Tijdens de zomervakantie werden drie speelpleinen georganiseerd, Kerrebroek, Erembodegem en Levensvreugde.

Hierna volgt een overzicht van het aantal kinderen dat in 2007 en 2006 deelnam aan de vakantiespeelpleinen.

KINDERAANTAL PAASVAKANTIE					
2005		2006		2007	
		3/apr	107	2/apr	89
29/mrt	88	4/apr	124	3/apr	130
30/mrt	84	5/apr	98	4/apr	101
31/mrt	114	6/apr	134	5/apr	136
1/apr	105	7/apr	114	6/apr	118
4/apr	123	10/apr	109	10/apr	118
5/apr	142	11/apr	109	11/apr	106
6/apr	98	12/apr	100	12/apr	113
7/apr	133	13/apr	134	13/apr	118
887		1029		1029	
142 kinderen meer dan 2005 - status quo 2006					

KINDERAANTAL ZOMERVAKANTIESPEELPLEINWERKING 2007

JULI	EREMB.	KERRE-BROEK	Levensvreugde	Totaal	Totaal 2006	verschil
Woensdag 4/7	62	73	25	160		
Donderdag 5/7	76	95	36	207		
Vrijdag 6/7	78	99	30	207		
				0		
Maandag 9/7	70	103	28	201		
Dinsdag 10/7	86	119	33	238		
Donderdag 12/7	85	122	32	239		
Vrijdag 13/7	72	125	29	226		
				0		
				0		
Maandag 16/7	61	98	27	186		
Dinsdag 17/7	67	118	27	212		
Woensdag 18/7	53	101	23	177		
Donderdag 19/7	71	112	28	211		
Vrijdag 20/7	55	96	23	174		
				0		
				0		
Maandag 23/7	45	74	24	143		
Dinsdag 24/7	56	114	33	203		
Woensdag 25/7	48	96	33	177		
Donderdag 26/7	61	111	32	204		
Vrijdag 27/7	51	107	31	189		
				0		

				0		
Maandag 30/7	56	101	34	191		
Dinsdag 31/07	67	99	37	203		
totaal juli 2007	1220	1963	565	3748	2754	994

AUGUSTUS	EREMB	KERRE BROEK	Levens vreugde	Totaal	Totaal 2006	verschil
Woensdag 1/8	49	102	30	181		
Donderdag 2/8	76	111	34	221		
Vrijdag 3/8	57	106	33	196		
Maandag 6/8	64	103	22	189		
Dinsdag 7/8	79	122	30	231		
Woensdag 8/8	68	89	26	183		
Donderdag 9/8	81	127	23	231		
Vrijdag 10/8	79	121	18	218		
Maandag 13/8	55	88	24	167		
Dinsdag 14/8	72	85	27	184		
Donderdag 16/8	75	85	22	182		
Vrijdag 17/8	58	74	21	153		
Maandag 20/8	70	113	X	183		
Dinsdag 21/8	84	128	X	212		
Woensdag 22/8	58	93	X	151		
Donderdag 23/8	72	122	X	194		
Vrijdag 24/8	62	112	X	174		
Totaal augustus 2007	1159	1781	310	3250	2861	389
Eindtotaal 2007				6998	5615	1383

	2007		2006	verschil
<i>juli =</i>	197	<i>gemiddeld aantal kinderen per dag</i>	172	25
<i>augustus =</i>	191	<i>gemiddeld aantal kinderen per dag</i>	168	23

➤ ACTIVITEITEN GEORGANISEERD DOOR PARTICULIERE INITIATIEVEN TIJDENS DE VAKANTIEPERIODES

- Aanbod Ideekids 2008

Dit aanbod wordt bij de verdere uitwerking van het LOK-plan aangevuld.

- Aanbod andere initiatieven

Dit aanbod wordt bij de verdere uitwerking van het LOK-plan aangevuld.

➤ SPORTKAMPEN GEORGANISEERD DOOR DE STAD AALST

Periode	Nr	Titel Sportkamp	Plaats	Prijs	Leeftijd
sport3daagse 6,7 en 8/2/08	1	Poppenspel	sportshal Ten Rozen Aalst	45,- EUR	1 st , 2 ^{de} en 3 ^{de} kleuterklas!
	2	Sporten in de buurt	sportshal Ten Rozen Aalst	45,- EUR	6-14 jaar vanaf 1 st leerjaar
dinsdag tot vrijdag 25 - 28/3/08	3	Tuurnampioenen	sportshal Faluintjes Moorsel	60,- EUR	1 st , 2 ^{de} en 3 ^{de} kleuterklas!
	4	Gevechtssport – anpoline-ornisport	sportshal Faluintjes Moorsel	60,- EUR	6-12 jaar vanaf 1 st leerjaar
	5	Game On!	sportshal Ten Rozen Aalst	60,- EUR	11 tot 16 jaar!
maandag tot vrijdag 31/3 - 4/4/08	6	Vliegende keuklen	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	1 st , 2 ^{de} en 3 ^{de} kleuterklas!
	7	Gezonde actieweek	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	6-9 jaar vanaf 1 st leerjaar
maandag tot vrijdag 30/6 - 4/7/08	8	Fysieke conditiweek	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	9 tot 14 jaar
	9	In het land van ...	sportshal Faluintjes Moorsel	75,- EUR	1 st en 2 ^{de} kleuterklas
maandag tot vrijdag 14/7 - 18/7/08	10	Sport en spel - schimmenspel	sportshal Faluintjes Moorsel	75,- EUR	van 3 ^{de} kleuterklas naar 1 st leerjaar
	11	Aangepaste sporten - van oefklank naar praatpriet	sportshal Faluintjes Moorsel	75,- EUR	6-12 jaar vanaf 1 st leerjaar
maandag tot vrijdag 7/7 - 11/7/08	12	Theater - bewegingsexpressie	sportshal Ten Rozen Aalst	75,- EUR	9 tot 14 jaar
	13	Dierentourade	sportshal Faluintjes Moorsel	75,- EUR	1 st en 2 ^{de} kleuterklas
maandag tot vrijdag 14/7 - 18/7/08	14	Sport en spel - balfonteinbal	sportshal Faluintjes Moorsel	75,- EUR	van 3 ^{de} kleuterklas naar 1 st leerjaar
	15	3 ^{de} Aalsterse straatvoetbal week	sportshal Faluintjes Moorsel	75,- EUR	6-14 jaar vanaf 1 st leerjaar
maandag tot vrijdag 14/7 - 18/7/08	16	Fashion week - Fitnessstraining	sportshal Ten Rozen Aalst	75,- EUR	6 tot 14 jaar
	17	Uit het oude sprookjesboek	sportshal Ten Rozen Aalst	75,- EUR	1 st en 2 ^{de} kleuterklas
maandag tot vrijdag 18/8 - 22/8/08	18	Sport en spel - sprookjesverhalen	sportshal Ten Rozen Aalst	75,- EUR	van 3 ^{de} kleuterklas naar 1 st leerjaar
	19	Mini Maxi	sportshal Ten Rozen Aalst	75,- EUR	6-12 jaar vanaf 1 st leerjaar
maandag tot vrijdag 18/8 - 22/8/08	20	Game - On!	Stedelijk Zwembad Aalst	75,- EUR	11 tot 16 jaar
	21	Muziekfabriek	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	1 st en 2 ^{de} kleuterklas
maandag tot vrijdag 25/8 - 29/8/08	22	Atleeten op stap - sport en spel	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	van 3 ^{de} kleuterklas naar 1 st leerjaar
	23	5 sterrenweek	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	6-9 jaar vanaf 1 st leerjaar
maandag tot vrijdag 25/8 - 29/8/08	24	Kickx MIX	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	10 tot 16jaar
	25	Circus op het plein	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	1 st en 2 ^{de} kleuterklas
maandag tot vrijdag 27/10 - 29/10	26	Sport en spel - acrobaten	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	van 3 ^{de} kleuterklas naar 1 st leerjaar
	27	Regiolympics	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	6-9 jaar vanaf 1 st leerjaar
28/10/2008	28	Circusstechnieken-ornisport	sportshal Denderdal Erembodegem	75,- EUR	10 tot 16 jaar
	29	Kleuterkaasteel	sportshal Denderdal Erembodegem	45,- EUR	1 st , 2 ^{de} en 3 ^{de} kleuterklas!
29/10/2008	30	veiligheid	sportshal Denderdal Erembodegem	45,- EUR	6-14 jaar vanaf 1 st leerjaar
	31	sneeuwsport	sportshal Denderdal Erembodegem	30,- EUR	11 tot 16 jaar
29/10/2008	32	Mountainbike BMX	sportshal Denderdal Erembodegem	20,- EUR	11 tot 16 jaar

➤ VRIJETIJSBESTEDING

Kiekeboe, stedelijk initiatief

Omschrijving	Wanneer?	Uren
Kom eruit met je geluid	27/2/2008	14-16 uur
Ropeskipping	30/4/2008	14-16 uur
Cheerleaders	28/5/2008	14-16 uur
Graffiti	25/6/2008	14-16 uur
Circustechnieken	24/9/2008	14-16 uur
Koken rond Halloween	29/10/2008	14-17 uur
Film	26/11/2008	13.45-17 uur
Kerstversiering maken	17/12/2008	14-16 uur
PAASVAKANTIE		
Skating	26/3/2008	14-16 uur
Indoorspeeltuin	27/3/2008	13.30-17.30
Museum: holder de bolder : weef een tapijt met Priester Daens	2/4/2008	14-16 uur
Nordic-Walking	3/4/2008	14-16 uur
ZOMERVAKANTIE		
Themaweek “?”	30/6 t/m 4/7/2008	Ganse week
Themaweek “Vernissage”	25/8 t/m 29/8/2008	Ganse week

➤ ANDERE INITIATIEVEN

Dit aanbod wordt bij de verdere uitwerking van het LOK-plan aangevuld

5.9.3.2. SWOT

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Er is een uitgebreid aanbod (in groep en in gezinsverband) aan kinderdagopvang van 0 tot 3 jaar. • Dienst voor opvanggezinnen stad Aalst <ul style="list-style-type: none"> - voor- naschoolse –vakantieopvang van 3 tot 12 jaar - erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. • Consultatiebureau i.s.m. Kind en Gezin van 0 tot 3 jaar. • Binnen het aanbod kinderopvang van de stad Aalst : <ul style="list-style-type: none"> - wordt er intensief samengewerkt met Kind & Gezin; - bestaat er een actief ouderbeleid; - zijn migranten welkom; - zijn er twee speel-o-theken; • Het regiohuis van Kind & Gezin voor de regio Aalst, Erpe-Mere en Lede is in Aalst gevestigd. • De kostprijs voor de gesubsidieerde dagopvang wordt mede bepaald door het inkomen van de ouders. • Er wordt voorzien in vakantiespeelpleinwerking. • Er wordt voorzien in vorming voor personeel / ouders / onthaalouders. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het lokaal overleg rond buitenschoolse opvang is niet gerealiseerd wat de kwalitatieve netoverschrijdende uitbouw van deze opvang bemoeilijkt. • Beide stedelijke kinderdagverblijven hebben een wachtlijst. • Er is geen overleg tussen de private en de openbare sector. Lokaal Overleg is aangewezen. • Er is geen avond- en nachtopvang, uitgezonderd bij onthaalouders.
Opportunities	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> • Blijvende aandacht voor de kwantiteit en de kwaliteit van de kinderopvang. • Informatie-uitwisseling, overleg en samenwerking tussen alle partners uit private en openbare sector. Dit kan mede door de opstart van een Lokaal Overleg Kinderopvang. Het LSB kan misschien zorgen voor een platform van waaruit het overleg kan opgestart worden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wanverhouding tussen vraag en aanbod van opvang. • De veelheid aan mogelijkheden (zwangerschapsverlof / ouderschapsverlof / ...) maken er de organisatie van de opvang niet makkelijker op.
Geactualiseerde SWOT Lokaal Sociaal Beleidsplan 2006 - 2007	

5.9.3.3. Kwalitatief

Een objectieve analyse van het aanbod aan kinderopvang in Aalst en de participatie van de lokale actoren in de kinderopvang leidt ons tot een aantal niet onbelangrijke knelpunten in de sector. Ter voorbereiding van het LOK-plan bespreekt de adviesraad deze knelpunten.

Centraal aanspreekpunt kinderopvang

Het aanbod aan kinderopvang in Aalst is momenteel onoverzichtelijk. Dit zou gecentraliseerd moeten worden op één punt en ter beschikking gesteld van de gebruikers. De vergadering ondervindt dat vele gebruikers op meerdere wachtlijsten staan genoteerd, wat een verkeerd beeld weergeeft van de opvangtekorten.

Betaalbare kinderopvang

De ouderbijdragen voor kinderopvang die niet berekend worden op het belastbaar inkomen zijn voor vele gebruikers onaangepast hoog in functie van hun inkomen. Er zijn te weinig erkende kinderopvanginitiatieven (erkende diensten voor opvanggezinnen en erkende kinderdagverblijven) die een ouderbijdrage kunnen vragen in functie van het belastbaar inkomen.

De diensten voor opvanggezinnen ervaren problemen om hun aangesloten onthaalouder te blijven motiveren in hun opdracht, dit heeft te maken met het statuut van de onthaalouders dat onvoldoende bescherming biedt.

In de mini-crèches wordt een ouderbijdrage gevraagd die voor velen vaak te hoog is. Bijgevolg heeft men in de mini-crèches geen sociale mix meer die de huidige samenleving weerspiegelt. De erkende kinderdagverblijven en erkende diensten voor onthaalouders, waar de ouderbijdrage berekend wordt op het belastbaar inkomen, moeten er voortdurend over waken om de sociale mix te handhaven en getto-vorming te voorkomen.

Voorrangregels voor kansengroepen blijken in de praktijk niet te werken. Deze mensen, die vaak onregelmatig werken, blijken hun aanvraag voor kinderopvang te laat in te dienen en kunnen zo niet in het reguliere circuit van kinderopvang terecht komen.

Samenwerking met bedrijven die kinderopvang willen organiseren voor hun personeel wordt een belangrijke troef tot uitbreiding van betaalbare kinderopvang.

Flexibele -, occasionele - en buurtgerichte kinderopvang

Het aanbod aan flexibele opvang is ontoereikend. In Aalst wordt flexibele opvang aangeboden door enkele onthaalouders aangesloten bij een dienst en door twee erkende kinderdagverblijven, het Mezennestje en Duimelot. Het stedelijk kinderdagverblijf Duimelot heeft erkenning gekregen tot het inrichten van flexibele opvang en zal bijgevolg niet enkel een halfuur langer open blijven tijdens de weekdays, maar ook opvang bieden op zaterdag. Het Mezennestje biedt opvang van 6.30 u tot 18.30 u. Hiermee wordt reeds gedeeltelijk een oplossing geboden aan de nood tot flexibele opvang, maar gebruikers die in ploegen werken blijven nog steeds in de kou staan.

Net zoals het aanbod van flexibele opvang is ook het aanbod aan occasionele en buurtgerichte opvang te beperkt om aan de vraag voldoende het hoofd te kunnen bieden.

Buitenschoolse opvang

Er is nood aan bijkomende buitenschoolse opvang die netoverschrijdend werkt. Dikwijls heeft al het of niet aanbieden van buitenschoolse opvang een bepalend effect op de schoolkeuze.

Inventarisatie van de huidige bestaande buitenschoolse opvangmogelijkheden dringt zich eveneens op.

Ondersteuning onthaalouders

Er wordt reeds jaren gesproken om het statuut van de onthaalouders te verbeteren...alleen is de vraag wanneer dit zal aangepast worden. Een onthaalouder mag maximum 2 maanden in overbezetting gaan. Dit geeft dikwijls problemen

wanneer, bij ziekte van een collega-onthaalouder, een andere onthaalouder te vinden die bereid is extra kinderen op te vangen van de zieke collega.

De bestaande initiatieven voor werkdrukvermindering van de dienst voor opvanggezinnen zijn nog ontoereikend om de dienstverantwoordelijke voldoende ruimte te bieden voor degelijke begeleiding en ondersteuning van de onthaalouders alsook voor het degelijk screenen van nieuwe kandidaat- onthaalouders.

5.9.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties

Vertrekkende vanuit de analyse van de gegevens kunnen doelstellingen voor de komende jaren en algemene prioriteiten worden vastgelegd.

De vraag naar kinderopvang overstijgt in ruime mate het aanbod. Daarom streven we naar een voor iedereen toegankelijke, betaalbare en kwaliteitsvolle kinderopvang waarbij aandacht wordt besteed aan participatie van de gebruikers en de lokale actoren. Deze participatie vertaalt zich reeds ten dele in de oprichting van het LOK.

Om het bestaande aanbod aan kinderopvang maximaal te benutten dient dit aanbod voor de gebruikers duidelijk en overzichtelijk te worden gemaakt. Het moet door iedereen kunnen geraadpleegd worden. Hiertoe zullen meerdere infokanalen gebruikt worden, uitgaande vanuit één centraal aanspreekpunt.

Het aanbod aan betaalbare kinderopvang dient verruimd te worden waarbij de kwaliteit van deze kinderopvang dient bewaakt. Hierbij wordt niet enkel gedacht aan uitbreiding van plaatsen binnen bestaande kinderopvanginitiatieven, maar dient tevens onderzocht waar nog bijkomende initiatieven mogelijk zijn.

Verbetering van het sociaal statuut van de onthaalouders kan een dubbel positief resultaat bieden, enerzijds een standvastiger bestand van onthaalouders wat de kwaliteit aan kinderopvang ten goede komt, anderzijds meer interesse van kandidaat-onthaalouders om aan te sluiten wat het aanbod aan kinderopvang aanzienlijk kan uitbreiden.

Uitbreiding van flexibele-, occasionele- en buurtgerichte kinderopvang dringt zich op. De adviesraad LOK is het orgaan bij uitstek waar samen kan gezocht worden naar mogelijke oplossingen binnen bestaande initiatieven en uitbreiding naar nieuwe mogelijkheden.

Ingevolge de gunstige economie zijn meer mensen actief ingeschakeld in het beroepsleven, niet alleen jonge ouders maar ook grootouders. Bijgevolg beperkt de nood aan kinderopvang zich niet tot voorschoolse kinderopvang. Buitenschoolse kinderopvang en vakantieopvang wordt eveneens meer en meer een must voor onze jonge gezinnen. Inventarisatie van de huidige mogelijkheden en een goede afstemming op elkaar betekent reeds een eerste stap in de goede richting.

Strategische doelstelling: een voor iedereen toegankelijke, betaalbare en kwaliteitsvolle kinderopvang.

Operationele doelstellingen:

- bestaande aanbod voor iedereen bereikbaar
- meer en duidelijkere informatie over het aanbod via één centraal aanspreekpunt, maar via gebruik van meerdere communicatiekanalen
- betaalbaar aanbod

Acties

➤ Centraal aanspreekpunt kinderopvang

Wij streven ernaar om één centraal aanspreekpunt kinderopvang te organiseren. Dit zou de ingewikkelde zoektocht van gebruikers van kinderopvang veel vereenvoudigen. De lange wachtlijsten die bij de verschillende kinderopvanginitiatieven bestaan kunnen op die manier ook evolueren naar één centrale wachtlijst

➤ Betaalbare kinderopvang

Er dient gestreefd naar een betere bescherming van de onthaalouders door het verbeteren van hun sociaal statuut. Als lokaal bestuur, samen met de andere lokale besturen, willen wij druk uitoefenen op de federale overheid om dit statuut tot een volwaardig statuut om te vormen.

Een blijvend streven naar een sociale mix zowel in de kinderdagverblijven, bij de onthaalouders als bij de private initiatieven zoals mini-crèches dient voortdurend bewaakt te worden.

Samenwerking met bedrijven die kinderopvang willen organiseren is een recent aangeboden mogelijkheid die van dichtbij dient onderzocht te worden.

➤ Flexibele -, occasionele - en buurtgerichte kinderopvang

Wij willen de mogelijkheden verder onderzoeken om meer flexibele, occasionele en buurtgerichte opvang aan te bieden. Dank zij de nieuwe actieplannen van de Vlaamse regering wordt reeds de mogelijkheid geboden dit aanbod uit te breiden.

5.10. Overzicht strategische doelstellingen

(zie ook Deel III Geïntegreerde visie: 3.4. hoe komt deze geïntegreerde visie tot uiting in dit Lokaal Sociaal Beleidsplan?)

Uit de analyse gemaakt voor dit plan, ook rekening houdend met de input van gebruikers, doelgroepen en lokale actoren uit het welzijnsveld, komen een aantal doelstellingen naar voor. Als gevolg van een geïntegreerd planningsproces vallen deze soms en deels samen met doelstellingen reeds geformuleerd in (een) ander(e) plan(nen) van het lokaal bestuur.

Waar dit Lokaal Sociaal Beleidsplan en het planningsproces dat eraan voorafging heeft bijgedragen tot een samenbrengen en koppelen van doelstellingen en acties uit de verschillende plannen, het bundelen van gelijklopende en/of gelijkvormige hiaten en/of het formuleren van eigen, aanvullende doelstellingen, werd dit duidelijk aangeduid in de tekst (vanaf Deel V: Thema's en grondrechten) via een symbool. Hier worden deze doelstellingen samengebracht en in een logisch verband gebracht.

Ook worden verschillende mogelijke oplossingen aangereikt op het operationele niveau en wordt, louter indicatief, een mogelijke invulling gegeven van middelen en acties. Hierbij dient benadrukt te worden dat dit vandaag nog een onvolledig overzicht van de mogelijkheden betreft. De uitdaging bestaat erin om vanaf de tweede jaarhelft 2008 binnen de reeds weerhouden strategische doelstellingen een definitief aantal operationele doelstellingen naar voor te schuiven en deze verder uit te werken.

5.10.1. Schematisch overzicht

Thema's	Armoede	Kind	Wonen	Zorg	Senioren	ECM(*)	Jeugd	Werk	Sociaal Huis	Participatie	Preventie
Armoede	A ₁	A ₁	A ₁	A ₁	A ₁	A ₁	A ₁	A ₁	A ₁ , A ₂	A ₁ A ₂ P	A ₁ A ₂ S
Kind										P	S
Wonen	W ₁		W ₁	W ₂	W ₂				W ₂	W ₂ P	W ₂ S
Zorg										P	S
Senioren										P	S
ECM										P	S
Jeugd	J ₂		J ₂			J ₁ J ₂ J ₃	J ₁	J ₂	J ₂	J ₃ P	J ₃ S
Werk										P	S

(*) Etnisch – culturele minderheden

5.10.2. Strategische doelstellingen en mogelijke invulling

Strategische doelstelling: Naar een structurele en niet-categoriale armoedeaanpak (A)

Operationele doelstelling: Een actief gelijke kansen beleid in functie van de toegang tot en aansluiting bij de reguliere voorzieningen van mensen met minder behartigde belangen (A₁)

Mogelijke acties en middelen:

- structurele armoedediaalog
- inschakelen ervaringsdeskundigen
- welzijnstoets
- werk kinderopvang
- kinderopvang
- lokaal armoedebestrijdingplan
- anonieme huurwaarborg
- sociale superette
- ...

Operationele doelstelling: optimaliseren doorverwijzing tussen de dienstenaanbieders en beleidsdomeinen (A₁)

Mogelijke acties en middelen:

- structurele armoedediaalog
- inschakelen ervaringsdeskundigen
- ...

Operationele doelstelling: Het OCMW en het Sociaal Huis laagdrempelig en maximaal toegankelijk maken (A₂)

Mogelijke acties en middelen:

- structurele armoedediaalog
- inschakelen ervaringsdeskundigen
- uitbreiden schuldhulpverlening
- ...

Strategische doelstelling: Levenslang goed wonen (W)

Operationele doelstelling: Kwalitatief en betaalbaar wonen (W₁) → zie eerste 3 strategische doelstellingen Deel V: Grondrechten en thema's: 5.7. Wonen: 5.7.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties (zoals opgenomen in Stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008-2013)

Mogelijke acties en middelen:

- renteloze stookolielening
- anonieme huurwaarborg
- ...

Operationele doelstelling: zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen door zorg, preventie en aanpassingen aan de woning (W₂)

Mogelijke acties en middelen:

- (thuis)zorgoverleg verder uitbouwen
- Verhoogde aandacht nazorg
- Aanpassingen aan de woning: klusjesdienst aan huis
- preventie: valpreventie, CO-intoxicatie,...
- bereiken van alleenstaanden, senioren, mindervaliden in thuisituatie (antenne's, burenhulp, plus-bus, ...)
- nood aan avond- en nachtopvang senioren/ oppasdienst als aanvulling professionele- en mantelzorg
- ...

Strategische doelstelling: Werken aan een toegankelijk, divers, inclusief en integraal lokaal jeugdbeleid (J)

Operationele doelstelling: de stad Aalst doet een interne evaluatie van haar aanbod en brengt de verscheidene doelgroepen die drempels ervaren in kaart (J₂)

Acties:

- De dienst Jeugd inventariseert het aanbod met betrekking tot drempelverlagende dienstverlening voor kinderen, jongeren en jeugdorganisaties.
- De dienst Jeugd evalueert en herdefinieert haar bestaande aanbod op basis van de leemtes die blijken uit deze inventaris.
- De dienst Jeugd maakt een actoranalyse die het draagvlak verbreedt, de samenwerking verbetert en het bereik vergroot. Hierdoor kan de efficiëntie en effectiviteit vergroten. Deze analyse zal een dynamisch instrument zijn.
- De dienst Jeugd onderzoekt welke noden er zijn met betrekking tot de verschillende problematieken en doelgroepen in Aalst.
- De dienst Jeugd neemt het initiatief om een overleg te organiseren waarbij diverse (bovenlokale) welzijnsorganisaties, andere stadsdiensten en de dienst Jeugd informatie uitwisselen en komen tot een integrale stedelijke visie op diversiteit.
- De dienst Jeugd gaat bij ieder project op zoek naar de nodige partners in het welzijnsveld en vraagt advies aan of betreft de straathoekwerker.

Aandachtspunten:

- Nood aan verhoogde aandacht "jeugd en welzijn" – mogelijk via vzw RWO-ARA/ASO en de Integrale Jeugdhulp
- Nood aan meer overleg, afstemming en samenwerking met de 3de actoren, vertegenwoordigd in deze sectoren – nood aan aandacht en contact met lokaal bestuur
- Het lokaal bestuur kan door het deelnemen aan en ondersteunen van de reeds bestaande samenwerkingsverbanden de bestaande initiatieven en

inspanningen honoreren en zo bijdragen tot een verhoogde effectiviteit en efficiëntie inzake "Jeugd en welzijn"

- Meerwaarde door koppeling van een inclusief en integraal beleid naar jongeren vanuit de stad aan de reeds bestaande structuren (complementariteit versterken)

Operationele doelstelling : de dienst Jeugd werkt aan een specifiek aanbod naar volgende doelgroepen: (J₁)

- Kinderen en jongeren van diverse herkomst met specifieke aandacht voor allochtone meisjes,
- Kinderen en jongeren met een handicap,
- Kinderen en jongeren in kansarmoede en uit de 4de wereld
- Jongeren die drempels met betrekking tot gender en seksualiteit ervaren.

Acties:

- De dienst Jeugd organiseert ateliers voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren en voor kinderen en jongeren van diverse herkomst.
- De dienst Jeugd organiseert ontmoetingsactiviteiten voor kinderen en jongeren van diverse herkomst en autochtone jongeren.
- De stad Aalst biedt vorming voor jeugdwerkinitiatieven over toegankelijkheid van jongeren die fysieke, financiële of culturele drempels ondervinden aan.
- De stad Aalst werkt psychische en fysieke drempels bij jeugdwerkinitiatieven in het centrum van de stad en in de deelgemeenten weg. Inclusief de dienst Jeugd.
- De dienst Jeugd volgt externe initiatieven op via hogere overheden of externe organisaties.
- De stad Aalst organiseert vorming en informeert kinderen, jongeren en verenigingen rond pesten en omgaan met diversiteit.
- De dienst Jeugd begeleidt en informeert actief de jeugdwerkinitiatieven die werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.
- De dienst Jeugd stelt de "Doe-bon" ter beschikking van kinderen en jongeren. Met de Doe-bon kunnen kinderen en jongeren, waarvan de ouders niet de nodige financiële armslag hebben, goedkoper deelnemen aan activiteiten in het jeugdwerk. Deze bon kan nog meer bekendheid krijgen en de doelgroep die hem gebruikt kan nog worden uitgebreid.
- De dienst Jeugd werkt samen met CC De Werf in het realiseren van dienstverleningsaanbod naar deze doelgroepen.

Operationele doelstelling : De dienst Jeugd maakt werk van ontmoeting tussen kinderen en jongeren die drempels ervaren m.b.t. het reguliere aanbod en jongeren die geen fysieke, financiële of culturele drempels ervaren. (J₃)

Acties:

- De dienst Jeugd betreft jeugdverenigingen meer bij de organisatie van Roefel (dag van het kind) en geeft hun een plaats in het programma aanbod.
- De dienst Jeugd werkt mee in een multicultureel overlegplatform met de Lokale Politie, allochtonen (verenigingen), buurtwerking, andere stadsdiensten, ... om versnippering in het aanbod tegen te gaan.
- De dienst Jeugd werkt mee aan een "Open Spelendag" voor alle kinderen van de stad
- De dienst Jeugd stimuleert gemeenschapsvormende activiteiten georganiseerd door de jeugd.
- De dienst Jeugd brengt verschillende jeugdverenigingen uit dezelfde buurt, die zich richten naar verschillende doelgroepen, samen.
- De dienst Jeugd evolueert naar een kenniscentrum rond inclusiviteit en doelgroepgerichte jeugd(werk)initiatieven.

Operationele doelstelling : Dienst Jeugd ondersteunt verenigingen die werken rond het wegwerken van drempels, het toeleiden van en het werken met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, jongeren uit etnisch-culturele minderheden en jongeren met opvoedingsproblemen. (J₁,J₂,J₃)

- De dienst Jeugd ondersteunt jeugdwerkinitiatieven met een werking gericht naar integratie van verschillende doelgroepen. Deze kunnen via bestaande criteria 500,- EUR/jaar extra ontvangen voor hun werking.
- De dienst Jeugd voorziet in de criteria gelden voor alle jeugdwerkinitiatieven die maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren opnemen in hun werking.
- De dienst Jeugd subsidieert welzijnsorganisaties die rechtstreeks in contact komen met de doelgroep maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren.

Strategische doelstelling: Preventie (S)

Operationele doelstelling: sensibilisatie en informatie op maat

Mogelijke acties en middelen:

- optimalisatie en bekendmaking Sociaal Huis
- betere informatie (op maat)
- uitbreiding schuldhulpverlening
- actie naar moeilijk te bereiken of niet – bereikte mensen
- ...

Participatie (P)

Strategische doelstelling: elke Aalstenaar moet in staat zijn te participeren aan en aansluiting te vinden bij het sociaal – maatschappelijk gebeuren (P)

Operationele doelstelling: iedere Aalstenaar dient aansluiting te vinden bij het sociaal – maatschappelijk gebeuren

Mogelijke acties en middelen:

- Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en sociale clausule
- Meer werkaanbod voor de zwaksten (sociale economie, arbeidszorg, art. 60§7,...)
- kinderopvang
- Gemengde ontmoetingskansen (infrastructuur: Ontmoetingscentrum De Brug, dienstencentra,...)
- cultuurparticipatie
- Meer begeleiding bij (her)inschakeling 'arbeidsmarkt' (ook niet-economisch circuit) en link arbeid en welzijn (randvoorwaarden)
- Nederlands (randvoorwaarde)
- ...

Operationele doelstelling: het lokaal bestuur coördineert een aanbod voor actieve senioren

Mogelijke acties en middelen:

- vervoer
- aanbod en informatie
- Gemengde ontmoetingskansen (infrastructuur: Ontmoetingscentrum De Brug, dienstencentra,...)
- ...

Operationele doelstelling: bereiken van kansarmen en vereenzaamden en versterken van het sociaal weefsel

Mogelijke acties en middelen:

- vervoer
- Gemengde ontmoetingskansen (infrastructuur: Ontmoetingscentrum De Brug, dienstencentra,...) – mensen uit isolement halen
- Buurtantennefunctionarissen OCMW, Burenhulp Teledienst vzw, Plus – Bus,...
- Signaalfunctie
- ...

Strategische doelstelling: het lokaal bestuur stimuleert participatie aan het Lokaal Sociaal Beleid (P)

Operationele doelstelling: optimale toegankelijkheid aanbod sociale dienstverlening

→ zie strategische doelstellingen Deel IV: Sociaal Huis: 4.5. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties (zoals opgenomen in de Stedenfondsbeleidsovereenkomst 2008-2013)

Mogelijke acties en middelen:

- wegwerken materiële drempels (mindermobielen)
- éénloket Sociaal Huis enerzijds en 'contactpunten' sociale dienstverlening via dienstencentra anderzijds
- permanentie OCMW
- laagdrempeliger maken OCMW (welzijnshuis)
- mensen uit isolement halen is eerste stap naar hulpverlening
- ...

Operationele doelstelling: optimaliseren samenwerken en doorverwijzen

Mogelijke acties en middelen:

- signaalfunctie
- doorverwijzers kunnen cliënten motiveren tot hulp
- infrastructuur: nieuw Sociaal Huis
- ...

Operationele doelstelling: een Lokaal Sociaal Beleid met communicatie, informatie en dialoog

Welzijnsforum

Mogelijke acties en middelen:

- communicatie, preventie en informatie per thema
- coördinatie Lokaal Sociaal Beleid waakt erover dat binnen de thema's en strategische doelstellingen participatie en dialoog voldoende worden gerealiseerd
- structurele dialoog armoede, jeugd en welzijn,...
- ...

Deel V I: Betrokkenheid en participatie

6.1. Inleiding

Het decreet lokaal sociaal beleid vraagt dat de lokale actoren, burgers en doelgroepen worden betrokken bij de voorbereiding, de opmaak, de uitvoering en de evaluatie van het lokaal sociaal beleid. Participatie is dus niet enkel een voorwaarde of een gevolg van een kwalitatief lokaal sociaal beleid, maar ook een doelstelling op zich. Tevens dient de participatie, net als het gehele proces en plan, een duurzaam karakter te hebben: voor en door iedereen en op lange termijn.

Participatie mag niet verengd worden tot communicatie en communicatie is op zijn beurt veel meer dan informatieverstrekking: communicatie is een voorwaarde tot participatie en kan er een deel van zijn. Daarnaast kan het verstrekken van informatie een actie op zich zijn, zonder dat informatieverstrekking communicatie mag genoemd worden. Communicatie vraagt immers steeds 'tweerichtingsverkeer' en ruimte tot feedback. Respectvolle participatie kan enkel via erkenning en waardering van de expertise bij de andere en wanneer er voldoende tijd wordt voor vrijgemaakt.

6.2 Participatie-analyse

Bij de lokale besturen bestaat er nog geen traditie van en methodiek voor een dergelijke participatie van de vele verschillende stakeholders bij het volledige beleidsproces. Daarom is het van belang stil te staan bij de voordelen en meerwaarde van én de mogelijke valkuilen bij het participatieproces.

6.2.1. Waarom participatie

Structurele participatie om:

- de effectiviteit van het beleid en de sociale dienstverlening te kunnen nagaan en te verhogen
- vanuit drie niveaus wisselwerking te realiseren: beleid (coördinatie)/organisaties (samenwerken) en cliënten (toegang/vraag)
- om te garanderen dat in de verschillende fasen betrokkenen hun inbreng kunnen doen en/of een meerwaarde kunnen realiseren
- realiseren informatieopdracht

Voordelen:

- beleid toetsen aan de verwachtingen
- breder draagvlak voor het beleid
- alle stakeholders worden gewezen op de eigen verantwoordelijkheid: werkt emanciperend en activerend – realisatie van een actief partnerschap
- kennisname relevante informatie en inbreng andere invalshoeken
- versterken van het wederzijds kennen en het verhogen van inzichten in problematieken
- aandacht voor realisme en compromis

Mogelijke valkuilen

- zeer tijdsintensief
- ontbreken traditie en methodiek

- organisatorische voorwaarde: nood aan goede coördinatie van het proces (bewaren van het overzicht en het voor ogen houden van het doel, de mogelijkheden, de beperkingen en de verwachtingen)
- niet iedereen kan zijn particuliere belangen overstijgen
- ook leren omgaan met weerstand en verzet
- mate van open dialoog wanneer er een 'afhankelijkheidsrelatie' bestaat met lokaal bestuur?

6.2.2. Wie participeert

Minimaal moeten de lokale overheid, de lokale en/of regionale (private) welzijnsactoren, het middenveld (relevante verenigingen), de doelgroepen en burgers betrokken worden bij en in het participatieproces.

De aanwezigheid van heel veel organisaties in of actief in Aalst is in het kader van participatie dus een hele opgave. We dienen dus een keuze te maken, via vertegenwoordiging, uit bestaande overleg- en adviesorganen, sectoren, partners in het Sociaal Huis, eigen 'verenigingen' van het lokaal bestuur, lokale actoren, belangengroepen en zelforganisaties en de burgers en cliënten. Dit kan afhankelijk van de thema's die het lokaal bestuur wil geïntegreerd zien in haar lokaal sociaal beleid en afhankelijk van de fase waarin de participatie dient te gebeuren (bv. planningsfase, evaluatie).

Toch zijn er een aantal kritische succesfactoren die we niet uit het oog mogen verliezen, met name:

- een onderscheid maken tussen doelgroepen en welzijnsorganisaties
- aandacht voor niet-georganiseerde of niet-vertegenwoordigde burgers en doelgroepen
- sommige bestaande advies- en overlegraden hebben door de tijd ingeboet aan representativiteit omdat de deelnemers op termijn expert zijn geworden
- bij organisaties en verenigingen peilen naar hun representativiteit en draagvlak
- belang en betrokkenheid
- aandacht voor minderheden en doelgroepen die niet of onvoldoende worden bereikt via de klassieke kanalen (kansarmen, kinderen, jongeren, senioren)

6.2.3. Wanneer en waarover

De fase waarin men overgaat tot participatie heeft een invloed op de aard van de participatie (cf. participatieladder). Hoe vroeger de participatie een aanvang kan nemen, hoe groter de kans op een hoge mate van betrokkenheid.

Vorbereiding en opmaak van het plan

- Analyse: wie en wat is er/niet, wat kunnen/willen/moeten we, behoeftenonderzoek, gegevens van de stakeholders,....
- Visie: argumentatie en motivatie uit verschillende invalshoeken
- Plan: een middel ter realisatie van een actie kan bestaan uit een actor die wil meewerken aan de uitvoering

Uitvoeringsfase

- Een actor kan betrokken worden bij de uitvoering of doet een aantal taken
- Regelmatige feedback en terugkoppeling
- Informeren alle belanghebbenden
- ...

Evaluatiefase

- Mede-evaluator zijn van (een deel van) het plan
- Informeren alle belanghebbenden
- ...

6.2.4. Waarmee, hoe en hoe ver?

Hier dient natuurlijk ook rekening gehouden te worden met de inhoud van het plan en de processen in het kader van het lokaal sociaal beleid. Gezien de beoogde geïntegreerde visie lijkt het niet aangewezen de participatie al te veel te richten naar thema's, doelgroepen of sectoren, maar eerder naar de verbindende en overkoepelende strategische doelstellingen. Per doelstelling dient dan nagegaan te worden (tot op het operationele - en actieniveau) wie wanneer en op welke wijze wordt betrokken.

Participatie - overzicht		
FASE	WIE	HOE (geeft ook mate weer)
Planningsfase		
Strategische doelstelling		
Operationele doelstelling		
Uitvoering: acties en middelen		
Evaluatie		

Opm.: Deze structuur kan overkoepelend gebruikt worden, maar eveneens per thema en/of strategische doelstelling

6.2.5. Communicatie en informatie

Het voldoende informeren van de betrokkenen en belanghebbenden is een belangrijk deel van het participatieproces. Deze taak dient niet alleen opgenomen te worden door het lokaal bestuur: zo staan de betrokken lokale actoren ook in voor het verder informeren en consulteren van 'hun achterban'. Ook moet de informatie en het communicatiekanaal zorgvuldig worden gekozen, op maat en begrijpbaar voor de beoogde ontvanger. De vorm, aard en inhoud van de informatie of communicatie bepalen immers voor een groot stuk wie zich aangesproken voelt.

Een aantal niet-limitatieve mogelijkheden zijn hier:

- Informeren via bv. informatiemagazine Stad Aalst, website Stad en OCMW, nieuwsbrief
- Informatie – en vormingsmomenten
- Tussentijdse contactmomenten en feedback
- Behoeften- en cliëntbevragingen, tevredenheidsmetingen

Hier kan het lokaal bestuur ook zeer actief omgaan de actieve openbaarheid van bestuur, dewelke systematisch, concreet evenwichtig, tijdig en verstaanbaar dient georganiseerd te worden.

6.3. Historiek

Bij de opmaak van het Lokaal Sociaal Beleidsplan "Minimale Invulling" 2006-2007 werd in eerste instantie overgegaan tot het organiseren van een informatievergadering op 18/04/05 voor het brede welzijnsveld over de inhoud en de doelstellingen van het decreet Lokaal Sociaal Beleid. Bijkomend werden de lokale

actoren betrokken in thematische werkgroepen als onderdeel van de analyse voorzien in het stappenplan.

Migranten en andere minderheden	21/06/05
Wonen en huisvesting	22/06/05
Armoedebestrijding	22/06/05
Senioren	23/06/05
Gezin en kinderopvang	23/06/05
Jeugd	27/06/05
Economie en werkgelegenheid	28/06/05
(Volks)gezondheid	28/06/05

Het huidige planningsproces kende een doorstart via het 'plenum Welzijnsorganisaties' op 29/11/07 waar de intenties van het lokaal bestuur met betrekking tot welzijn en sociaal beleid werden voorgesteld en afgetoetst. Een toelichting van het zorgstrategisch plan, de stand van zaken heropstart lokaal sociaal beleid en het aftoetsen van de beleidsvisie sociaal beleid, stonden op de agenda.

Naast de clusterwerking in februari 2008 (zie ook Deel V: Thema's en grondrechten: methodologie en samenstelling van de clustergroepen), werd ook de Stuurgroep Sociaal Huis uitgebreid om een groter aantal maatschappelijk relevante actoren betrekken bij haar werking om zo de reeds bestaande samenwerking te consolideren, het maatschappelijk draagvlak te verbreden en de participatie van doelgroepen en de bevolking te verhogen en te faciliteren. Bijkomend werden de plannen voor de verbouwing van het Sociaal Huis toegelicht aan en besproken met o.a. Mensen voor mensen vzw – vierdewereldgroep Aalst.

We kunnen op basis van deze acties leren uit de ervaringen om alzo de reeds bestaande participatie- en informatiekkanalen optimaal te benutten en in te schakelen in het te ontwikkelen participatiebeleid.

6.4. Strategische doelstelling – operationele doelstelling – acties

Met de opmaak van het Lokaal Sociaal Beleidsplan 2008-2013 werd in 2007 gewacht tot er een coördinator werd aangesteld. Deze kwam in augustus 2007 in dienst. Het feit dat zij meerdere taken heeft in het kader van het lokale beleid, waaronder ook de vernieuwing van de samenwerkingsovereenkomsten met de lokale actoren en het opvolgen van de stedenfondsbeleidsovereenkomst vanuit het OCMW, heeft de voortgang in het Lokaal Sociaal Beleid – planningsproces vertraagd. Ook moet rekening gehouden worden met de strikte timing waarbinnen dit plan werd gerealiseerd.

Hierdoor moest in de planningsfase en bij de opmaak van het plan zeer kort op de bal worden gespeeld bij het betrekken van de lokale actoren. Via de werking van de clustergroepen en de Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid werden strategische doelstellingen naar voor geschoven.

Dankzij de huidige aanpak zijn er op korte tijd toch heel wat partners, zowel interne als externe, geïnformeerd en geconsulteerd. Maar wat de bevolking betreft, dient die

oefening nog te gebeuren. Dit is ook te wijten aan het feit dat vele doelstellingen en voorstellen nog dienen uitgewerkt te worden.

De uitvoering van het plan zal verlopen via nauwe opvolging en begeleiding uit de Stuurgroep Lokaal Sociaal Beleid. Elke strategische doelstelling zal tot uiting komen in een aantal operationele doelstellingen, waarbinnen voor elk project een projectfiche zal worden opgemaakt. Door dit projectmatig werken wordt een goede en systematische structuur geboden voor uitvoering, evaluatie, enzovoort. Ook de participatie zal hier als vast onderdeel en doelstelling op zich beschouwd worden.

6.4.1. Nieuw Welzijnsforum

In 1984 werd in Aalst en met (personele) ondersteuning van de stad Aalst het Coördinatiecomité voor Welzijnsbeleid opgericht, beter gekend als het 'Coco', waar aandacht werd geschonken aan onder meer een inclusieve benadering van de welzijnsproblemen, samenwerking en overleg en een planmatige, professionele en gecoördineerde aanpak. Via zijn werking (overleg, onderzoek, beleidsvoorstellen,...) lag dit orgaan aan de basis van vele welzijnsontwikkelingen in Aalst. Het 'Coco' bestond uit vertegenwoordigers van de gemeenteraad, de OCMW raad, het welzijnsaanbod (voorzieningen) en de welzijnsvraag (zelfhulp, doelgroepvertegenwoordiging,...).

Ook had de stad tot en met vorige bestuursperiode een adviesraad voor Sociaal - Maatschappelijke Ontwikkeling. Deze adviesraad hield zich bezig met het gezin- en gezondheidsbeleid en daarbij aansluitende activiteiten.

Het college van burgemeester en schepenen besliste op 21/05/2007 de adviesraad voor Sociaal Maatschappelijke Ontwikkeling op te heffen in functie van de oprichting van een globale Welzijnsraad op basis van volgende overwegingen:

- De adviesraad Sociaal Maatschappelijke Ontwikkeling en het Coördinatiecomité voor Welzijnsbeleid kenden de laatste periode geen regelmatige samenkomsten meer;
- Tijdens de minimale samenkomsten van de adviesraad werden weinig of geen innoverende agendapunten meer aangebracht en het thema (volks)gezondheid kwam niet meer aan bod;
- Het decreet Lokaal Sociaal Beleid vraagt de participatie van alle belanghebbenden aan het welzijnsbeleid;

Deze nieuwe, globale Welzijnsraad, waarin de materies van het 'Coco', de adviesraad voor Sociaal – Maatschappelijke Ontwikkeling, het Lokaal Sociaal Beleid en de dienst Sociale Zaken aan bod kunnen komen, moet een optimale doorstroom en gegevensuitwisseling garanderen.

Binnen het participatieluwk is dan ook een speciale plaats weggelegd voor de oprichting van **een Welzijnsforum/Welzijnsraad, een overlegplatform** en adviesorgaan waarin het lokaal bestuur, de lokale actoren van het brede welzijnsveld en de bevolking/doelgroepen zijn vertegenwoordigd.

Momenteel wordt een voorstel uitgewerkt inzake statuut, samenstelling, taken en bevoegdheden en ondersteuning (verslag, secretariaat, ...). Hierbij wordt rekening gehouden met de verdiensten het 'Coco' en de adviesraad voor Sociaal – Maatschappelijke Ontwikkeling en wordt naar eenvormigheid gestreefd met de andere raden binnen het lokaal bestuur.

Deel VII : Sectorale planverplichtingen

Momenteel is er één sectorale regelgeving aangepast met het oog op het verminderen van de lokale planlast. Het betreft hier het Lokaal Plan Kinderopvang dat moet geïntegreerd worden in het Lokaal Sociaal Beleidsplan in uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 04/05/2007. In Aalst werd ervoor geopteerd het Lokaal Plan Kinderopvang traceerbaar te integreren in het Lokaal Sociaal Beleidsplan en dus niet op te nemen als een afzonderlijk hoofdstuk in het kader van de sectorale planverplichtingen.

7.1. Advies Lokaal Overleg Kinderopvang

Op 26/03/2008 verleent het Lokaal Overleg Kinderopvang volgend advies over het Lokaal Beleidsplan Kinderopvang zoals opgenomen in dit Lokaal Sociaal Beleidsplan.

Advies van het LOK over het Lokaal beleidsplan kinderopvang

Naar aanleiding van het **Besluit van de Vlaamse Regering van 4-5-2007 houdende het Lokaal Beleid Kinderopvang** werden alle lokale actoren en gebruikers, alsook de betrokken ambtenaren van het lokaal bestuur uitgenodigd om op 20-11-2007 rond de tafel te zitten met het oog op de installatie van deze adviesraad. De bij deze vergadering besproken en aangepaste statuten werden op de gemeenteraad van 18 december 2007 goedgekeurd.

Bij de algemene vergadering van het LOK op 25-2-2008 werd de kadering van het LOK in het LSB (Lokaal Sociaal Beleid) toegelicht rekening houdend met de onderrichtingen van Kind en Gezin, conform het besluit van de Vlaamse Regering van 4-5-2007 houdende het LOK en conform het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 19 maart 2004 betreffende het LSB.

Bij de opmaak van het eerdere stappenplan LSB kwamen volgende knelpunten naar voor: Centraal aanspreekpunt – Betaalbare kinderopvang – Flexibele, occasionele en buurtgerichte kinderopvang – buitenschoolse kinderopvang, netoverschrijdend – ondersteuning onthaalouders.

Ter invulling van de basis van het LOK-plan werd over deze knelpunten gebrainstormd onder de leden. Vervolgens werden deze items opgenomen in het LOK-plan. Op basis van de input van de vergadering werd een strategisch plan opgesteld dat ingepast werd in het LSB-strategisch plan dat uiterlijk 1-5-2008 moet worden ingediend bij de Vlaamse Overheid. Dit strategisch plan werd voorafgaandelijk aan de algemene vergadering van 26-3-2008 aan alle LOK-leden ter inzage verzonden met het oog op advies van de LOK-vergadering.

Met het oog op het ontwikkelen van een strategische visie werden de drie peilers van de kinderopvang: economische, sociale en pedagogische functie besproken aan de hand van de vraag "Waarom moet er kinderopvang worden georganiseerd?".

We kunnen stellen dat een algemene consensus bestond rond het onlosmakelijke geheel van deze drie peilers. Prioritair wordt bevonden dat :

- kinderopvang toegankelijk moet zijn voor alle ouders, en hen moet ondersteunen in hun relatie tot de steeds sneller evoluerende maatschappij en arbeidsmarkt. Gezien de evolutie op de arbeidsmarkt naar steeds meer variabele arbeidstijden, o.a. door het steeds toenemende mobiliteitsprobleem, zal het streven naar ruimere openingsuren en organisatie van nieuwe initiatieven zoals flexibele, occasionele en buurtgerichte kinderopvang. Hierbij wordt echter opgemerkt dat door de recrutering van doelgroepmedewerkers (laaggeschoold en langdurig werkloos) één van de moeilijkste taken binnen de kinderopvang wordt toebedeeld aan mensen die hiermee geen ervaring hebben. De noodzaak om te beschikken over een eigen vervoermiddel is voor de kandidaat doelgroepmedewerkers vaak een onoverkomelijke hinderpaal.
- kinderopvang moet kinderen leren omgaan met anderen. Centraal daarbij staat enerzijds de ontwikkeling van hun sociale en communicatieve vaardigheden en het hen vertrouwd maken met de multiculturele samenleving, en anderzijds het aanbieden van een gestructureerde en stabiele omgeving.

Een verdere analyse van zowel het aanbod aan kinderopvang als de vraag naar kinderopvang wordt wenselijk bevonden. Er wordt uitdrukkelijk gesteld dat de kwantitatieve omgevingsanalyse, zoals weergegeven niet volledig is, en dat een aantal gegevens nog moet worden gecorrigeerd.

Hierbij wordt van elk kinderopvanginitiatief verwacht om op uniforme wijze zijn gegevens over te maken aan het LOK, hiertoe zal een stramien worden uitgewerkt. Deze inventarisatie van dienstverlening en gebruikers zal verder worden uitgewerkt door de één-loketfunctie kinderopvang, waarvoor vanaf mei 2008 een coördinator door de stad wordt tewerkgesteld. Dit aanspreekpunt zal uiterlijk 31-12-2008 operationeel zijn.

De kwartaalaangiften die bij Kind en Gezin door de diverse initiatieven worden ingezonden bevatten relevante informatie voor het LOK en bieden een bruikbaar meetinstrument voor het LOK.

De eerder opgenomen **SWOT-analyse** (in deel 5.9. Kinderen en kinderopvangplan) werd door het LOK geadviseerd: toevoegingen, doorhalingen en wijzigingen in **vet**.

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> • Er is een divers⁶⁸ aanbod (in groep en in gezinsverband) aan kinderdagopvang van 0 tot 3 jaar. • Dienst voor opvanggezinnen stad Aalst en Landelijke Kinderopvang <ul style="list-style-type: none"> - voor- naschoolse –vakantieopvang van 3 tot 12 jaar - erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin. • Consultatiebureau i.s.m. Kind en Gezin 	<ul style="list-style-type: none"> • Het lokaal overleg rond buitenschoolse opvang is niet gerealiseerd wat de kwalitatieve netoverschrijdende uitbouw van deze opvang bemoeilijkt. • Beide stedelijke kinderdagverblijven hebben een wachtlijst. • Er is geen overleg tussen de private en de openbare sector. Lokaal Overleg is aangewezen. • Er is geen avond- en nachtopvang,

⁶⁸ 'Divers' in plaats van 'uitgebreid'

<p>van 0 tot 3 jaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Binnen het aanbod kinderopvang⁶⁹: <ul style="list-style-type: none"> - wordt er intensief samengewerkt met Kind & Gezin; - bestaat er een actief ouderbeleid; - is iedereen welkom;⁷⁰ - zijn er twee speel-o-theken; • Het regiohuis van Kind & Gezin voor de regio Aalst, Erpe-Mere en Lede is in Aalst gevestigd. • De kostprijs voor de gesubsidieerde dagopvang wordt mede bepaald door het inkomen van de ouders. • Er wordt voorzien in vakantiespeelpleinwerking. • Er wordt voorzien in vorming voor personeel / ouders / onthaalouders. 	<p>uitgezonderd bij onthaalouders.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is te weinig aanbod aan kinderopvang: +- 750 opvangplaatsen t.o.v. +- 3000 baby's en peuters
<p>Opportunities</p>	<p>Bedreigingen</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Blijvende aandacht voor de kwantiteit en de kwaliteit van de kinderopvang. • Informatie-uitwisseling, overleg en samenwerking tussen alle partners uit private en openbare sector. Dit kan mede door de opstart van een Lokaal Overleg Kinderopvang. Het LSB kan misschien zorgen voor een platform van waaruit het overleg kan opgestart worden. • Kinderopvang ook ten behoeve van niet-Aalstenaars uitbreiden 	<ul style="list-style-type: none"> • Wanverhouding tussen vraag en aanbod van opvang. • De veelheid aan mogelijkheden (zwangerschapsverlof / ouderschapsverlof / ...) maken er de organisatie van de opvang niet makkelijker op. • Buurtgerichte kinderopvang werd bijna een jaar geleden aangevraagd, doch nog geen erkenning : remmende werking van de hogere overheid

Vooropgestelde timing:

26-3-2008	Advies LOK over het LOK strategisch plan
27-3-2008	Inpassen advies LOK in het LSB strategisch plan
07-04-2008	CBS
08-04-2008	Beleidscomité OCMW
09-04-2008	Agendapunt en verklarende nota Gemeenteraad
29-04-2008	Gemeenteraad
30-04-2008	LSB plan naar Vlaamse Gemeenschap
17-06-2008	Algemene vergadering LOK
Sept 2008	Volledig uitgewerkt kinderopvangbeleidsplan voor advies voorleggen aan LOK
21-10-2008	Gemeenteraad

⁶⁹ Verwijderd : binnen het aanbod **van de stad Aalst**

⁷⁰ 'Is iedereen welkom' in plaats van 'zijn migranten welkom'

Bijlagen

1. Clustersamenstelling
2. Contactgegevens
3. Verklarende woordenlijst

1. Clustersamenstelling

Bronnen (november 2007):

- vzw RWO – ARA + sociale kaart Aalst en regio
- vroegere Samenstelling Coördinatiecomité voor Welzijnsbeleid en raad voor sociaal – maatschappelijke ontwikkeling
- bestaande adviesraden lokaal bestuur
- site stad Aalst – interessante links
- lokale actoren met samenwerkingsovereenkomst lokaal bestuur
- stuurgroep sociaal huis
- Bestaande lijst lokale actoren lokaal sociaal beleid 2005
- Bestaande clustersamenstelling lokaal sociaal beleid 2005

Opmerking: deze samenstelling is niet-limitatief

<i>ARMOEDE</i>				
Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
OCWM Aalst Clusterverantwoordelijke Stefanie Podevyn	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
A.S.Z. Sociale Dienst	Merestraat	80	9300	Aalst
O.L.V. Sociale Dienst	Moorselbaan	164	9300	Aalst
Lokale Politie Sociale Dienst & Dienst Preventie	Beekveldstraat	29	9300	Aalst
LETS Aalst - Oudenaarde	Wilgstraat	35	9320	Erembodegem
Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen Stan De Neve en Hans Tas	St. Jacobsnieuwstraat	50	9000	Gent
Buurtwerk Parol	Hertshage	11	9300	Aalst
CAW – Regio Aalst	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
RWO-ARA vzw	Korte Nieuwstraat	12	9300	Aalst
SOS Schulden Op School	Ronsevaaldreef	134	9320	Erembodegem
Stop de Armoede	Paternosterstraat	59	9300	Aalst
Teledienst Luc Van Dorpe	Wellekensstraat	16 A bus 1	9300	Aalst
Vierdewereldgroep "Mensen voor Mensen" vzw - Joke Steenhoudt	Eikstraat	99	9300	Aalst
OCMW Aalst - Katrien Baeten	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
OCMW Aalst - Stefanie Podevyn	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
Mensen Helpen Mensen vzw Sergeant Kamiel	Moorselbaan	107	9300	Aalst
Stad Aalst M. Van Der Beken – Dienst Welzijn	Zwarte Zusterstraat	15	9300	Aalst
Stad Aalst Ann Speelman – Dienst Gezinszorg	Grote Markt	3	9300	Aalst
Godwil vzw	Slotstraat	11	9300	Aalst
Stad Aalst – Dienst Preventie + Straathoekwerk	Beekveldstraat	29	9300	Aalst

Steunpunt Welzijn	Wilgstraat	35	9320	Erembodegem
Sociaal Huis Aalst	Lazaretstraat	11	9300	Aalst

<i>JEUGD</i>				
Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
Stad Aalst – Dienst Jeugd Clusterverantwoordelijke Tom Vaneessen	Zwarte Zusterstraat	15	9300	Aalst
Stad Aalst - Jeugdraad	Zwarte Zusterstraat	15	9300	Aalst
Stad Aalst - Sectie Jeugd	Zwarte Zusterstraat	15	9300	Aalst
CAW – BZW	Lazaretstraat	11	9300	Aalst
JAC	Louis D'Haeseleerstraat	13	9300	Aalst
CLB Dender - Hoofdzetel	Zonnestraat	25	9300	Aalst
Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Zuid-Oost-Vlaanderen - Aalst	Langestraat	12	9300	Aalst
Vzw Jeugd en Gezondheid	St. – Jorisstraat	16	9300	Aalst
Jeugdzorg - Dienst voor Gezinsbegeleiding Denderstreek	Frans Breckpotwijk	1	9300	Aalst
KAOS	Kerkhoflaan	58	9300	Aalst
Juna vzw	Spaarzaamheidstraat	29	9300	Aalst
Comité voor Bijzondere Jeugdzorg Aalst	Keizersplein	40 A bus 2	9300	Aalst
Stad Aalst - Ann Speelman – Dienst Gezinszorg	Grote Markt	3	9300	Aalst
Stad Aalst – Dienst Preventie	Beekveldstraat	29	9300	Aalst
Jeugdplatform & JIPA	Zwarte Zusterstraat	15	9300	Aalst
Vzw RWO – ARA Werkgroep spijbelen	Korte Nieuwstraat	12	9300	Aalst
LOP AALST Basis en secundair Deskundige – ondersteuner Fabime Köse	Fabime.kose@ond.vlaanderen.be			
Vzw 't Nest Brigitte De Vos	Doornstraat	135	9300	Aalst
Vzw De Vlier Carine Temmerman	Dr. De Moorstraat	62	9300	Aalst
Stad Aalst – Preventieraad	Grote Markt	3	9300	Aalst
CAWRA / Sociaal Huis Peter Vercauteren	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
Stad Aalst M. Van Der Beken – Dienst Welzijn	Grote Markt	3	9300	Aalst

<i>Etnisch – culturele minderheden</i>				
Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
Stad Aalst – Dienst Integratie Clusterverantwoordelijke Jente Leus	Onderwijsstraat	1	9300	Aalst
Schoolopbouwwerk	Onderwijsstraat	1	9300	Aalst
Stad Aalst Dienst Registratie en Bevolking	Grote Markt	3	9300	Aalst

(vreemdelingen)				
Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen Antenne Aalst – Loket Aalst	Meuleschettestraat	32	9300	Aalst
Multicultureel Overlegplatform secretaris Robby Van Den Eede	Beekveldstraat	29	9300	Aalst
Minderhedenoverleg secretaris Jente Leus	Onderwijsstraat	1	9300	Aalst
Odice vzw Oost Vlaams Diversiteitscentrum Regio Schelde & Dender	Lindanusstraat	26	9200	Dendermonde
Onthaal Nieuwkomers Oost Vlaanderen vzw - Vestiging Aalst	Meuleschettestraat	32	9300	Aalst
Vzw PAROL	Hertshage	11-19	9300	Aalst
Juna vzw	Spaarzaamheidstraat	29	9300	Aalst
OCMW Aalst Cel Vreemdelingen	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
CAWRA / Sociaal Huis Peter Vercauteren	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
Mozaïk vzw	Jan De Windtstraat	44	9300	Aalst

<u>SENIOREN</u>				
Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
OCMW Aalst Clusterverantwoordelijke Christiane De Kempeneer	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
Adviesraad Senioren Dienst Senioren	Grote Markt	3	9300	Aalst
Huize Denderrust	Alfons De Cockstraat	12 A	9310	Herdersem
Rusthuis OLV Ten Rozen	Rozendreef	190	9300	Aalst
Rusthuis Weyvelt	Karel Van Der Slotenstraat	39	9308	Hofstade
OCMW Aalst Coördinator rusthuizen	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
Vzw De Toekomst	Graanmarkt	15	9300	Aalst
Serviceflats Residentie De Kastanjevesten	Keizersplein	39-41	9300	Aalst
Serviceflats Eden Park Residentie	Villalaan	17	9320	Erembodegem
Seniorenhotel Astridpark	Gentsestraat	94	9300	Aalst
OCMW Aalst Dienst Thuiszorg	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
SIT	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
Vzw Teledienst	Wellekensstraat	16 A bus 1	9300	Aalst
OCMW Aalst Coördinator Lokale Dienstencentra	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
LOGO	Merestraat	80	9300	Aalst
Stad Aalst – Dienst Preventie	Beekveldstraat	29	9300	Aalst
CAWRA / Sociaal Huis Peter Vercauteren	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
OCMW Aalst Stefanie Podevyn	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst

<u>WERK</u>				
Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
Stad Aalst – Dienst Werkgelegenheid Clusterverantwoordelijke Isolde Geerinck	Hoveniersplein	1	9300	Aalst
RVA – Werkloosheidsbureau Aalst	St. Jobstraat	196	9300	Aalst
VDAB	Hopmarkt	11	9300	Aalst
Werkwinkel Aalst Centrum	Hopmarkt	10 A	9300	Aalst
Werkwinkel Aalst Rechteroever	Hoveniersplein	1	9300	Aalst
OCMW Aalst Cel Tewerkstelling	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
PWA	Hopmarkt	10 A	9300	Aalst
Streekoverleg ZOV Fons Wauters	Keizersplein	42	9300	Aalst
ATB	Hopmarkt	10 A	9300	Aalst
Sociale Werkplaats De Loods	Alfred Nichelstraat	14	9300	Aalst
ABVV	Houtmarkt	1	9300	Aalst
ACV	Hopmarkt	41	9300	Aalst
ACLVB	Kerkhoflaan	14	9300	Aalst
HVW	Van Der Nootstraat	8	9300	Aalst
VOK Jan Van Gijsegem	Square J. Geerinckx	2	9300	Aalst
Unizo Reinaut Maus	Dirk Martensstraat	67	9300	Aalst
Kringloopwinkel Geert Wille	Alfred Nichelstraat	14	9300	Aalst
Beschutte Werkplaats Luc Troch	Wijngaardveld	7	9300	Aalst
Centrum Deeltijds Onderwijs De Kering (VTI) Ann Heymans	Ledebaan	234	9300	Aalst
Centrum Deeltijds Onderwijs KTA Hilde Goelens	Welvaartstraat	70	9300	Aalst
Centrum voor Basiseducatie Leerpunt Aalst	Bert Van Hoorickstraat	19	9300	Aalst
Opleidingscentrum De Loods Fabienne Schouppe	Alfred Nichelstraat	14	9300	Aalst
Beschutte werkplaats Aalst – Sociale Dienst	Wijngaardveld	7	9300	Aalst
RWA - ARA vzw Regionaal Netwerk Arbeidszorg	Korte Nieuwstraat	12	9300	Aalst
CAWRA / Sociaal Huis Peter Vercauteren	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
Coördinator Diensteneconomie	Hoveniersplein	1	9300	Aalst

<u>WONEN</u>				
Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
Stad Aalst – Woonwinkel Clusterverantwoordelijke Ann Renneboog	Zwarte Zusterstraat	8	9300	Aalst
Dienst Registratie en Bevolking	Grote Markt	3	9300	Aalst
Stad Aalst Ann Renneboog - Woonwinkel	Zwarte Zusterstraat	8	9300	Aalst
CV voor Huisvesting Erik De Smedt	Beghijnhof	41	9300	Aalst
Dewaco	Leo De Bethunelaan	84	9300	Aalst

Stad Aalst Ann Renneboog – Woonraad	Zwarte Zusterstraat	8	9300	Aalst
Huurdersbond	Zwarte Zusterstraat	8	9300	Aalst
Stad Aalst Dienst Huisvesting	Grote Markt	3	9300	Aalst
Stad Aalst M. Van Der Beken - Dienst Welzijn	Grote Markt	3	9300	Aalst
Stad Aalst Ann Speelman – Dienst Gezinszorg	Grote Markt	3	9300	Aalst
CAWRA	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
OCMW Aalst Stefanie Podevyn	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
Vlaams woningfonds	Zwarte Zusterstraat	8	9300	Aalst
CAWRA / Sociaal Huis Peter Vercauteren	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
CAW Regio Aalst – Team Niemandland	Lazaretstraat	9	9300	Aalst
SHV Denderstreek	Heilig Hartlaan	44	9300	Aalst
Dienst Ruimtelijke Ordening	Grote Markt	3	9300	Aalst

KIND → Lokaal Overleg Kinderopvang

Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
Stad Aalst – Dienst Gezin Clusterverantwoordelijke Ann Speelman + secretaris LOK	Zwarte Zusterstraat	15	9300	Aalst

ZORG

Naam organisatie	Straat	Nummer	Postcode	Gemeente
OCMW Aalst Clusterverantwoordelijke Marina Van Mol	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
A.S.Z.	Merestraat	80	9300	Aalst
O.L.V.	Moorselbaan	164	9300	Aalst
LOGO Regio Aalst	Merestraat	80	9300	Aalst
SIT	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
Traject	Dendermondsesteenweg	178	9300	Aalst
Wijkgezondheidscentrum Daenshuis	Dr. De Moorstraat	104 A	9300	Aalst
Dienst Volksgezondheid Jos De Smet	Grote Markt	3	9300	Aalst
OCMW Aalst Dienst Thuiszorg	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
CAWRA	Botermelkstraat	177	9300	Aalst
Huisartsenkring Aalst	Langestraat	102	9300	Aalst
Huisartsenkring Asklepios	Terbekenstraat	40	9320	Nieuwerkerken
Centrum Morele Dienstverlening Aalst Hilde Borms	Koolstraat	80-82	9300	Aalst
Palliatieve Thuiszorg Aalst	Sluisken	15	9300	Aalst
Handicap Informatie en Tips – HINTS Aalst	Langestraat	12	9300	Aalst
Revalidatiecentrum R. De Hert	Botermelkstraat	201	9300	Aalst

HINT Handicap Informatie en Tips	Langestraat	12	9300	Aalst
Gezins en Relatieve Welzijnswerk	Dendermondsesteenweg	176	9300	Aalst
OCMW Aalst Stefanie Podevyn	Gasthuisstraat	40	9300	Aalst
Stad Aalst M. Van Der Beken – Dienst Welzijn	Grote Markt	3	9300	Aalst
CGGZ Zuid – Oost Vlaanderen	Langestraat	12	9300	Aalst
Tandheelkundige Kring Land Van Aalst	Koolstraat	4 A	9300	Aalst
Platform zelfzorg Oost – Vlaanderen	Martelaarslaan	204 B	9000	Gent
Diabetesproject Aalst	Leopoldlaan	134 bus 2	9300	Aalst
Oost – Vlaams Zorgplatform p.a. Provinciaal Inter mutualistisch College	Vrijdagsmarkt	10	9000	Gent
Stad Aalst Ann Speelman – Dienst Gezinszorg	Grote Markt	3	9300	Aalst

2. Contactgegevens

OCMW Aalst
Gasthuisstraat 40
9300 Aalst
Tel 053 77 24 24
Fax 053 76 51 50
Mail info@ocmwaalst.be

Voorzitter en schepen voor Welzijnsbeleid, Sociale Zaken en Gezin: Patrick De Smedt
Secretaris: Albert Saeys
Coördinator Lokaal Sociaal Beleid: Sofie Saeys

3. Verklarende woordenlijst

Bron: Administratie planning en statistiek

Grijze druk

Verhouding tussen de leeftijdsgroep van ouderen (vergrijsde bevolking) en de bevolking op beroepsactieve leeftijd. De verhouding tussen het aantal 60+ en het aantal 20 tot 59-jarigen.

Groene druk

Verhouding tussen de jeugdige bevolking en de bevolking op beroepsactieve leeftijd. De verhouding tussen het aantal 0 tot 19-jarigen en het aantal 20 tot 59-jarigen. Het is een indicatie voor de verhouding tussen de actuele en de toekomstige beroepsbevolking.

Afhankelijkheidsratio

De verhouding tussen de bevolking buiten beroepsactieve leeftijd en de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Geeft de verhouding weer tussen het aantal 0 tot 19- jarigen plus het aantal 60+, en de actieve bevolking (20 tot 59-jarigen).

Familiale zorgindex

Het aantal 80+ ten opzichte van de bevolking van 50 tot 59-jarigen. Aanduiding van hoeveel hoogbejaarden er zijn in verhouding tot de bevolking die er normaliter de zorg moet voor nemen.

Interne vergrijzing

Het aantal 80+ ten opzichte van het aantal 60+. Geeft weer hoeveel hoogbejaarden er zijn in de groep van de senioren.

Doorstromingscoëfficiënt

Verhouding van de potentiële in- en uitstroom op de arbeidsmarkt afgaand op de verhouding tussen de jonge en oude leeftijdscategorieën op de arbeidsmarkt. Geeft de verhouding weer tussen het aantal jongeren (10 tot 24- jarigen) en het aantal ouderen (50 tot 64-jarigen)

Aantal begunstigden verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering

Personen die omwille van een relatief laag inkomen een voorkeursregeling genieten in de ziekteverzekering. Tot 1997 werden hiervoor enkel de titularissen van de klassieke WIGW-categorieën (weduwnaars en weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen met beperkt inkomen) geteld. Sinds 1997 zijn er nieuwe categorieën toegevoegd (o.a. leefloners en langdurig werklozen). Vanaf 2005 wordt er onderscheid gemaakt tussen titularissen en hun personen ten laste. De som van de twee geeft het volledig aantal personen dat geniet van de voorkeursregeling in de ziekteverzekering.

Werkloosheidsgraad

Het aandeel van de niet-werkende werkzoekenden (18-64 jaar) in de beroepsbevolking.
(beroepsbevolking = werkenden en niet-werkenden werkzoekenden (18-64 jaar)

Werkzaamheidsgraad

Het aandeel werkende personen in de bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar).

Werkgelegenheidsgraad

De verhouding tussen het aantal arbeidsplaatsen (jobs) en de bevolking op beroepsactieve leeftijd (18-64 jaar).

Activiteitsgraad

De mate waarin de bevolking op arbeidsleeftijd actief is op de arbeidsmarkt, dit wil zeggen een job heeft of een job zoekt (= de beroepsbevolking/bevolking op arbeidsleeftijd).